

Milieueffectrapportage Bp strand Wijk aan Zee

Milieueffectrapportage

Bp strand Wijk aan Zee

Auteur P.J.H. van der Linden

Opdrachtgever Gemeente Beverwijk

Projectnummer 10.016 B

Ingen juni 2011

foto omslag strandhuisjes op het strand bij Wijk aan Zee

Els & Linde B.V.

Dr. A.R. Holplein 1

4031 MB Ingen

tel: 0344 - 642517

fax: 0344 - 600832

mob: 06 - 27564247

e-mail: vanderlinden@elsenlinde.nl

Inhoud

Management samenvatting	4
Inleiding	6
Beoordelingskader	9
Wettelijk kader	12
Beschrijving	40
Ontwikkelingen	61
Activiteiten	72
Verstoring	78
Milieu-effecten	84
Mitigatie & handhaving	90
Conclusie	91
Literatuur	97

Bijlagen

Quick scan ecologie	102
Passende beoordeling	117
Inspiraakreacties R&D	143
Inmeting bebouwing op het strand	155
Vegetatiekaart PWN (partieel)	159
Gegevens natuurloket	163
Nota Handhaving (concept)	225
Huurovereenkomst strandhuisjes	257
Brief aan huurders strandhuisjes	271

Management samenvatting

Voor het bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee is een verplichte planmer en een passende beoordeling uitgevoerd. Beide onderzoeken worden in het rapport 'Milieueffectrapportage Bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee' in samenhang gepresenteerd. Die aspecten die elders aan bod komen, bijvoorbeeld in de toelichting van het bestemmingsplan, zijn niet nogmaals opgenomen.

Het bestemmingsplan legaliseert en reguleert de geleidelijk, gedurende de afgelopen dertig jaar, ontstane situatie op het strand Wijk aan Zee voor zover dat geen gevaar, hinder of overlast voor strandgasten of schade aan de natuurwaarden van de duinen en andere beschermde gebieden veroorzaakt. Het strand is gesegmenteerd in een activiteitenstrand en een familiestrand. Op het strand staan 320 strandhuisjes, negen paviljoens en enkele andere niet-permanente gebouwen. In relatie met het beleid van de provincie krijgen drie paviljoens een openstelling gedurende het gehele jaar.

Voor de planmer en de passende beoordeling is de ontstane (huidige) situatie alsmede de 'nieuwe' extra mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt (worstcase scenario) getoetst op effecten op het aanliggende Natura 2000 gebied, de overige natuurwaarden en de milieueffecten. Aangezien het om toetsing van een gegroeide situatie - die dus feitelijk aanwezig is - gaat is er geen autonome groei getoetst of een alternatieve ontwikkeling beoordeeld. Als referentie is de situatie genomen zoals deze op 7 december 2004 aanwezig was (de generieke referentiedatum uit de Crisis en herstelwet). Naar aanleiding van het concept eindadvies van de commissie voor de planMER is verder als uitgangspunt genomen dat de oorspronkelijk gehanteerde referentiedatum gelijkgesteld mag worden met de door GEO verrichtte inmeting van alle bebouwing op het strand (30 juni 2010) ten aanzien van bestaand gebruik. Dit teneinde een helder, meetbaar en controleerbaar referentiekader te verkrijgen op potentiële effecten te beschrijven en de effecten te monitoren.

■ **Conclusie:**

Uit de passende beoordeling is gebleken dat er geen significante effecten zijn te verwachten op de (instandhoudings)doelstellingen van het Natura 2000 gebied. Er zijn wel enkele ondergeschikte effecten te verwachten, deze kunnen echter eenvoudig gemitigeerd worden. De effecten op het milieu en de leefomgeving zullen door het bestemmingsplan niet worden verhoogd of vergroot en blijven binnen de algemeen aanvaarde normen.

■ **Opzet van planMER:**

In het hoofdstuk Beoordelingskader wordt inzichtelijk gemaakt hoe in onderhavig geval, vanwege het ontbreken van een compleet 'nieuwe' ontwikkeling, omgegaan wordt met het referentiekader (7 december 2004), bestaand gebruik (30 juni 2010) en hetgeen het nieuwe bestemmingsplan aan 'nieuwe' ontwikkelingen mogelijk maakt (worstcase scenario).

Vervolgens wordt het wettelijk kader geschetst, waarna een beschrijving van het onderzoeksgebied (groter dan het bestemmingsplangebied) volgt. Daarin wordt onder meer aandacht besteed aan, het de huidige bebouwing en gebruik, verkeersaspecten, maximale 'extra' mogelijkheden die het bestemmingsplan biedt, de wijze waarop natuur- en milieugegevens zijn verzameld, het aangrenzende Natura 2000 gebied Noord-Hollands Duinreservaat, de relevante habitat-typen en -soorten en overige relevante gegevens welke zijn meegewogen in het onderzoek.

In het hoofdstuk Ontwikkelingen wordt elke nieuwe ontwikkeling dan wel elke nieuwe (extra) ontwikkeling die het voorliggende bestemmingsplan mogelijk maakt beschreven, teneinde de potentiële significante effecten welke kunnen of zijn op(ge)treden tussen de referentiedatum en heden in kaart te brengen. In het hoofdstuk Activiteiten wordt, aan de hand van de uitkomsten van een gehouden enquête, in beeld gebracht welke activiteiten welke een eventueel effect kunnen opleveren, op het strand (kunnen) plaatsvinden.

In het Hoofdstuk Verstoring wordt uiteengezet welke effecten, bijvoorbeeld geluid, vermesting & verzuring en verontreiniging, aanwezig (kunnen) zijn dan wel aanwezig zullen zijn uitgaande van de worstcase scenario. In het daarop volgende hoofdstuk worden de milieueffecten omschreven waarbij eveneens de worstcase scenario uiteengezet wordt.

In het hoofdstuk Mitigatie & Handhaving wordt (kort) uiteengezet welke mitigerende maatregelen zijn genomen, teneinde de effecten voortgekomen uit de worstcase scenario zoveel als mogelijk teniet te doen.

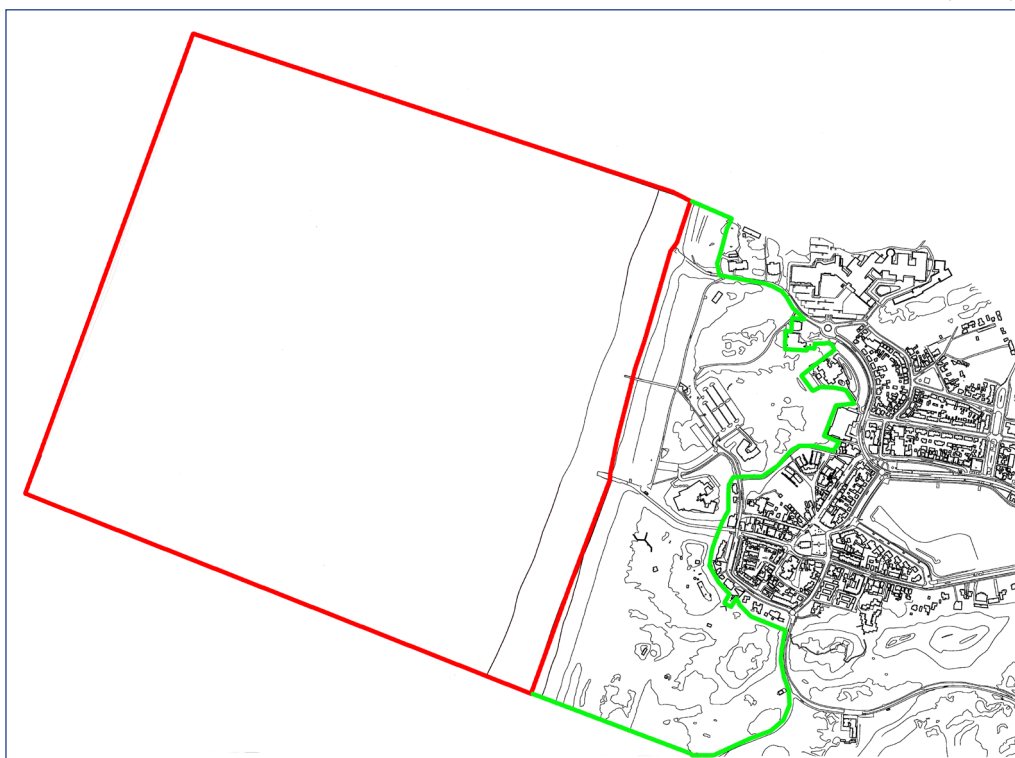
Tenslotte is er een (uitgebreide) Conclusie. Deze vormt samen met onderhavige samenvatting een inhoudelijk overzicht voor niet-deskundigen van hetgeen allemaal is verricht teneinde te komen tot een planMER/Passende beoordeling die kan gelden als adequate onderlegger van het (komende) bestemmingsplan.

Inleiding

De gemeente Beverwijk is bezig met het opstellen van een nieuw bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee. In het bestemmingsplan moeten – sinds de jaren tachtig - geleidelijk gegroeide recreatieve activiteiten gereguleerd worden. Het nieuwe bestemmingsplan moet een accuraat handhaving en vergunningen kader genereren. Door allerlei deels externe oorzaken komen de huidige activiteiten niet meer overeen met het vigerend bestemmingsplan. Naast de reglementering van de huidige recreatieve activiteiten zal in het komend bestemmingsplan ruimte worden gegund aan zogenoemde jaarrond exploitatie van maximaal drie paviljoens. Tevens zal het overnachten op het strand planologisch worden geregeld.

Het strand ligt tegen een Natura 2000 gebied aan. Het bestemmingsplan heeft daarom rekening te houden met de doelstellingen van het natuurgebied. Vanwege de potentiële effecten is een passende beoordeling en daarmee een plan-mer verplicht. De plan-mer en de passende beoordeling hebben een grote overlap in het toetsingskader, daarom is gekozen om beide onderzoeken te integreren in één rapport. De inspraak volgt daarbij de mer-procedure. Mocht

Kaart 1. Begrenzing van het bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee (rood) en het aanvullende onderzoeksgebied voor de mer (groen).

blijken dat een vergunning in het kader van de Natuurbescherming noodzakelijk is, dan zal hiervoor – op basis van het voorliggende rapport – de geëigende procedure worden doorlopen.

Het bestemmingsplan gaat uitsluitend over het strand te Wijk aan Zee inclusief de gemeentelijke kustzone van de Noordzee. De zeereep en het duin valt buiten het bestemmingsplan. Aangezien er in de nabije toekomst eveneens een bestemmingsplan voor de duinen (samen met het dorp Wijk aan Zee) wordt geschreven en omdat de eventuele effecten vanaf het strand juist merkbaar kunnen worden in de duinen, is besloten om voor de mer een ruimere begrenzing te kiezen en ook de duinen “mee te wegen”. De verschillende begrenzingen staan in kaart 1 weergegeven.

■ **Leeswijzer**

In eerste instantie wordt het wettelijk kader geschetst, waarbij vooral wordt ingegaan op de wet- en regelgeving die van invloed is op de milieu-effecten in brede zin van het woord. Aanpalende wetgeving wordt niet besproken, voor deze wetgeving wordt verwezen naar het bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee. In het hoofdstuk beschrijving wordt de begrenzing van het plangebied en het onderzoeksgebied besproken. Daarnaast worden de kwaliteiten en doelstellingen van de Natura 2000, ecologische hoofdstructuur en andere bescherming regimes met een ruimtelijk aspect besproken.

Normaal wordt in een mer een toekomstig nieuw gebruik beoordeeld, waarbij mogelijke alternatieven worden meegewogen. In de voorliggende procedure wordt een organisch gegroeide situatie gereguleerd. Er kan dus niet vanuit een nulsituatie beoordeeld worden wat de effecten zijn voor toekomstig gebruik. Daarom wordt zo goed mogelijk geoordeeld vanuit de oorspronkelijk vergunde situatie. Handicap daarbij is dat er geen historische tellingen van bezoekersaantallen of verkeersbewegingen beschikbaar zijn. Het oorspronkelijk gebruik wordt daarom door deductie herleidt. Een en ander is uitvoerig beschreven in het hoofdstuk ‘referentie en ontwikkelingen’.

In het hoofdstuk ‘activiteiten’ wordt nader ingezoomd op het huidige gebruik van het strand en de wensen voor de nabije toekomst. Daarvoor is een enquête gehouden onder de huidige pachters. In het bestemmingsplan zijn en worden keuzen gemaakt over toegestaan gebruik. Het mer heeft hierbij een afpalende functie en een beoordelende functie.

In het hoofdstuk 'verstoring' wordt zo goed mogelijk gekwantificeerd welke verstoringen kunnen optreden vanaf het strand en het recreatief medegebruik van het duin. Het hoofdstuk is de belangrijkste basis voor de analyse van de effecten die in het volgende hoofdstuk worden besproken. Het mer eindigt met een advies voor monitoring en een conclusie.

Beoordelingskader

De opgave is het bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee te toetsten op de milieu-effecten veroorzaakt door de uitvoering van het bestemmingsplan. Het bestemmingsplan reguleert, op basis van het bestaande gebruik en de gewenste mogelijke uitbreiding en/of functieverandering van bestaand gebruik, al hetgeen de komende tien jaren (planhorizon) aan bebouwing en/of gebruik op het strand te Wijk aan Zee mag plaatsvinden. Daarnaast maakt het conform het beleid de openstelling van drie paviljoens gedurende het hele jaar mogelijk., waarvan het Strandhuis al een legale jaarrond exploitatie heeft. Tot slot worden de uitgangspunten van de keur, waarin is vastgelegd waar strandhuisjes en paviljoens mogen staan, zo opgenomen dat flexibel kan worden gereageerd op de veranderingen van de kustlijn.

Normaal gesproken wordt in een mer een ontwikkeling getoetst die in potentie milieu-effecten heeft. In het voorliggende mer wordt de bestaande situatie getoetst op effecten. Dat maakt dat het vastleggen van de uitgangspunten voor de toetsing van belang is. De huidige bebouwing is door inmeting vastgelegd (datum 30 juni 2010) en wordt als huidig feitelijk gebruik gezien, de inmeting is opgenomen als bijlage 4. Bekend is dat in 2004 - het referentiepunt - er tien paviljoens waren tegen tegenwoordig negen paviljoens. Het aantal strandhuisjes is in de loop der tijd niet gewijzigd. Het ijkmoment voor de huidige situatie is daarmee niet significant afwijkend van het referentiemoment.

Het bezoek van het strand is onderzocht door een enquête af te nemen bij verschillende personen die actief zijn op het strand, hiervan wordt verslag gedaan in het hoofdstuk "Activiteiten". Belangrijke conclusie hieruit is dat het aantal stranddagen niet beïnvloed wordt door het bestemmingsplan. Deze zijn afhankelijk van een mooie zonnige dag. Door de jaren heen is het aantal stranddagen gemiddeld gelijk gebleven. Dat betekent dat het bestemmingsplan op geen invloed heeft op de verkeersbewegingen tijdens het strandseizoen.

Uit verschillende bronnen volgt dat de bezoekers aan de paviljoens tijdens de winter voornamelijk uit de omgeving komen, dat leidt niet of nauwelijks tot extra verkeersbewegingen. Het bestemmingsplan en de jaarrond exploitatie heeft geen significante invloed op het aantal verkeersbewegingen.

In een mer is het noodzakelijk om het inzicht te vergroten op de potentiële effecten. Daarvoor wordt gerekend met een worstcase scenario. In overleg met

de commissie voor de mer is besloten dat als worstcase scenario een situatie wordt genomen waarbij op enig moment in 60% de strandhuisjes wordt overnacht. In totaal staan er 320 strandhuisjes zodat de worstcase uitgaat van 192 huisjes waarin wordt geslapen; voor de effectanalyse wordt uitgegaan van 200 huisjes waarin wordt overnacht. De effecten van één nacht overnachting zijn waarschijnlijk positief. Immers als men een nacht blijft slapen zijn er minder verkeersbewegingen en voor één nacht hoeft geen rekening gehouden te worden met het bereiden van een warme maaltijd. Als men langere tijd achtereen overnacht zijn aanvullende voorzieningen te verwachten (koken en ruimteverwarming). In bestemmingsplan wordt alleen het overnachten gedurende de maanden juni, juli en augustus toegestaan. Ruimteverwarming zal derhalve (praktisch) nooit voorkomen. Daarnaast zullen bij langer aaneengesloten overnachtingen mensen van grotere afstand gebruik maken van de mogelijkheid en zullen er aanvullende “excursies” ontwikkeld worden.

	referentie	worstcase	na mitigatie
Natura 2000			
witte duinen	-	--	+
grijze duinen	-	-	0
embryonale duinen	0	0	0
duindoornstruweel	0	0	+
overige habitats	0	0	0
nauwe korfslak	0	0	0
gevlekte witsnuitlibel	0	0	0
Paapje	0	-	0
Tapuit	(-)	-	0
Ecologische hoofdstructuur	0	0	+
Beschermde soorten			
blauwe zeedistel	0	0	+
zandhagedis	0	-	+
broedvogels	-	--	+

Tabel 2. Verwachte maximale effecten van het bestemmingsplan, zonder de mitigerende maatregelen, op de natuurwaarden van het aanliggende duingebied en de verwachte effecten van de mitigatie.

+ = positief effect, 0 = geen significant effect. - = negatief effect, (-) = mogelijk een negatief effect.

De toetsing gebeurt op de doelstellingen van het Natura 2000 gebied (uitgevoerd in de passende beoordeling), de via de Flora en Faunawet beschermde planten en dieren en op de ecologische hoofdstructuur. Aanvullend worden de milieu-effecten als gevolg van verkeersbewegingen besproken. De doelstellingen en andere natuurwaarden worden uitvoerig toegelicht in het hoofdstuk “beschrijving”.

Wettelijk kader

Basis voor de planmer is het ontwerpbestemmingsplan Strand Wijk aan Zee. Het voornemen uit het ontwerpbestemmingsplan wordt immers getoetst in het voorliggende merrapport. Omgekeerd zal de uitkomst van de mer een invloed hebben op de randvoorwaarden, beheer en inrichting die uiteindelijk in het bestemmingsplan komen. In het ontwerpbestemmingsplan wordt uitgebreid ingegaan op het beleid en de wet- en regelgeving. In het voorliggende hoofdstuk wordt uitsluitend ingegaan op de wet- en regelgeving en beleidsnota's die relevant zijn voor het mer. Hoewel gebruikelijk top-down wordt geredeneerd (Europees – landelijk – provinciaal – lokaal) wordt in het mer gekozen om eerst het bestemmingsplan op relevantie te beschrijven en vervolgens de voornoemde reeks weer op te pakken.

Ontwerp Bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee

In het bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee worden de geleidelijk gegroeide activiteiten zoveel mogelijk gestructureerd en gelegaliseerd. Daarbij wordt het strand gecompartmenteerd in een familiestrand en activiteitenstrand. Activiteiten die veel overlast kunnen veroorzaken, paragliden of gemotoriseerde en geluidversterkte activiteiten blijven niet toegestaan, behoudens middels incidentele vergunning. Het aanlanden met schepen blijft beperkt. Grootschalige evenementen zijn slechts met een aparte vergunning toegestaan.

Op het strand zijn negen paviljoens, waarvan in ieder geval twee paviljoens een jaarrond openstelling hanteren en een derde hier in de toekomst toe overgaat. De provincie geeft voor het Strand Wijk aan Zee een maximum van drie jaarrond paviljoens. Op het strand zijn ongeveer 320 strandhuisjes aanwezig, in ongeveer 40% van de strandhuisjes wordt tijdens het seizoen incidenteel overnacht. Het worstcase scenario gaat daarmee uit van een situatie die meer ingrijpend is dan de verwachte situatie gebaseerd op de huidige praktijk. Daarnaast zijn er nog enkele andere gebouwen op het strand aanwezig (b.v. de reddingsbrigade).

Het bestemmingsplan moet een goed handhaving en vergunningen kader vormen.

Bestemmingsplan Dorp

De gemeente heeft het voornemen om ook het bestemmingsplan Dorp te herzien. Hierin zijn het Hotel Hoge duin en duinpaviljoen Schoos opgenomen.

Binnen dat plangebied liggen de fietsenstallingen en de parkeerplaats t.b.v. de strandrecreatie. Beide horecafuncties en de aanpalende functies worden meegewogen in het mer. In het duin liggen enkele officiële voetpaden en verscheidene officieuze voetpaden, deze worden eveneens beoordeeld in het mer.

■ **Rijksbeleid**

Er zijn verschillende beleidsnota's van het rijk die betrekking hebben op de kust en strandrecreatie. Onderstaand volgt een samenvatting van de relevante nota's. Voor de Natura 2000 wordt naar de betreffende hoofdstukken verwezen elders in het mer en naar bijlage 2 waar de passende beoordeling ingaat op de effecten op het Natura 2000 gebied Noord-Hollands Duinreservaat.

Derde Kustnota

In het kabinetsstandpunt 'Anders omgaan met water; waterbeleid in de 21e eeuw' (2000) stelt het kabinet dat de veiligheid gewaarborgd moet worden en dat er zo goed mogelijk ingespeeld moet worden op natuurlijke processen (dynamische kustbeheer). Voor de kustzone is dit standpunt uitgewerkt in de derde Kustnota. Voor de technische uitwerking is in 2002 een leidraad verschenen (TAW 2002). Belangrijk is dat zowel in de kustnota als de leidraad veiligheid de eerste vereiste is en dat dynamisch kustbeheer en vooral stuivende duinen toegestaan worden op brede delen van de kustduinen.

In de Derde Kustnota wordt aangegeven, dat jaarrondpaviljoens en een veerkrachtige kustverdediging goed kunnen samengaan. Voor een beperkt aantal gebieden geldt daarom een "ja, tenzij"-benadering voor het jaarrond aanwezig zijn en exploiteren van strandpaviljoens. Jaarrondpaviljoens zijn alleen toegestaan waar sprake is van een directe functionele relatie met:

- een kustplaats, gelegen in of direct achter de waterkering;
- een recreatieconcentratiepunt in of achter de waterkering.

In de Derde Kustnota wordt aangegeven, dat jaarrondpaviljoens moeten voldoen aan door de beheerder van het strand (Rijkswaterstaat) en van de waterkering (Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier) te stellen voorwaarden. Expliciet wordt daarbij verwezen naar het modelconvenant van het pilotproject Zandvoort en de hierin opgenomen voorwaarden.

Op 22 december 2009 is het Nationaal Waterplan met een aantal daarmee samenhangende beleidsnota's vastgesteld. Dit plan vervangt de Vierde nota Waterhuishouding en de daarop gebaseerde nota's, waaronder de Derde Kust-

nota. Voor de kust geldt nu het Nationaal Waterplan als beleidsdocument in samenhang met de beleidsnota Waterveiligheid.

Europese Aanbeveling voor de uitvoering van geïntegreerd beheer van kustgebieden

In 2002 heeft het Europees Parlement en de Raad van Europa aanbevelingen gedaan teneinde te komen tot een geïntegreerd beheer van kustgebieden. Deze aanbevelingen zijn gericht op:

- bescherming van het kustmilieu;
- erkenning van de bedreiging van kustgebieden door de klimaatveranderingen;
- erkenning van de gevaren, die voortvloeien uit de stijging van de zeespiegel en de steeds frequentere en heviger stormen;
- passend ecologisch verantwoorde maatregelen ter bescherming van kustgebieden alsmede van woongebieden en cultureel erfgoed langs de kust;
- duurzame economische mogelijkheden en werkgelegenheid;
- een functionerend maatschappelijk en cultureel systeem in de lokale gemeenschappen;
- voldoende voor het publiek toegankelijke gebieden zowel voor recreatie als voor esthetische doeleinden;
- het behouden en bevorderen van samenhang tussen afgelegen kustgemeenschappen;
- een betere coördinatie van de acties, die door alle betrokken autoriteiten, zowel op zee als op land worden ondernomen bij het beheer van de wisselwerking tussen zee en het land.

De nota Vernieuwde Toeristische Agenda

De nota Vernieuwde Toeristische Agenda geeft aan dat Nederland zijn concurrentiepositie ten aanzien van recreatie en toerisme op peil moet houden en verbeteren. Gesteld wordt dat de kust als vakantiebestemming aan erosie onderhevig is. Al wat langer is een tendens zichtbaar dat de Nederlandse kust minder - met name buitenlandse - gasten met een hoog bestedingsniveau trekt. Bovendien wordt de verblijfsduur korter. Dit duidt erop dat de internationale concurrentiepositie van de kust afneemt. De hoofdoorzaak daarvan is de in verscheidene studies geconstateerde internationaal achterblijvende of zelfs teruglopende kwaliteit van het aanbod. Dit terwijl aan de Belgische kust en Duitse Oostzeekust de kwaliteit juist wordt opgevoerd.

Uitgaande van de beleidsopgave, vergroting van de bestedingen, kan gekozen worden voor volumeontwikkeling of kwaliteitsverbetering. In het geval van de kust lijkt alleen kwaliteitsverbetering een optie te zijn. Enerzijds omdat dit kan

leiden tot het keren van de genoemde tendens van erosie. Anderzijds omdat volumeontwikkeling fysieke grenzen kent vanwege de slechts beperkt beschikbare ruimte aan de kust voor verdere uitbreiding. Om de kust als bestemming in de toekomst concurrerend te laten zijn met buitenlandse alternatieven is een kwaliteitsslag derhalve dringend noodzakelijk. Het is daarbij van belang om de karakteristieke elementen van de Hollandse kust te behouden en waar mogelijk te versterken. Daarmee kan dan ook het onderscheidende karakter van de verschillende plaatsen beter worden geprofileerd en worden afgestemd op de diverse doelgroepen.

De gemeente Beverwijk kiest er voor om het strand Wijk aan Zee te behouden als familiestrand waar geen of weinig grootschalige evenementen worden georganiseerd. Die evenementen zullen via aparte procedures vergund worden. De ontwikkeling van drie jaarrond paviljoens past binnen de verbetering van de kwaliteit met behoud van de rust van een familiestrand.

De Nota Ruimte – Ruimte voor ontwikkeling

Op 23 april 2004 heeft het kabinet de Nota Ruimte, het derde deel van de Planologische Kern Beslissing Nationaal Ruimtelijk Beleid vastgesteld. Op 17 mei 2005 is in de Tweede Kamer de meest recente versie aangenomen. Tenslotte heeft de Eerste kamer met de nota op 17 januari 2006 ingestemd.

In de Nota Ruimte is het nationaal ruimtelijk beleid voor de periode 2004 tot 2020 met een doorkijk naar 2030 op hoofdlijnen vastgelegd. De Nota Ruimte vervangt de ruimtelijk relevante rijksnota's c.q. de planologische kernbeslissingen behorende bij de opvolger van de Vierde nota over de ruimtelijke ordening Extra (VINEX) en de actualisering hierop (VINAC), de (nooit afgeronde) Vijfde nota over de ruimtelijke ordening, en het Structuurschema Groene Ruimte. De Nota Ruimte bevat geen concrete beleidsbeslissingen maar stelt een aantal beleidsdoelen als leidraad voor de ontwikkelingen in de komende periode.

Hoofddoel van het nationaal ruimtelijk beleid is om op een duurzame en efficiënte wijze ruimte te scheppen voor de verschillende ruimtevragende functies, de leefbaarheid van Nederland te waarborgen en te vergroten en de ruimtelijke kwaliteit van stad en platteland te verbeteren, waarbij speciaal aandacht wordt geschonken aan het scheppen van de juiste condities voor het toepassen van ontwikkelingsplanologie. Meer specifiek richt het kabinet zich hierbij op vier algemene doelen: versterking van de internationale concurrentiepositie van Nederland, bevordering van krachtige steden en een vitaal platteland, borging en ontwikkeling van belangrijke (inter)nationale ruimtelijke waarden, en borging van de veiligheid.

De nota Ruimte gebruikt de zogenaamde 'lagenbenadering', dat wordt als volgt omschreven: *"We kunnen ons de ruimte voorstellen als opgebouwd uit drie 'lagen': ondergrond (water, bodem en het zich daarin bevindende leven), netwerken (alle vormen van zichtbare en onzichtbare infrastructuur) en occupatie (ruimtelijke patronen ten gevolge van menselijk gebruik). Elke laag is van invloed op de ruimtelijke afwegingen en keuzen met betrekking tot de andere lagen."* Het rijk kiest in de Nota Ruimte voor een ontwikkelingsgerichte benadering voor wat betreft de inrichting van Nederland. Ze houdt zelf de regie over ontwikkelingen van nationaal belang, zoals vastgelegd in de nationale ruimtelijke hoofdstructuur, maar geeft de decentrale overheden meer bevoegdheden met betrekking tot de ruimtelijke inrichting op provinciaal, regionaal of lokaal niveau. In het nationaal ruimtelijk beleid staan de volgende opgaven centraal:

- een integraal kustbeheer;
- begrenzing en bescherming van het kustfundament;
- introductie van een strategie voor het beheer van de zandige kust;
- het op sterkte hebben en houden van de waterkering.

Het ontwikkelingsperspectief is gericht op het behoud en de verbetering van het kustfundament en het op sterkte houden van de waterkering. Het kustfundament wordt als volgt begrepen:

- de zeewaartse grens is de doorgaande NAP -20 m-lijn;
- aan de landzijde omvat het kustfundament alle duingebieden en alle daarop gelegen harde waterkeringen.

Bij het beheer van het kustfundament kiest het rijk voor een strategie in drie stappen:

- behoud van zand en ongehinderd transport van zand langs en dwars op de kust;
- zoveel mogelijk zandige maatregelen als ingrepen noodzakelijk zijn;
- alleen in uiterste gevallen kan zand met harde constructies worden vastgelegd.

Het rijk stelt zich voor de kust een dubbele doelstelling:

- het waarborgen van de veiligheid tegen overstromingen;
- het behouden van het bijzondere karakter van de kust.

In het verlengde van de Nota Ruimte leggen provincies en gemeenten de grens van het kustfundament vast in de ruimtelijke verordening en bestemmingsplannen en geven zij invulling aan het specifieke bouwbeleid op basis van de volgende hoofdlijnen:

- binnen de bestaande aaneengesloten bebouwing van kustplaatsen gelden beperkingen aan nieuw- en verbouw (het ja, mits principe) op de waterkering, waarbij de voorwaarden worden ingevuld vanuit de waterstaatswetgeving;
- buiten het bestaande bebouwde gebied van kustplaatsen en strand wordt in het kustfundament in principe geen uitbreiding van de bebouwing toegestaan (het “nee, tenzij-principe”).

Beleidslijn kust

Op 14 september 2007 is de Beleidslijn kust vastgesteld als uitwerking van paragraaf 4.3 uit de Nota Ruimte. De Beleidslijn kust bestaat uit een beleidsbrief met uitwerking en een toelichting. De brief met de uitwerking hebben gezamenlijk de status van nationaal ruimtelijk beleid. Het rijk zal ruimtelijke plannen hieraan toetsen. De beleidsbrief en uitwerking vormen ook de basis voor een beleidsregel van de staatssecretaris van V&W voor de Wet beheer rijkswaterstaatswerken. De toelichting geeft uitleg van een aantal onderwerpen en heeft verder geen status. De beleidslijn heeft een driedelig karakter. De Beleidslijn kust:

- verheldert rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende overheden in het kustfundament voor de ruimtelijke ordening, waterveiligheid en natuur;
- geeft een uitleg van het rijksbeleid voor waterveiligheid uit de derde Kustnota en de Nota Ruimte;
- bevat een kader vanuit het waterveiligheidsbelang voor toetsing van ingrepen of activiteiten met een ruimtebeslag; het kader is bindend voor het rijk en biedt een handreiking voor andere overheden.

Met deze beleidslijn wil het rijk binnen het vigerend rijksbeleid ontwikkelingen mogelijk maken waar dat verantwoord is, in combinatie met de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van de kust. De afweging over de ruimtelijke ontwikkeling vindt vanuit het sturingsprincipe ‘decentraal wat kan, centraal wat moet’ primair plaats op het niveau van een provincie en een gemeente. Waterschappen passen de Keur toe en hebben daarmee zeggenschap over activiteiten en ingrepen in de zones van de waterkering. Over grote projecten van nationaal belang besluit het rijk.

Het toepassingsgebied van de beleidslijn is het kustfundament en de primaire waterkeringen van de Waddenzee en de Eems-Dollard.

De beleidslijn geeft invulling aan verbeterpunten voor de korte termijn uit de evaluatie van de Derde Kustnota: de verheldering van bestuurlijke rolverdeling, van het huidige rijksbeleid voor de kust en een vereenvoudiging van het rijksbeleid voor jaarrond strandpaviljoens. De beleidslijn gaat niet in op de uitwerking van het beschermingsniveau van bestaand bebouwd buitendijks gebied in dertien kustplaatsen. Die toezegging wordt ingevuld via een specifieke uitwerkingsactie, in samenwerking tussen de betrokken overheden en het Expertisenetwerk Waterkeren.

De beleidslijn legt bestaand beleid uit en leidt niet tot nieuwe regels. De beleidslijn grijpt niet in op bestaande bevoegdheden en loopt niet vooruit op nieuwe wetgeving. De beleidslijn bevat geen voorwaarden uit de Keur, aangezien het hier een bevoegdheid en verantwoordelijkheid betreft van het waterschap. Het kustfundament bestaat uit het geheel van kustzee, strand, zeedijken, dammen en duingebied. In het kustfundament liggen kustplaatsen, havens, industriegebieden, natuurgebieden en waardevolle landschappen.

Nationaal Waterplan

Het Nationaal Waterplan is de 'opvolger' van de door het kabinet in 1998 in de Vierde nota waterhuishouding vastgelegde belangrijkste beleidsdoelstellingen met betrekking tot het waterbeheer voor met name de periode 1998-2006. Het Nationaal Waterplan is in december 2009 door het kabinet vastgesteld en bevat een langetermijnvisie voor 2040 en een uitvoeringsprogramma voor de periode 2009-2015. Het beleid van dit plan is gericht op:

- een goede bescherming tegen overstroming;
- het zoveel als mogelijk voorkomen van wateroverlast en droogte;
- het bereiken van een goede waterkwaliteit;
- het veiligstellen van strategische watervoorraden.

Het Nationaal Waterplan is opgesteld op basis van de Waterwet die met ingang van 22 december 2009 van kracht is. Op basis van de Wet ruimtelijke ordening heeft het Nationaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten de status van structuurvisie.

Het strand bij Wijk aan Zee valt onder de gebiedsindeling Kust (zie kaart 1 in het Nationaal waterplan), het streefbeeld 'duinen' is omschreven als 'meegroe-

en met zeespiegel' (zie kaart 4 in het Nationaal waterplan), het strand en de achterliggende duinen behoren tot het zogenaamde 'kustfundament' (zie kaart 16 in het Nationaal waterplan) en de kuststrook behoort bij de 'kustbeschermingsstrook' (zie kaart 22a in het Nationaal waterplan).

De Vierde Nota waterhuishouding, de Commissie Waterbeheer 21e eeuw en het Nationaal Bestuursakkoord Water hebben het waterbeheer de afgelopen tien jaar een belangrijke impuls gegeven. Met dit eerste Nationaal Waterplan, dat tevens structuurvisie is op basis van de Waterwet en de Wet ruimtelijke ordening en is opgesteld voor de planperiode 2009-2015, gaan we een nieuwe fase in. Omdat we volgende generaties van Nederland als veilig en welvarend waterland willen laten genieten, moeten we nu antwoorden formuleren op ontwikkelingen op het gebied van klimaat, demografie en economie en investeren in een duurzaam waterbeheer.

Met de vaststelling van het Nationaal Waterplan hebben de overige genoemde beleidsnota's hun betekenis als beleidsdocument verloren.

De (ontwerp) AMvB Ruimte

Totdat de Wet ruimtelijke ordening in werking was getreden werd het geldende rijksbeleid vastgelegd in Planologische Kernbeslissingen. Per 1 juli 2008 waren deze documenten alleen nog bindend voor het rijk en niet meer voor andere overheden. De nieuwe Wet ruimtelijke ordening vraagt daarnaast van het rijk om ruimtelijke belangen duidelijk in beeld te brengen. Dit heeft het kabinet in juni 2008 gedaan in de Realisatieparagraaf (Realisatie Nationaal Ruimtelijk Beleid). Hierin is beschreven welke instrumenten het rijk inzet voor de behartiging van rijksbelangen, zoals financiële stimuleringsregelingen, afspraken met andere overheden en juridische instrumenten zoals de AMvB.

Het kabinet kiest ervoor om het deel van het rijksbeleid dat bedoeld is bindend te zijn voor andere overheden onder de nieuwe Wet ruimtelijke ordening te borgen. De Wet ruimtelijke ordening geeft daarvoor het rijk de beschikking over het instrument algemene maatregel van bestuur (AMvB). De AMvB Ruimte komt in twee ronden tot stand. De eerste tranche bevat, zoals aangekondigd in de Realisatieparagraaf, een beleidsneutrale omzetting van bestaand beleid. Deze kaders zijn afkomstig uit de PKB's Nota Ruimte, Derde Nota Waddenzee, Structuurschema Militaire Terreinen en Project Mainportontwikkeling Rotterdam. De tweede tranche van de AMvB zal nieuw beleid bevatten.

Het besluit wijst als landschappelijke kernkwaliteit van de kust aan: de vrije horizon, het uitzicht vanaf de gemiddelde hoogwaterlijn met de blik op zee. In de Nota Ruimte wordt daarnaast als kwaliteit van dit gebied genoemd de gebiedspecifieke identiteit. Deze kwaliteit wordt gevormd door de afwisseling van badplaatsen en lange trajecten van zandige kust. Behoud en versterking van de bestaande aantrekkelijke structuur van uitgestrekte duingebieden met waardevolle natuurgebieden en drukbezochte kustplaatsen en inpassing van economische ontwikkelingen is het perspectief. Omdat deze kwaliteit niet in een individueel bestemmingsplan tot uitdrukking komt is deze niet apart in het besluit benoemd. Wel is opgenomen dat in de toelichting op een (nieuw) bestemmingsplan wordt verantwoord hoe rekening is gehouden met de betreffende ruimtelijke kwaliteiten van het kustgebied.

In de AMvB staan bepalingen ter zake van bestemmingsplannen, het besluit bevat de regel dat gemeenten de primaire waterkering als zodanig in het bestemmingsplan bestemmen. De Nota Ruimte en de Beleidslijn Kust stellen dat voor alle primaire waterkeringen in het kustfundament een basisbescherming moet gelden, ruimtelijke ontwikkelingen die een significante belemmering kunnen bewerkstelligen voor de waterveiligheid zijn niet toegestaan.

Deze algemene bepaling is nader uitgewerkt. Overeenkomstig het nationaal beleid worden daarbij naar twee soorten gebieden binnen het kustfundament onderscheiden: het bebouwd gebied en niet-bebouwd gebied. In het bestaand bebouwd gebied, dat wil zeggen de kustplaatsen en de al dan niet voormalige haven- en industriegebieden, zijn ruimtelijke ontwikkelingen toegestaan, mits deze de veiligheid van de waterkering niet aantasten en niet in strijd zijn met andere wettelijke kaders; het “ja-mits-principe”.

Een bestemmingsplan buiten bestaand bebouwd gebied in het kustfundament kan geen nieuwe bebouwing mogelijk maken, met een aantal uitzonderingen: het “nee-tenzij-principe”. Die uitzonderingen betreffen onder meer seizoensgebonden bebouwing, bouwvergunningvrije en licht bouwvergunningplichtige werken. De AMvB Ruimte heeft tot 30 augustus 2009 ter visie gelegen, naar verwachting wordt dit begin 2011 vastgesteld.

Waterwet en waterbesluit 2009

Om het waterbeheer van de toekomst zo goed mogelijk vorm te geven en uit te voeren, was het nodig het wettelijke instrumentarium verder te stroomlijnen en te moderniseren. Daarbij staat integraal waterbeheer centraal. De Waterwet regelt het beheer van onder meer oppervlaktewater en grondwater en ver-

betert de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening. De Waterwet vervangt de bestaande wetten voor het waterbeheer in Nederland:

- Wet op de waterhuishouding
- Wet op de waterkering
- Grondwaterwet
- Wet verontreiniging oppervlaktewateren
- Wet verontreiniging zeewater
- Wet droogmakerijen en indijkingen (Wet van 14 juli 1904)
- Wet beheer rijkswaterstaatswerken (het zogenaamde 'natte gedeelte')
- Waterstaatswet 1900
- Waterbodemparagraaf uit de Wet bodembescherming

Via de Invoeringswet Waterwet is de saneringsregeling voor waterbodems van de Wet bodembescherming overgebracht naar de Waterwet. Naast de Waterwet blijft de Waterschapswet als organieke wet voor de waterschappen bestaan. Met de Waterwet zijn Rijk, waterschappen, gemeenten en provincies beter uitgerust om wateroverlast, waterschaarste en waterverontreiniging tegen te gaan. Ook voorziet de wet in het toekennen van functies voor het gebruik van water zoals scheepvaart, drinkwatervoorziening, landbouw, industrie en recreatie. Afhankelijk van de functie worden eisen gesteld aan de kwaliteit en de inrichting van het watersysteem. De Waterwet alsmede het Waterbesluit zijn op 22 december 2009 in werking getreden.

Natuurbeschermingswet

Binnen de Natuurbeschermingswet 1998 worden aangewezen gebieden beschermd, waarbij onderscheid wordt gemaakt in Natura 2000 gebieden en Beschermd Natuurmonumenten. De Natura 2000 is een internationaal netwerk van natuurgebieden dat een strikte bescherming heeft. Het duingebied valt binnen het Natura 2000 gebied "Noord-Hollands Duinreservaat". Het strand – vanaf de teen van de zeereep – valt buiten het Natura 2000. Er liggen geen beschermde natuurmonumenten in de omgeving.

Bestaand gebruik

De bepaling van het bestaand gebruik is binnen de Natuurbeschermingswet nog niet uitgekristalliseerd. In overleg met de Commissie voor de MER wordt voor het strand Wijk aan Zee als uitgangspunt de inmeting van 30 juni 2010 als bestaand gebruik gehanteerd. Tijdens het onderzoek is gebleken dat niet exact duidelijk was wat de feitelijke situatie tijdens het aanwijzen van het Natura 2000 gebied c.q. de in de Crisis en herstelwet genoemde toetsingsdatum is. Wel

was duidelijk dat deze situatie niet significant afwijkt van de huidige feitelijke situatie. Daarom kan deze huidige situatie tevens als bestaande situatie worden gehanteerd.

■ **Provinciaal beleid**

De provincie heeft een nieuwe structuurvisie vastgesteld ter vervanging van de twee voorheen geldende streekplannen, te weten Noord-Holland Zuid en het (streekplan) Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord. Bij de laatste partiële herziening “actualisering streekplannen Noord-Holland Zuid en Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord (respectievelijk vastgesteld door Provinciale Staten op 19 november 2007 en 17 december 2007) was het tot dan geldend beleid al in lijn gebracht met de Nota Ruimte.

Op 18 maart 2008 heeft Provinciale Staten haar sturingsfilosofie vastgesteld. Daarbij werd - naast overleg met gemeenten - in belangrijke mate ingezet op het gebruik van juridische instrumenten om tot doorwerking van haar beleid te komen.

Op 3 juni 2008 is vervolgens een Overgangsdokument vastgesteld. In dit document is geïnventariseerd welke provinciale belangen in de geldende streekplannen (en de daarop geënte Leidraad Provinciaal Ruimtelijk Beleid) in aanmerking komen voor proactieve juridische sturing en beleidsneutraal konden doorwerken in een provinciale verordening. Dit heeft geleid tot de Provinciale ruimtelijke verordening 2009, die op 21 juni 2010 door Provinciale Staten is vastgesteld en nu in werking is getreden.

Notitie Strandzoning en Jaarrondpaviljoens

De provincie Noord-Holland heeft op 19 november 2007 de strandzoning voor jaarrond strandpaviljoens vastgesteld als onderdeel van de partiële herziening van het Streekplan Noord-Holland Zuid en het Streekplan Ontwikkelingsbeeld Noord-Holland Noord. In deze notitie is de conceptnotitie ‘Strandzoning en Jaarrondpaviljoens van mei 2006’ opgegaan, welke o.m. het pilotproject jaarrond exploitatie te Zandvoort mogelijk maakte (afgerond op 14 november 2007). Verder is de jaarrond exploitatie van strandpaviljoens inmiddels opgenomen in de Provinciale ruimtelijke verordening Noord-Holland 2010. Door middel van strandzoning is aangegeven waar in principe wel en waar geen jaarrond openstelling van strandpaviljoens mogelijk is. Dit worden de “ja, mits-zones” en de “nee-zones” genoemd.

Voor het strand Wijk aan Zee zijn volgens de notitie drie strandpaviljoens mogelijk die het hele jaar open zijn. Voorwaarde is onder andere behoud van de kwaliteit van de kust inclusief duinen.

Handreiking voorwaarden jaarrond strandpaviljoens Noord-Holland

Op 8 april 2008 hebben Gedeputeerde Staten onderhavige handreiking vastgesteld. Hiermee wordt een toezegging uit de notitie 'Strandzoning en jaarrondpaviljoens' ingevuld. De handreiking heeft een meervoudige doelstelling:

- te verhelderen wat de provincie beoogd met het mogelijk maken van jaarrond exploitatie;
- informatieverschaffing aan andere overheden omtrent mogelijk te stellen voorwaarden;
- de voorwaarden en ervaringen van de pilot Zandvoort te vertalen naar meer algemeen toepasbare voorwaarden;
- aan te geven welke overheden verantwoordelijk zijn voor het overnemen van welke voorwaarden en waarop getoetst wordt, en;
- het verdere proces te schetsen.

In de handreiking wordt een duidelijk overzicht gegeven van mogelijk te stellen voorwaarden onderverdeeld naar voorwaarden ten aanzien van de exploitatie, bouwvoorschriften, voorwaarden aan de plaatsing en risico's. Verder bevat de handreiking een schema ter beoordeling of een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 bij de provincie dient te worden aangevraagd.

Bij Wijk aan Zee zijn voor twee strandpaviljoens aparte procedures doorlopen die een jaarrond openstelling beogen. Een derde strandpaviljoen beraadt zich nog. In het bestemmingsplan wordt de openstelling geformaliseerd. Aangezien er separate procedures lopen is jaarrond openstelling geen apart onderdeel van de voorliggende mer of de passende beoordeling. Het feit van maximaal drie paviljoens met een jaarrond exploitatie wordt (uiteraard) wel als feit meegewogen in de mer en de passende beoordeling voor zover het de algemene toetsing van het bestemmingsplan betreft.

Ten aanzien van de jaarrond strandpaviljoens is het Noordzeestrand gezoneerd. Er worden twee zones met bijbehorend beleid onderscheiden:

Ja mits-zones: zones waar jaarrond strandpaviljoens onder voorwaarden zijn toegestaan

Jaarrond openstelling is hier mogelijk, indien geen grote nadelen bestaan voor natuur, waterkeringszorg, dynamisch kustbeheer en milieubeheer. De ja mits zones sluiten aan bij:

- de stedelijke bebouwing van badplaatsen en/of recreatieve steunpunten;
- bij strandopgangen die bereikbaar per auto en/of fiets zijn.

Een paviljoenhouder dient alle benodigde vergunningen bij gemeente, waterschap en provincie aan te vragen en te voldoen aan bouwkundige- en veiligheidseisen. De voorwaarden dienen ook te zijn afgestemd op de algemene voorwaarden van het rijk zoals vermeld in de Beleidslijn Kust van 14 september 2007.

Waar een strandpaviljoen is gelegen tegen de bestaande bebouwing van een kustplaats is de kans op aantasting van achterliggende beschermde natuurgebieden erg klein. Op locaties waar een paviljoen niet aan bebouwing grenst, maar aan een duingebied, zijn negatieve effecten op natuurwaarden niet op voorhand uit te sluiten. In deze gevallen dient onderzocht te worden of een vergunning in kader van de Natuurbeschermingswet noodzakelijk is. Aangezien het hierbij veelal gaat om locaties bij een strandovergang, waar nu reeds een zomer/seizoenpaviljoen aanwezig is, zal jaarrond openstelling hier waarschijnlijk weinig problemen opleveren.

Daar waar jaarrond strandpaviljoens zijn gelegen in of nabij Natura 2000 gebied of Beschermde Natuurmonument dient altijd onderzocht te worden of er geen (significante) schade wordt toegebracht aan de beschermde natuurwaarden van het betreffende gebied. Waar schade wordt verwacht is het nodig om een verklaring van geen bedenkingen aan te vragen bij de provincie.

Nee-zones: zones waar onder alle omstandigheden geen jaarrond strandpaviljoens zijn toegestaan

Buiten de 'ja, mits-zones' is jaarrond openstelling niet toegestaan. Het gaat hier om zones waar natuurbelangen prevaleren, stiltegebieden, gebieden waar dynamisch kustbeheer wordt toegepast, of gebieden waar vanuit een oogpunt van bereikbaarheid van de waterkering of onveiligheid door golven of stromingen de aanwezigheid van een strandpaviljoen niet mogelijk is.

Ook enkele stranddelen die relatief slecht ontsloten zijn of waarvan de provincie vindt dat deze relatief stil moeten blijven om zo een afwisseling van drukke en rustige stranden te garanderen vallen eveneens onder de 'nee-beleidslijn'.

Voor stranddelen waar dynamisch kustbeheer tot de mogelijkheden behoort, hebben de Hoogheemraadschappen, al dan niet in samenspraak met lokale natuurbeheerders, voor het strand en de aansluitende duingebieden een strategie bepaald waar geen ruimte is voor jaarrond strandpaviljoens (of welke strandbebouwing dan ook). Natuurontwikkeling kan daar volop kansen krijgen (paraboliserende zeereep, verstuingen), zonder dat waterkeringsbelangen in het geding zijn.

De 'nee-beleidslijn' is onder andere van toepassing op de harde Hondsbossche, Pettemer en Helderse zeeweringen. Mocht bij deze dijken door zandsuppleties een strand ontstaan, dan is het vanuit veiligheidsoverwegingen en beheer en onderhoud ongewenst om ter plekke jaarrond strandpaviljoens toe te staan. Verder worden de werkzones ten noorden van de Noorderpier en ten zuiden van Zuiderpier bij IJmuiden buiten de zone voor strandpaviljoens gehouden. De exacte breedte dient de gemeente in overleg met Rijkswaterstaat Noord-Holland vast te stellen."

Rapport Jaarrond exploitatie van Strandpaviljoens

Op 28 mei 2009 verscheen het rapport Jaarrond exploitatie van Strandpaviljoens, ontwikkelingen en mogelijkheden geschreven door de Sector Economie, Landbouw en Toerisme & de Sector Water van de provincie Noord-Holland. Onder meer aan de hand van de uitkomsten van het 'pilotproject' te Zandvoort alsmede diverse inventarisaties bij de kustgemeenten zijn de ontwikkelingen, mogelijkheden alsmede de bedreigingen in kaart gebracht. Wijk aan Zee wordt genoemd met een streefgetal van drie jaarrond strandpaviljoens, twee paviljoens worden benoemd 'Het Strandhuis' en 'De Sunseabar'.

Provinciale Ruimtelijke Verordening 2009

Op 21 juni 2010 heeft Provinciale Staten op voordacht van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland de Provinciale ruimtelijke verordening Noord-Holland 2009 vastgesteld. Daartoe is besloten – onder meer – om reden dat, het in het belang van een goede ruimtelijke ordening in de provincie noodzakelijk is algemene regels vast te stellen betreffende de inhoud van en de toelichting op bestemmingsplannen over onderwerpen in zowel het landelijke als het stedelijke gebied van Noord-Holland waar een provinciaal belang mee gemoeid is. Verder is overwogen dat, het wenselijk is om:

- een samenhangend stelsel van waardevolle gebieden te behouden en versterken;
- belangrijke cultuurhistorische en landschappelijke kwaliteiten bij nieuwe ontwikkelingen te behouden en versterken en deze vast te leggen in een beeldkwaliteitsplan;
- sturing te hebben op het woonbeleid;
- stedelijke ontwikkelingen te reguleren;
- een vitaal platteland te hebben;
- over goede infrastructuur te beschikken, waardoor de mobiliteit en bereikbaarheid van wonen, werken en voorzieningen is gewaarborgd;
- windenergie op landschappelijk aanvaardbare wijze mogelijk te maken;
- de winning van delfstoffen uitsluitend op de daarvoor geschikte plaatsen toe te staan;
- de toeristische aantrekkelijkheid van de Noordzee te vergroten door jaarrond strandpaviljoens toe te staan, maar uitsluitend op daarvoor geschikte plaatsen.

De Provinciale ruimtelijke verordening 2009 is gebaseerd op de volgende uitgangspunten:

- de provinciale categorie 1-onderwerpen genoemd in het Overgangsdokument van 3 juni 2008, en;
- uitsluitend nu geldend streekplanbeleid, geen nieuw beleid (beleidsneutrale doorwerking).

Kustvisie 2050 N-H & Z-H – Strategische visie Kust

De essentie van deze visie is het voeren van een integraal ruimtelijk beleid dat enerzijds invulling geeft aan de begrippen 'duurzame veiligheid' en 'risicobeheersing' en anderzijds ruimte biedt voor een versterking van de ruimtelijke kwaliteit van het kustgebied. De visie richt zich op het gegeven dat de komende vijftig jaar maatregelen nodig zullen zijn om de veiligheid in stand te houden bij:

- de kust van Delfland (Ter Heijde)
- het Flauwe Werk op Goeree
- en lokaal in de badplaatsen Noordwijk, Katwijk, Scheveningen en Kijkduin.

Provinciaal Waterplan 2010-2015

In verband met de implementatie van de Europese Kaderrichtlijn Water is in december 2006 landelijk afgesproken dat alle waterplannen in 2008 worden herzien. Voor de Kaderrichtlijn Water zou een gedeeltelijke herziening van het waterplan voldoende zijn. Echter gezien de vele ontwikkelingen op andere

(water)beleidsvelden zagen Gedeputeerde Staten en de Statencommissie voldoende aanleiding om een nieuw waterplan voor de periode 2010-2015 vast te stellen.

In het Waterplan worden de nu bekende ruimtelijk relevante consequenties van water aangegeven (onder andere Loosdrechtse Plassen, waterberging Haarlemmermeerpolder Zuid, zonering jaarrond strandpaviljoens). In Noord-Holland worden alle ruimtelijke opgaven uit het Waterplan integraal afgewogen bij de vaststelling van de Structuurvisie. Daarbij is water een van de criteria. Gewerkt wordt met de bestaande kennis over onder andere klimaatverandering en bodemgeschiktheid. De provincie stimuleert de gemeenten deze ruimtelijke reserveringen over te nemen in hun ruimtelijke plannen.

Onder het kopje Veiligheid buitendijkse gebieden wordt aangegeven dat, voor bebouwing op het strand zoals seizoens- en jaarrondstrandpaviljoens en strandhuisjes geen beschermingsniveau geldt.

In de analyse van het bijzondere gebied 'De Noordzeekust' wordt aangegeven dat, door Provinciale Staten in de streekplanherziening van 2007, conform de opgave uit de Nota Ruimte, de begrenzing van het kustfundament in Noord-Holland is vastgelegd. Daarnaast is een zonering van het strand vastgesteld voor jaarrond exploitatie van strandpaviljoens. Jaarrond exploitatie van strandpaviljoens is van belang voor de verbreding van het recreatief en toeristische product aan de kust van Noord-Holland. Daarom stimuleert de provincie de mogelijkheid daartoe in de 'ja, mits-zones'.

Het strand bij Wijk aan Zee heeft drie strandopgangen en is tussen kilometerpaal 55 (zuidelijk) en kilometerpaal 52 (noordelijk) aangeduid als ja-mits zonering.

Provinciale Structuurvisie & Ruimtelijke Verordening

Op 16 februari 2010 heeft het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland de Provinciale Structuurvisie Noord-Holland 2040 Kwaliteit door Veelzijdigheid (algemene toelichting) alsmede de Provinciale ruimtelijke verordening structuurvisie (regels en toelichting) vastgesteld. Op 21 juni 2010 heeft Provinciale Staten beide met inachtneming van de (aanvaarde) amendementen en moties vastgesteld.

Voor het streekplan is de structuurvisie in de plaats gekomen. Hierin legt de provincie haar ruimtelijke toekomstvisie vast en moet zij tevens aangeven hoe

zij deze visie denkt te realiseren. De structuurvisie is uitsluitend zelfbindend voor de provincie. Voor de doorwerking van het in de structuurvisie vastgelegde beleid naar de gemeenten toe staan de provincie – naast de bekende bestuurlijke middelen als subsidies, (voor)overleg, convenanten e.d. – diverse juridische instrumenten ter beschikking, zoals een provinciale ruimtelijke verordening structuurvisie, een proactieve aanwijzing, een inpassingsplan en andere instrumenten.

In de structuurvisie wordt aangegeven dat Noord-Holland een mooie provincie is om in te wonen, te werken en om te bezoeken. De provincie is veelzijdig met een aantal belangrijke economische motoren van Nederland, bruisende steden, natuurparken, het strand en open grasland vol weidevogels. Dit bijzondere karakter wil de provincie bewaken. Tegelijkertijd zijn er ontwikkelingen als globalisering, klimaatverandering en trends zoals vergrijzing en krimp die een grote ruimtelijke impact hebben. In de structuurvisie beschrijft de provincie hoe en op welke manier ze met deze ontwikkelingen en keuzes omgaat en schetst ze hoe de provincie er in 2040 moet komen uit te zien.

In de structuurvisie komen onderwerpen per hoofdstuk aan bod, na de leeswijzer, de inleiding en de visie op de komende 30 jaar, worden belangrijke thema's verder uitgediept. De belangrijkste aspecten als klimaatbestendigheid, ruimtelijke kwaliteit en duurzaam ruimte gebruik komen uitgebreid aan bod. Voor onderhavig project is met name het verhandelde in hoofdstuk 6 Duurzaam Ruimtegebruik, paragraaf 6.6.3 De Noord-Hollandse Kusten en hoofdstuk 7 Uitvoeringsprogramma structuurvisie, paragraaf 7.6.16 Project kustplaatsen van belang.

In paragraaf 6.6.3 De Noord-Hollandse Kusten wordt aangegeven dat, de Provincie Noord-Holland streeft naar een betere benutting van de aanwezige voorzieningen door het verlengen van het toeristische seizoen en verbreding van het toeristische product. De mogelijkheden voor jaarrond strandpaviljoens zijn daarom onder voorwaarden verruimd.

In paragraaf 7.6.16 Project kustplaatsen wordt aangegeven dat, de Provincie Noord-Holland streeft naar het aantrekkelijker maken van de kustplaatsen langs de Noordzeekust. Er worden twee pilots aangehaald (Zandvoort en Petten) en een cultureel/communicatief traject voor alle kustplaatsen. De pilots beginnen met gezamenlijke voorverkenning gericht op helder krijgen van landschaps- en dorps-DNA, maatschappelijke opgaven (moeten), lokale & regionale ambities (willen) en beschikbare hulpbronnen (kunnen). Het cultureel/

communicatief traject start met een gespreksronde om per kustplaats in beeld te krijgen van wat tot dusver is gedaan om identiteit en ontwikkelingsprofiel te bepalen.

De kustplaatsen aan de Noordzee zijn, na Amsterdam, de belangrijkste toeristische trekpleister van Noord-Holland. De concurrentiepositie van de kustplaatsen staat onder druk omdat ze qua accommodaties, voorzieningen en uitstraling niet altijd de kwaliteit bieden die tegenwoordig wordt gevraagd. De Provincie Noord-Holland wil dat de kustplaatsen ook in de toekomst met andere toeristengebieden kunnen concurreren en richt zich op het stimuleren van de verbetering van de kwaliteit en de versterking van de identiteit van de badplaatsen. Hiertoe is een integrale ontwikkeling van de Noordzeekust nodig, waarbij belangen op het gebied van kustversterking, recreatie, toerisme, bereikbaarheid, landschaps- en natuurontwikkeling en eventueel kleinschalige woningbouw/landgoedontwikkeling worden gewaarborgd. Ontwikkeling van identiteit kustplaatsen is hierbij een instrument. De steden langs de voormalige Zuiderzeekust en de Zaanse Schans zijn eveneens belangrijke toeristische trekpleisters. De identiteit en kwaliteit van deze plaatsen wordt opgenomen in het Beleidskader Landschap en Cultuurhistorie.

Uit de kaarten behorende bij de Structuurvisie Noord-Holland 2040 (http://geo.noord-holland.nl/structuurvisie_100412/start_structuurvisie.html) kan vrij eenvoudig nagegaan worden of belemmeringen c.q. aandachtspunten aanwezig zijn voor het bestemmingsplan en de daarvoor opgestelde mer.

- Kaart 1 a&b: Totaalkaart Structuurvisie, deze geeft aan dat het plangebied in de kustzone alsmede bij een badplaats gelegen is;
- Kaart 2: Wateroverlast, geeft aan dat de Zeereep een primaire waterkering is, de zeereep ligt buiten het bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee en binnen het onderzoeksgebied voor het mer;
- Kaart 3: Grond-, drink- en oppervlaktewater, geeft voor het bestemmingsplan en het plangebied aan dat deze valt onder de 'fijnmazige waterberging';
- Kaart 4: Duurzame energie, geeft aan dat het plangebied een zoekgebied voor kleinschalige energieoplossingen' is;
- Kaart 5: Cultuurlandschappen, geeft aan dat er sprake is van het landschapstype 'jonge duinen';
- Kaart 6: Natuur, geeft aan waar het Natura 2000 gebied en de ecologische hoofdstructuur (land & grote wateren) ligt;

- Kaart 7: Recreatie en Toerisme, geeft aan dat er sprake is van de kustzone en een kustplaats;
- Kaart 8: Verkeer- en vervoernetwerken, geeft voor het onderzoek niets aan;
- Kaart 9: Huisvesting, geeft voor het onderzoek niets aan;
- Kaart 10: Landbouw, geeft aan dat er sprake is van een gebied voor gecombineerde landbouw;
- Kaart 11: Economische activiteiten, geeft ten behoeve van het onderzoek niets aan;
- Kaart 12: Topografie, geeft voor het bestemmingsplan en de mer gemeentegrenzen, grondgebruik en infrastructuur.

Uit de kaarten behorende bij de Provinciale Verordening (http://geo.noord-holland.nl/verordening_100412/start_verordening.html) kan achtereenvolgens nagegaan worden of belemmeringen c.q. aandachtspunten aanwezig zijn betreffende het bestemmingsplan of de mer.

- Kaart 1: Bestaand Bebouwd Gebied – geen belemmeringen;
- Kaart 2: Ecologie, geeft aan waar de ecologische infrastructuur ligt (zowel land & grote wateren);
- Kaart 3: Nationale en metropolitane landschappen – geen belemmeringen;
- Kaart 4: Landbouwgebieden, geeft aan dat er sprake is van een gebied voor gecombineerde landbouw;
- Kaart 5: Landbouw – geen belemmeringen;
- Kaart 6: Blauwe ruimte, geeft de primaire waterkering en tevens de jaar-rond zonering aan;
- Kaart 7: Duurzame energie, geeft aan dat er een zoekgebied 'kleinschalige energieoplossingen' ligt;
- Kaart 8: Aardkundige waarden, geeft de ligging van een aardkundig waardevol gebied en een aardkundig monument aan;
- Kaart 9: Topografie – geen belemmeringen.

In de verordening is met name hetgeen in hoofdstuk 6 De Blauwe Ruimte, ten aanzien van de primaire waterkering (artikel 28) en de strandzonering (artikel 30) is aangegeven van belang.

Beleidsnota Landschap en Cultuurhistorie

Op 15 december 2009 heeft Gedeputeerde Staten het concept van deze nota vastgesteld. De provincie vindt dat de ontwikkelingsgeschiedenis, de bebou-

wingskarakteristiek en de inpassing in de omgeving uitgangspunt moeten zijn voor nieuwe ruimtelijke plannen. In de Beleidsnota Landschap en Cultuurhistorie staan de eisen voor de ruimtelijke kwaliteit. De nota is een uitwerking van de Provinciale Ruimtelijke Verordening en de Structuurvisie. Aan de hand van de nota kunnen ruimtelijke plannen beoordeeld worden. Het stuk biedt gemeenten een handreiking en inspiratie om landschap en cultuurhistorie als uitgangspunt te gebruiken bij planvorming. Gemeenten, het Rijk en andere betrokken partijen konden tot 23 januari inhoudelijk reageren op het concept. Op 21 juni 2010 hebben Provinciale Staten de definitieve nota vastgesteld samen met de structuurvisie Noord-Holland 2040 en de ruimtelijke verordening. In het kader van de Structuurvisie Noord-Holland en de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie is met name het beleidskader aangepast. Het oude beleidskader (archeologische waarden, tijdsdiepte, historische structuurlijnen en cultuur historische objecten) ook wel aangeduid als ingrediënten voor de ruimtelijke kwaliteit is aangevuld met een aantal onderwerpen die van belang zijn voor de ruimtelijke kwaliteit van Noord-Holland, te weten: aardkundige waarden, openheid en dorps-DNA. Daarnaast is gekozen voor een nieuwe indeling van de beleidsnota. Waar het beleidskader voorheen vanuit regio's was opgebouwd, is nu per landschapstype duidelijk aangegeven welke kernkwaliteiten de provincie belangrijk vindt en hoe zij hierop willen sturen. Onderhavige projectlocatie is gelegen in het ruimte type 'continue ruimte' en behoort tot het kustfundament, het landschapstype is in het bijzonder te karakteriseren als 'jong duinlandschap'. In de nota wordt in hoofdstuk 4, paragraaf 4.2 'jonge duinlandschap' het betreffende landschapstype door middel van kernkwaliteiten omschreven.

Cultuurhistorische Waardenkaart

Door middel van de gegevens welke te vinden zijn via internet, onder andere, www.archeobeverwijkheemskerk.nl, www.archeologienet.nl, www.cultureelerfgoed.nl en www.racm.nl, is komen vast te staan dat het strand en de duinen geen 'waarden' bevat welke te beschermen zijn dan wel aanleiding geven tot het doen verrichten van archeologisch onderzoek. Gekeken is, onder meer, naar:

- Bouwkunde;
- Archeologie;
- Historische geografie, en;
- Monumenten (gemeentelijk, Provinciaal en Rijks).

Uit de gegevens ontleend aan de interactieve Cultuurhistorische Waardenkaart van de provincie Noord-Holland, blijkt dat er geen belemmeringen ten aanzien van onderhavig project aanwezig zijn. Uit de kaartviewer die bij de ruimtelijke verordening hoort blijkt echter dat een belangrijk deel van de duinen als aardkundig monument is aangewezen en aardkundig waardevol gebied herbergt (kaart 2). In de provinciale milieuverordening staan nadere regels voor de archeologische monumenten opgenomen.

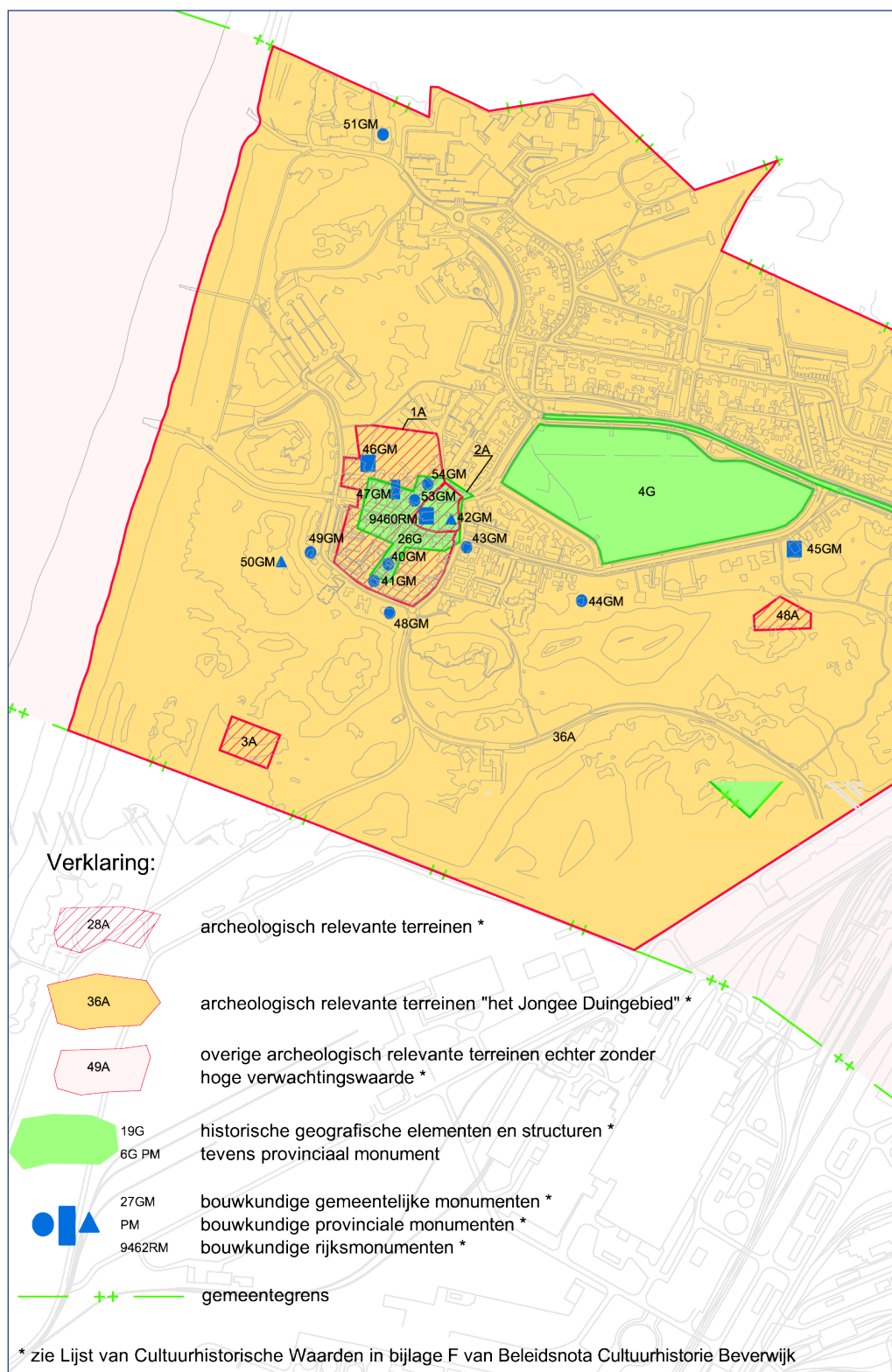
Provinciale Milieuverordening, tranche 6a

De Provinciale milieuverordening is vastgesteld op 27 september 2010 voor wat betreft tranche 6A. De provinciale milieuverordening regelt onder andere de milieubeschermingsgebieden. Het onderzoeksgebied is – voor een belangrijk deel – aangegeven als aardkundig monument (kaart 3).

Herijking ecologische hoofdstructuur

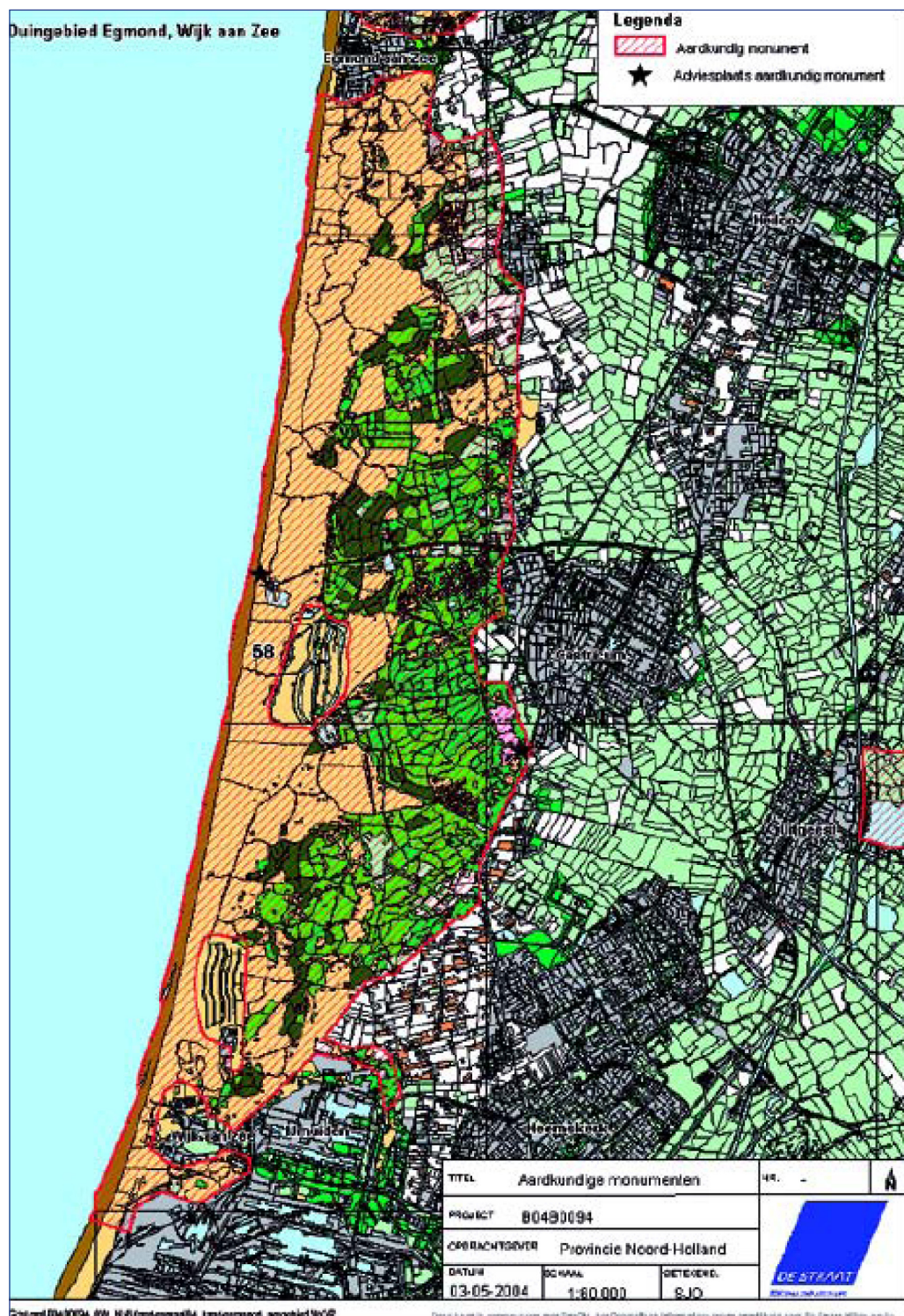
De provincie heeft een herijking geschreven voor de ecologische hoofdstructuur en vastgesteld op 21 juni 2010. In de herijking is een nieuwe afweging gemaakt over de begrenzing van de ecologische hoofdstructuur. Voor het onderzoeksgebied zijn er geen consequenties. De zeereep in het duin tussen strand en dorp, de Noordzee en delen van het duin ten noorden en ten zuiden vallen binnen de ecologische hoofdstructuur (kaart 4 & 5),

Kaart 2. Cultuurhistorische waarden binnen het plangebied en omgeving.

Bron: Gemeente Beverwijk.

Kaart 3. Aardkundige waarden. Bron: Provincie Noord-Holland, PMP 6e trance.

Kaart 4. Ecologische hoofdstructuur. Bron: Ministerie EL&I

Kaart 5. Ecologische hoofdstructuur zoals opgenomen in het concept Natuurbeheerplan Noord-Holland 2012 (nog niet vigerend bij opstellen MER juni 2011).

Waterschapsbeleid

Het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is het bevoegd waterschap voor de kustverdediging. In verschillende rapporten en verordeningen zijn beleidsregels opgesteld voor het strand en de duinen. De kustverdediging is nog niet opgenomen in de legger.

Beleidsregels strandpaviljoens en vergelijkbare objecten 2009

Op 23 juni 2009 heeft het college van dijkgraaf en hoogheemraden de beleidsregels strandpaviljoens en vergelijkbare objecten onder registratienummer 09.19150 vastgesteld. Achtereenvolgens komen in deel 1 begripsbepalingen, de grondslagen voor het bepalen van de locatie voor een (jaarrond)paviljoen, de feitelijke plaatsbepaling strandpaviljoen, de geldigheidsduur van de te verlenen vergunningen, het houderschap van de vergunning en de (overige) aan een vergunning voor een paviljoen te verbinden voorschriften aan bod. Jaarrondpaviljoens zijn slechts mogelijk indien ze passend zijn in de zonering van de provincie. Deel 2 bevat een nota van toelichting alsmede een drietal bijlagen. De beleidsregels zijn per 15 juli 2009 in werking getreden.

■ **Keur Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier 2009**

Op 18 november 2009 heeft het college van dijkgraaf en hoogheemraden de Keur 2009 onder registratienummer 09.26903 vastgesteld. De voorlopende keur van het Hoogheemraadschap is in 2006 vastgesteld. Deze is nu op onderdelen aangepast in verband met de inwerkingtreding van de Waterwet en een aantal landelijke en provinciale uitvoeringsregelingen.

Nieuw in de keur

De keur en de al eerder vastgestelde algemene regels treden gelijk in werking met de Waterwet op 22 december 2009 derhalve.

- Bepalingen over grondwateronttrekking en infiltratie: als gevolg van de Waterwet worden de waterschappen belast met onderdelen van het grondwaterbeheer. Dit betreft onder meer de bevoegdheid vergunningen te verlenen voor bepaalde categorieën grondwateronttrekkingen en infiltraties;
- Een verbod om vis uit te zetten of vaste vistuigen te plaatsen, tenzij de visserij wordt uitgeoefend in overeenstemming met een door het dagelijks bestuur goedgekeurd visserijplan;
- Een verbod om werken te maken in het profiel van vrije ruimte van een waterkering. Dit is de ruimte naast en boven een waterkering die nodig is om toekomstige dijkversterkingen uit te kunnen voeren;

- Een verbod om neerslag versneld tot afvoer te laten komen door bebouwing of verharding van grote oppervlakten grond.

Verdwenen uit de keur

- Gedoogplichten en bijzondere bevoegdheden: deze worden nu volledig geregeld in de Waterwet;
- Bepalingen over wegen: deze moeten worden opgenomen in een aparte wegenkeur of wegenverordening. Het opstellen daarvan hangt echter af van de noodzakelijke herziening van de provinciale Wegenverordening, die ook op onze wegen van toepassing is. Wanneer de provinciale verordening wordt herzien, is duidelijk wat het hoogheemraadschap zelf nog moet regelen. Tot dat moment blijven de wegenbepalingen in de oude keur 2006 van kracht. De overgangsbe-
palingen in de nieuwe keur voorzien hierin;
- Bestuursrechtelijke bepalingen over vergunningen en over schadevergoeding of nadeelcompensatie: deze zaken worden volledig in de Waterwet geregeld.

De keur 2009 regelt al hetgeen onder de bevoegdheid van het hoogheemraadschap valt, onder meer wordt geregeld, het beheer, onderhoud en gebruik van waterstaatswerken alsmede het toezicht en de handhaving daarvan.

Regels omtrent verlening, wijziging en intrekking van vergunningen komen ook niet meer in de keur voor. Deze materie is thans uitvoerig geregeld in hoofdstuk 6 van de Waterwet. Nieuw bij de vergunningverlening is de mogelijkheid de houder van een vergunning de verplichting op te leggen financiële zekerheid te stellen voor de verwijdering van zaken die op grond van de vergunning zijn aangebracht, maar niet meer worden gebruikt. Voorts bestaat de mogelijkheid een voorschrift aan de vergunning te verbinden op grond waarvan de houder van een vergunning financiële zekerheid stelt met het oog op de bescherming van het belang of de belangen waarom het vereiste van vergunning is gesteld. Bepalingen die dat mogelijk maken hoeven dus niet meer in de keur zelf te worden opgenomen, omdat de Waterwet daarin voorziet. Ook de rechtsopvolging van vergunninghouders is thans in de wet geregeld.

■ **Gemeentelijk beleid**

Er is een aantal nota's van het college van Burgemeester en Wethouders van Beverwijk over het strand en de duinen. Sommige regelen enkele aspecten tot in detail en enkele geven een meer generiek beleid weer. De belangrijkste zijn hierna samengevat.

Strandbeleid Wijk aan Zee 2de fase

Op 7 augustus 2007 heeft het college het Strandbeleid 2de fase (voorlopig) vastgesteld, na verwerking van de door belanghebbenden aangegeven punten en bepaald dat de nota voorgelegd dient te worden aan de commissie Info in haar eerstvolgende vergadering d.d. 28 augustus 2007.

In het Strandbeleid 2de fase wordt een aantal aandachtspunten behandeld, deze zijn:

De Zonering van het strand

Het strand bij Wijk aan Zee heeft een lengte van 1,2 kilometer. Aan de zuidzijde (Velsen) vindt aanwas van het strand plaats terwijl aan de noordzijde (Heemskerk) afslag van het strand plaats vindt. Hieruit volgt dat de zuidzijde (ten zuiden van strandopgang Zwaanstraat) van het strand geschikter is voor actieve recreatie dan de noordzijde (ten noorden van strandopgang Zwaanstraat) van het strand welke geschikter is voor meer passieve recreatie;

Het schoonmaken van het strand

Onderscheid wordt gemaakt tussen de zomer en de winterperiode. Om te bevorderen dat het schoonmaken van het strand onder één verantwoordelijke valt, is afgesproken dat gedurende de zomermaanden de strandexploitanten het strand (tussen duinen en waterlijn, doch inclusief de strandopgangen) schoonhouden. Ten aanzien van het schoonhouden van het strand in de wintermaanden, heeft de gemeente afgesproken met de strandexploitanten dat tegen een reële vergoeding deze de verantwoordelijkheid nemen;

Nieuwe huurcontracten

Op 1 januari 2007 liepen de (10 jarige) huurovereenkomsten af. In afwachting van nieuw beleid (het komend bestemmingsplan) zullen de huurovereenkomsten telkens voor één jaar worden verlengd. Teneinde de vele administratieve en beheerwerkzaamheden voor de gemeente terug te dringen, is de verhuur van de strandhuisjes door de exploitanten op zich genomen;

Brandveiligheid

In overleg met de brandweer zal vanaf 2008 een tekening moeten worden opgesteld voor wat betreft de plaats van de paviljoens en de strandhuisjes, waarbij afstanden tussen paviljoens en strandhuisjes alsmede onderlinge afstanden worden aangegeven. Daarenboven wordt een aantal maatregelen besproken, zoals het geven van voorlichting, het voorhanden hebben van brandblusmidde-

len, de reguliere controle door de brandweer op aanwezigheid gasflessen en het voorgestane gebruik van brandwerende materialen;

Jaarrondpaviljoen(s) en slapen op het strand

In de nota is aangegeven dat ten aanzien van de beoogde jaarrondpaviljoen(s) en het slapen op het strand, deze onderwerpen later als addendum zal worden toegevoegd aan de tweede fase van het strandbeleid.

Cultuurhistorie Beverwijk 2007

De beleidsnota 'Cultuurhistorie Beverwijk 2007' is door de gemeenteraad op 20 mei 2008 vastgesteld. Met betrekking tot Wijk aan Zee wordt vermeld dat, in Wijk aan Zee al in de vroege middeleeuwen werd gewoond. De inwoners legden zich toe op de landbouw, de winning van schelpen en de visserij op zee. In Bijlage G - 'Archeologische gebiedsbeschrijvingen: een instrument voor beleid', wordt het plangebied omschreven als liggende in overig grondgebied in de gemeente zonder hoge verwachtingswaarde.

Structuurvisie 2015 – Verleiden tot verblijven

Op 26 juni 2009 is de Ontwerp-Structuurvisie ter inzage gelegd ten behoeve van inspraak en vooroverleg. De raad heeft medio 2010 de structuurvisie met inachtneming van de inspraakreacties van inwoners en uitkomsten van het vooroverleg met verschillende instanties en overheden, welke hebben geleid tot enkele voorstellen, aanpassingen en verbeteringen die op 15 december door B&W zijn behandeld, vastgesteld. De structuurvisie gaat in het bijzonder in op de bereikbaarheid van de familiebadplaats Wijk aan Zee en de gewenste verbetering van het recreatieve voorzieningenniveau, zonder specifieke uitspraken te doen behoudens het aangeven dat de toeristische - recreatieve cluster intensivering behoeft.

Beschrijving

Het bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee beslaat het strand vanaf de teen van de zeereep en het gemeentelijk ingedeelde stuk van de Noordzee. Het bestemmingsplan Dorp gaat onder andere de duinen tussen het strand en het dorp bevatten. Het bestemmingsplan Dorp is in tegenstelling tot het bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee niet mer-plichting. Een belangrijk deel van de activiteiten in het duin is een directe afgeleide van de activiteiten op het strand. Daarnaast zijn de eventuele effecten van de strandactiviteiten vooral in het duin merkbaar. Daarom wijkt de plangrens van het mer af van de grens van het bestemmingsplan. Voor de mer is de grens langs de bebouwde kom gelegd, waardoor het Natura 2000 gebied tussen strand en dorp hier volledig binnen valt. De gekozen grenzen staan in kaart 1 (bladzijde 6).

■ *Plangebied*

Het strand is vooral in gebruik voor strandrecreatie en andere recreatieve activiteiten. De strandpaviljoens hebben een functie die als horeca is te omschrijven. De openingstijden zijn hierop aangepast. In het hoofdstuk referentie en ontwikkelingen wordt hier nader op ingegaan. De strandpaviljoens en de strandhuisjes staan in een lange rij tussen de zuidgrens en de noordgrens van de gemeente. De strandhuisjes staan over een behoorlijke afstand in twee rijen. De bebouwing staat op een veilige afstand – volgens de keur – van de zeereep. Er zijn twee brede strandopgangen; de Zwaanstraat en de Relweg in resp. het zuiden en het noorden van het strand. Halverwege is er nog een smalle uitsluitend voor voetgangers bereikbare opgang; Zeepad.

In het duin staat – op een duintop – een hotel en ter hoogte van het Zeepad een duinpaviljoen. Tussen deze beide etablissementen ligt een vrij omvangrijke parkeerplaats, die overigens op topdagen alsnog te klein blijkt. In de zeereep is – bij de strandopgangen Zwaanstraat, Relweg en Zeepad – een fietsenstalling. De zeereep is met helm vastgelegd (op een beperkt deel is op de zeereep een begroeiing met wilgen aanwezig). Achter de zeereep loopt – tussen de Zwaanstraat en de Relweg een fietspad.

Ten zuiden van de Zwaanstraat ligt een duin dat doorloopt tot Tata Steel. Door dat duin loopt de Reyndersweg, het strand van Velsen is via deze weg ontsloten. Het duin is echter wat robuuster dan het duin tussen dorp en strand. Het strand van Heemskerk, dat ten noorden van Wijk aan Zee ligt, is via een fietspad door de duinen ontsloten. Ten noorden van de Relweg begint het eigenlijke

duinreservaat dat vanaf hier doorloopt tot de Hondsbosschezeewering noordelijk van Schoorl.

De natuurwaarden van het strand bij Wijk aan Zee zijn laag. De vrij intensieve recreatie in het voorjaar en de zomer zijn een belemmering voor een verdere ontwikkeling van de natuur. Alleen achter de strandhuisjes en paviljoens is enige natuurwaarde aanwezig (voornamelijk omdat de bebouwing een intensieve betreding voorkomt). Ook de kustzone heeft enige natuurwaarde. Aangezien er geen intensivering van de strandrecreatie zal plaats vinden is er geen vermindering van de natuurwaarden van de kustzone te verwachten. Voor het concept bestemmingsplan is een quick scan ecologie uitgevoerd, waarin inzicht wordt gegeven op de mogelijke effecten op beschermde soorten in het kader van de Flora en Faunawet (bijlage 1). Uit de quick scan is gebleken dat er wat betreft de Flora en Faunawet geen negatieve effecten zijn te verwachten. Voor de Natura 2000 is een uitgebreider onderzoek aanbevolen. Deze is deels uitgevoerd in de vorm van een passende beoordeling en maakt onderdeel uit van het voorliggende mer (bijlage 2).

■ **Huidig gebruik**

Het huidige feitelijke gebruik is op twee manieren te beschrijven. De meest concrete is een beschrijving van de huidige opstallen op het strand. Hiervoor is een inmeting verricht in 2010 (bijlage 4). Hierbij is rekening gehouden met de wettelijke voorschriften die uit de keur voortkomen (i.c. de afstand tot de teen van de zeereep) en de ruimtelijke verordening van de provincie waarin drie paviljoens ingetekend staan met een jaarrondexploitatie. Het totaal aantal paviljoens op het strand bedraagt negen, wat één paviljoen minder is dan in het referentiejaar 2004. In totaal zijn er 313 strandhuisjes - met verschillende omvang - aanwezig. In het bestemmingsplan kan de oppervlakte bebouwd als gevolg van de strandhuisjes marginaal toenemen. Naast de paviljoens en de strandhuisjes zijn er enkele facilitaire voorzieningen op het strand. Ook deze zijn ingemeten.

Juist buiten het plangebied zijn enkele andere voorzieningen en gebouwen aanwezig. De belangrijkste is het hotel aan de Zwaanstraat en het duinpaviljoen aan het Zeepad. Verder ligt er in het duin een parkeerplaats (aangelegd in de jaren vijftig) en zijn er in de zeereep stallingsmogelijkheden voor fietsen en brommers. Achter de zeereep - tussen de Zwaanstraat en de Relweg - loopt een fietspad. En ten zuiden van de Zwaanstraat loopt het Nico Snijderspad het duin in.

Een tweede mogelijkheid voor beschrijving van het huidige gebruik zijn de activiteiten die plaatsvinden. De belangrijkste is het strandbezoek - de passieve recreatie - dat op stranddagen tot 20.000 bezoekers kan leiden. Op minder geëxponeerde dagen zijn dat aanzienlijk minder badgasten. In het bestemmingsplan worden de actieve strandbezoekers gescheiden van het familiestrand. Er is geen toename voorzien van de activiteiten. In het hoofdstuk “activiteiten” wordt hier uitvoerig op ingegaan. Sportactiviteiten en festiviteiten met versterkt geluid zijn alleen mogelijk met een aparte vergunning.

Naast het strandbezoek zijn er ook bezoeken aan de duinen te onderscheiden. De omvang hiervan is onduidelijk. In het hoofdstuk “ontwikkelingen” wordt aan de hand van luchtfoto’s de padendichtheid geïnventariseerd. Gebleken is dat een belangrijk deel van de duinrecreanten geen directe binding met de strandactiviteiten heeft.

■ **Verkeer**

De kern Wijk aan Zee ligt ten westen van Beverwijk en wordt bereikt via de Zeestraat. De Zeestraat is een gebiedsontsluitingsweg buiten de bebouwde kom met een maximumsnelheid van 80 km/h en beschikt over een vrijliggend tweerichtingsfietspad. De Zeestraat sluit aan op de Julianaweg en de Verlengde Voorstraat binnen de bebouwde kom van Wijk aan Zee. Deze straten kennen in de huidige situatie een maximumsnelheid van 50 km/h. Op basis van het Concept Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) 2010 worden alle wegen binnen de bebouwde kom van Wijk aan Zee gecategoriseerd als erftoegangsweg met een maximumsnelheid van 30 km/h. Binnen het bestemmingsplan wordt ten opzichte van de huidige situatie een verruiming van de mogelijkheden van de strandpaviljoens en een jaarrond exploitatie van drie strandpaviljoens mogelijk gemaakt.

In de zomermaanden verplaatst veel recreatieverkeer zich richting het strand van Wijk aan Zee. Op basis van het verkeersmodel van de gemeente Beverwijk dat is opgenomen in de Regionale Verkeers- en Milieukaart (RVMK) bedraagt de intensiteit op de toeleidende weg (Zeestraat) in 2020 circa 9.500 mvt/etmaal in een reguliere situatie. Zowel de Zeestraat als de wegen binnen de kern Wijk aan Zee (waarover het verkeer zich verspreid) kunnen dit verkeer verwerken.

Op topdagen in het zomerseizoen is er sprake van overbelasting van de Zeestraat en de wegen binnen de kern Wijk aan Zee, als gevolg van de strandrecreatie. In het Concept GVVP 2010 wordt voorgesteld een nieuwe ontsluitingsweg naar het strand Noordpier aan de Reyndersweg te realiseren, om de dorpskern en de Hogeweg te ontlasten. Verder wordt aandacht besteed aan de bereikbaarheid voor fietsverkeer en hulpdiensten, met name tijdens de topdagen.

Verkeersgeneratie en parkeerbehoefte

Binnen het bestemmingsplan wordt een jaarrond exploitatie van drie strandpaviljoens mogelijk gemaakt. Verder worden uitbreidingsmogelijkheden van de paviljoens (uitbreiding van het vloeroppervlakte met in totaal 2650 m², ten opzichte van het vigerend bestemmingsplan Wijk aan Zee 1979) voorzien. Deze activiteiten leiden echter nagenoeg niet tot een hogere parkeerbehoefte en verkeersdruk ten opzichte van de afgelopen jaren aangezien inmiddels twee paviljoens (Limmen en Bad Zuid) niet meer als paviljoen fungeren en er tekenen zijn dat een derde strandpaviljoen gebruik zal gaan maken van de wijzigingsmogelijkheid. Hoewel dus een geringe uitbreiding van de gebruiksmogelijkheden mogelijk wordt gemaakt, zien deze voornamelijk op de jaarrondpaviljoens. Gedurende de winterperiode zullen deze activiteiten niet leiden tot een onacceptabele situatie, omdat er dan weinig strandbezoek is. Hierdoor is er voldoende parkeercapaciteit aanwezig om de parkeerbehoefte op te vangen. In de zomerperiode kan er deels wel sprake zijn van een overlap met het strandbezoek.

Parkeerbehoefte

Voor de parkeerbehoefte van strandpaviljoens wordt, bij gebrek aan specifieke normen aangesloten bij de parkeernormen voor horeca. Omdat niet op voorhand duidelijk is wat de specifieke activiteiten zullen zijn, is de parkeerbehoefte zowel op basis van gemeentelijke parkeernormen (Parkeerbeleidsplan 2001, zoals geactualiseerd in 2006) voor café's als van restaurants berekend. Gezien echter de geringe netto toename van de ten dienste van de horeca functies gebruikte oppervlakten, wegens de verdwijning van 2 mogelijk 3 strandpaviljoens, zal dit niet tot een zodanige toename leiden dat dit leidt tot een daadwerkelijke toename van de parkeerbehoefte. In de winterperiode zijn voldoende parkeerplaatsen ter plaatse voorhanden, reeds aangezien het geringe aantal strandbezoekers. In de zomerperiode is de afgelopen jaren gekozen voor een overloopmodel. Dat wil zeggen dat wanneer de parkeerplaatsen ter plaatse -Dorpsduinen 160, Rijckert Aertsweg 450, Reijndersweg [tot aan Noorderpier] ruim 750 en dorp aan de strandzijde ruim 150- in gebruik zijn, wordt uitgeweken naar de dorpsweide (ruim 800 'tijdelijke' parkeerplaatsen). Voor de strandrecreatie zijn in totaal ruim 2300 parkeerplaatsen voorhanden, hetgeen de afgelopen jaren zelfs op 'topdagen' voldoende is gebleken. Op topdagen treedt Reach de Beach in werking, een verkeersregeling waardoor alle beschikbare parkeerplaatsen optimaal gebruikt kunnen worden.

Verkeersgeneratie

Gezien de jaarrond exploitatie is er in de wintermaanden weliswaar sprake van extra verkeer als gevolg van het bezoek van de strandpaviljoens, maar deze

extra verkeersdruk valt niet samen met het reguliere exploitatie seizoen. Het aantal strandrecreanten in de zomerperiode bedraagt op basis van de berekeningen van de Milieueffectrapportage Bp Strand Wijk aan Zee (februari 2011) op topdagen maximaal 20.000 bezoekers per dag. Deze bezoekers leveren een verkeersaantrekkende werking van circa 5.000 mvt op. Op een gemiddelde weekeinddag bedraagt het aantal bezoekers maximaal 2.500 (625 mvt). De gecumuleerde verkeersbelasting inclusief de overige stranden rond Wijk aan Zee die via de Zeestraat worden ontsloten, bedraagt circa 20.000 mvt/etmaal op een topdag. Zoals aangegeven is er nagenoeg geen toename van bezoekers te verwachten, welke een significante invloed zou hebben op de parkeerbehoefte of de verkeersdruk.

Overnachtingsmogelijkheden strandhuisjes

In het bestemmingsplan worden voorts (beperkt) overnachtingsmogelijkheden voor strandhuisjes mogelijk gemaakt. Deze overnachtingsmogelijkheden zijn strandgerelateerd. Hiervan wordt gebruik gemaakt van bezoekers die toch al het strand zouden bezoeken. Het aantal verkeersbewegingen zal hierdoor niet toenemen. De verwachting is zelfs dat het aantal verkeersbewegingen hierdoor (beperkt) zal afnemen, aangezien in een zomerperiode bezoekers niet elke dag op en neer hoeven naar het strand, maar daar blijven overnachten. Door het langer verblijf zullen enkele parkeerplaatsen langer bezet zijn, waardoor de theoretische parkeerbehoefte beperkt zal toenemen. Dit zal zich echter alleen voordoen in de namiddag/avond, wanneer er geen sprake is van een piek in het parkeeraanbod voor het strand. Daarom worden als gevolg van de overnachtingsmogelijkheden geen verkeers- of parkeerproblemen verwacht.

Geconcludeerd wordt dat de reële toename van het vloeroppervlak ten behoeve van de horecafunctie op het strand geen significante invloed heeft op de parkeerbehoefte en de verkeersintensiteit. Verder is gebleken is dat zelfs op topdagen de verkeersintensiteiten en de parkeerbehoefte adequaat opgevangen kunnen worden. Onder meer in de thans lopende procedure 'Dorpsvisie Wijk aan Zee' wordt evenwel onderzocht of verbeteringen ten aanzien van de (boven Wijksestrand) verkeersafwikkeling en parkeren mogelijk zijn, veel hangt daarbij af van de daartoe benodigde Natuur- en milieuonderzoeken.

■ Maximale mogelijkheden in het bestemmingsplan

Voor het beoordelen van de milieueffecten is een worstcase scenario van belang om de meest extreme omstandigheid te kunnen toetsen. In het bestemmingsplan is de maximale bebouwingsmogelijkheid al benut. De strandhuisjes mogen per stuk wel toenemen, maar de oppervlakte wordt enerzijds begrensd

door de bebouwingsvoorschriften en anderzijds door de brandcompartimentering. Voor een verdere uitbreiding van de bebouwing is een aanpassing van het bestemmingsplan noodzakelijk; dat hoeft in het kader van de mer dus niet getoetst te worden.

Blijft over het benutten van de maximale mogelijkheden in de vorm van overnachtingen en paviljoens die het gehele jaar open zijn. In overleg met de commissie voor de MER is besloten dat drie paviljoens en 60% benutting van overnachtingsmogelijkheden in de strandhuisjes een realistische vorm van worstcase toetsing is, waarbij wordt opgemerkt dat het Strandhuis al een legale jaarrond exploitatie heeft en dus niet getoetst hoeft te worden in de mer of de passende beoordeling. Er is jurisprudentie dat uitgaat van toetsing van de wijziging, terwijl de gehele inrichting een vergunning behoeft

In die gevallen dat overnacht wordt in de strandhuisjes kan, strik genomen, een positief effect verwacht worden ten opzichte van dagrecreatie. Immers dat scheelt twee verkeersbewegingen per huisje per dag. Conform afspraak wordt uitgegaan van de worstcase scenario dat, gedurende de drie zomermaanden, in 60% van de huisjes wordt overnacht. Aangenomen wordt dat er alsdan incidenteel excursies naar de duinen worden gemaakt en dat er eveneens incidenteel sprake zal zijn in koude nachten en dus van ruimteverwarming.

■ **Waarnemingen**

Er zijn op verschillende manieren gegevens verzameld over het voorkomen van beschermde soorten of soorten en habitattypen die onder de Natura 2000 beschermd zijn. In eerste instantie is door de onderzoeker zelf in het gebied geïnventariseerd op het voorkomen van soorten en vegetaties. Deze veldgegevens zijn aangevuld met literatuur van de PWN voor wat betreft de vegetatie (Inberg e.a. 2007 & Ten Brink e.a. 2008). Voor de doelsoorten is gebruik gemaakt van terreinkennis van de PWN. Verder zijn de gegevens van het Natuurloket opgevraagd. Hierbij wordt opgemerkt dat het Natuurloket niet in staat was om relevante gegevens van broedvogels te geven. Helaas kon van een flink deel van de “waarnemingen” geen aanduiding van de lokatie (zelfs niet op uurblokniveau) worden verstrekt. Deze waarnemingen zijn vanwege het ontbreken van de elementaire gegevens niet gebruikt. Van tapuit en paapje kon alleen verwerkte gegevens geleverd worden op een zeer globaal niveau (alleen geschikt voor trendmetingen op Europees niveau). Deze gegevens zijn gebruikt voorzover er enige relevantie uit te destileren viel. De waarnemingen zijn verwerkt in de beschrijving van de soorten en de habitattypen. Door het gebruik van de data afkomstig van Natuurloket en PWN, aangevuld met veldwaarnemingen door de onderzoeker, is een goed overzicht en inzicht verkregen in de potentieel aanwezige natuurwaarden.

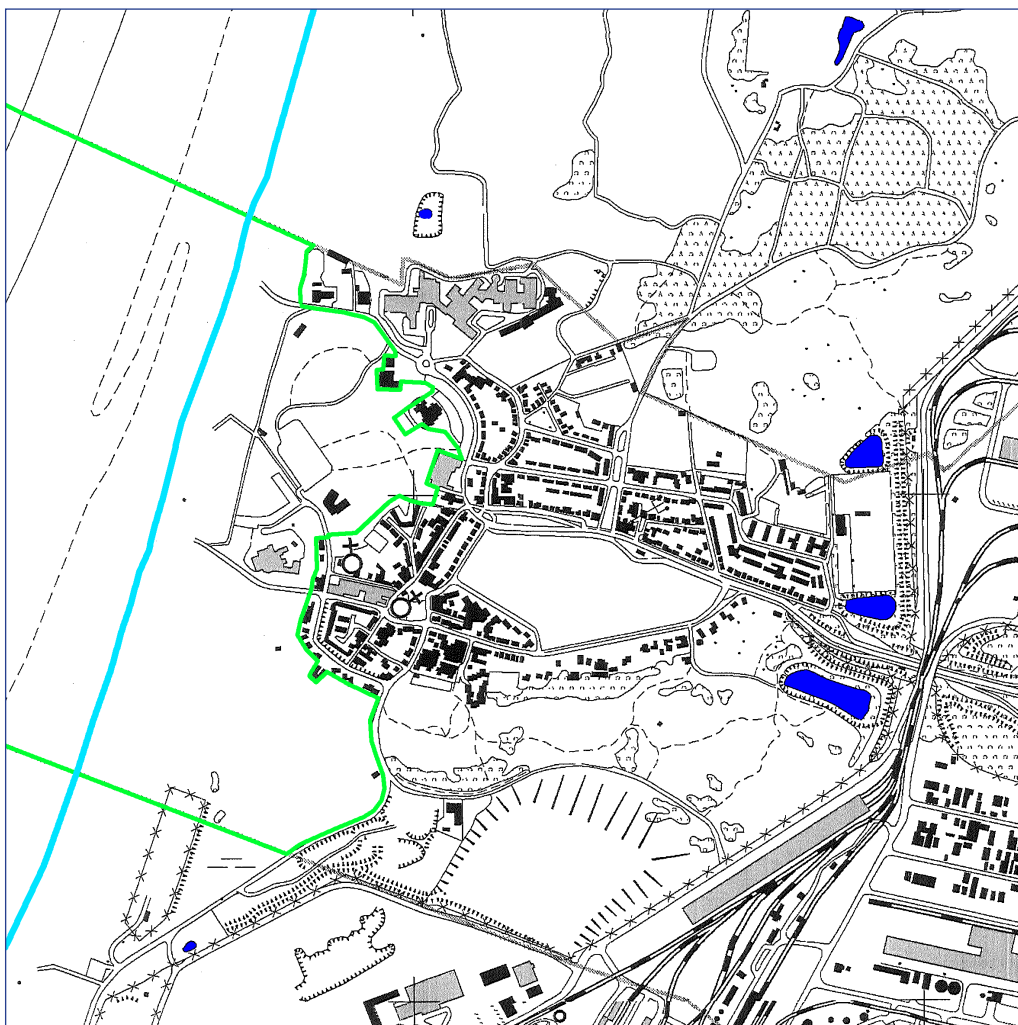

Kaart 6. Natura 2000 gebied - Noord-Hollands Duinreservaat. Bron: Ministerie EL&I.

■ **Natura 2000**

Het Noord-Hollands Duinreservaat is een karakteristiek voorbeeld van een Nederlands duinlandschap, zoals dat in de loop der eeuwen ontstaan is als gevolg van een samenloop van geologische, geomorfologische en klimatologische omstandigheden en handelen van de mens. Het is een biologisch, morfologisch, hydrologisch en landschappelijk geheel van duinen met natte en vochtige duinvalleien, duingraslanden, struwelen, bossen en ruigten. Het ligt op de overgang van de kalkrijke naar de kalkarme duinen. Het reservaat behoort tot de kalkrijke duinen; er is echter een verloop in kalkrijkdom te zien. Het meest noordelijke stuk, ten noorden van Bergen aan Zee, is, evenals het aangrenzende gebied Schoorlse duinen, kalkarm. De vegetatie weerspiegelt de kalkgehalten in de bodem: in het uiterst noordelijke deel komen kalkarme vegetaties met kraaiheide, kruipwilg, buntgras en dergelijke voor, ten zuiden van Bergen aan Zee overgaand in kalkrijke duingraslanden met duinsterretje en zeedorpenvegetaties, zoals bij Wijk aan Zee en Egmond aan Zee. Op oudere luchtfoto's (tot 1969) zijn verschillende akkertjes in de duinen zichtbaar; momenteel de locaties voor het duindorpenlandschap. De akkertjes bevinden zich ten noorden en ten zuiden van het dorp.

Een aanzienlijk deel van het gebied is bebost met naaldbos en loofbos, die voor een deel zeer oud zijn. Het gebied is mei 2003 voorgedragen als gebied van

Kaart 7. Natte gebieden in de duinen (donker blauw). Ter oriëntatie is de plangrens (groen) en de hoogwaterlijn (licht blauw) opgenomen.

communautair belang voor de Atlantische regio bij Europese Commissie. Op 7 december 2004 heeft de Commissie een besluit genomen voor de aanwijzing van het Noord-Hollands Duinreservaat als Speciale beschermingszone in het kader van de Habitatrichtlijn; tegenwoordig aangeduid als Natura 2000 gebied (kaart 6).

Binnen het onderzoekgebied van de mer bevindt zich een droog duin en een met helm vastgelegde zeereep. Binnen het plangebied zijn geen duinvennen of natte duinvalleien aanwezig. Buiten het plangebied – op grondgebied van de gemeente Velsen c.q. de gemeente Heemskerk – zijn wel enkele duinvennen aanwezig. Aan de oostzijde van het dorp Wijk aan Zee zijn eveneens enkele waterpartijen aanwezig, echter ook deze liggen buiten het onderzoeksgebied. Op kaart 7 staat een overzicht van het plangebied en de wijde omgeving; hierop

		SVI Landelijk	Doelst. Opp. vl.	Doelst. Kwal.	Doelst. Pop.	Draagkracht aantal vogels	Draagkracht aantal paren	Kernopgaven
Habitattypen								
H2120	Witte duinen	-	>	>				2.01
H2130A	Grijze duinen (kalkrijk)	--	>	>				2.02,%
H2130B	Grijze duinen (kalkarm)	--	>	>				2.02,%
H2130C	Grijze duinen (heischraal)	--	>	>				2.02,%
H2140A	Duinheiden met kraaihei (vochtig)	-	=	>				
H2140B	Duinheiden met kraaihei (droog)	-	=	=				
H2150	Duinheiden met struikhei	+	=	=				
H2160	Duindoornstruwelen	+	= (<)	=				
H2170	Kruipwilgstruwelen	+	= (<)	=				
H2180A	Duinbossen (droog)	+	=	=				2.04
H2180B	Duinbossen (vochtig)	-	=	>				
H2180C	Duinbossen (binnenduinrand)	-	=	=				2.08,W
H2190A	Vochtige duinvalleien (open water)	-	>	=				2.05,W
H2190B	Vochtige duinvalleien (kalkrijk)	-	>	=				2.05,W
H2190C	Vochtige duinvalleien (ontkalkt)	-	>	=				2.05,W
H2190D	Vochtige duinvalleien (hoge moerasplanten)	-	>	=				2.05,W
H6410	Blauwgraslanden	--	>	>				2.08,W
H7210	Galigaanmoerassen	-	=	=				
Habitatsoorten								
H1014	Nauwe korfslak	-	=	=	=			2.05,W
H1042	Gevlekte witsnuitlibel	--	>	>	>			
Broedvogels								
A275	Paapje	--	>	>			5	
A277	Tapuit	--	>	>			30	2.02,%

Tabel 2. Essentietabel van het Natura 2000 gebied Noord-Hollands Duinreservaat.

zijn de locaties van de duinvennen (waarbij het begrip zeer ruim is genomen) weergegeven.

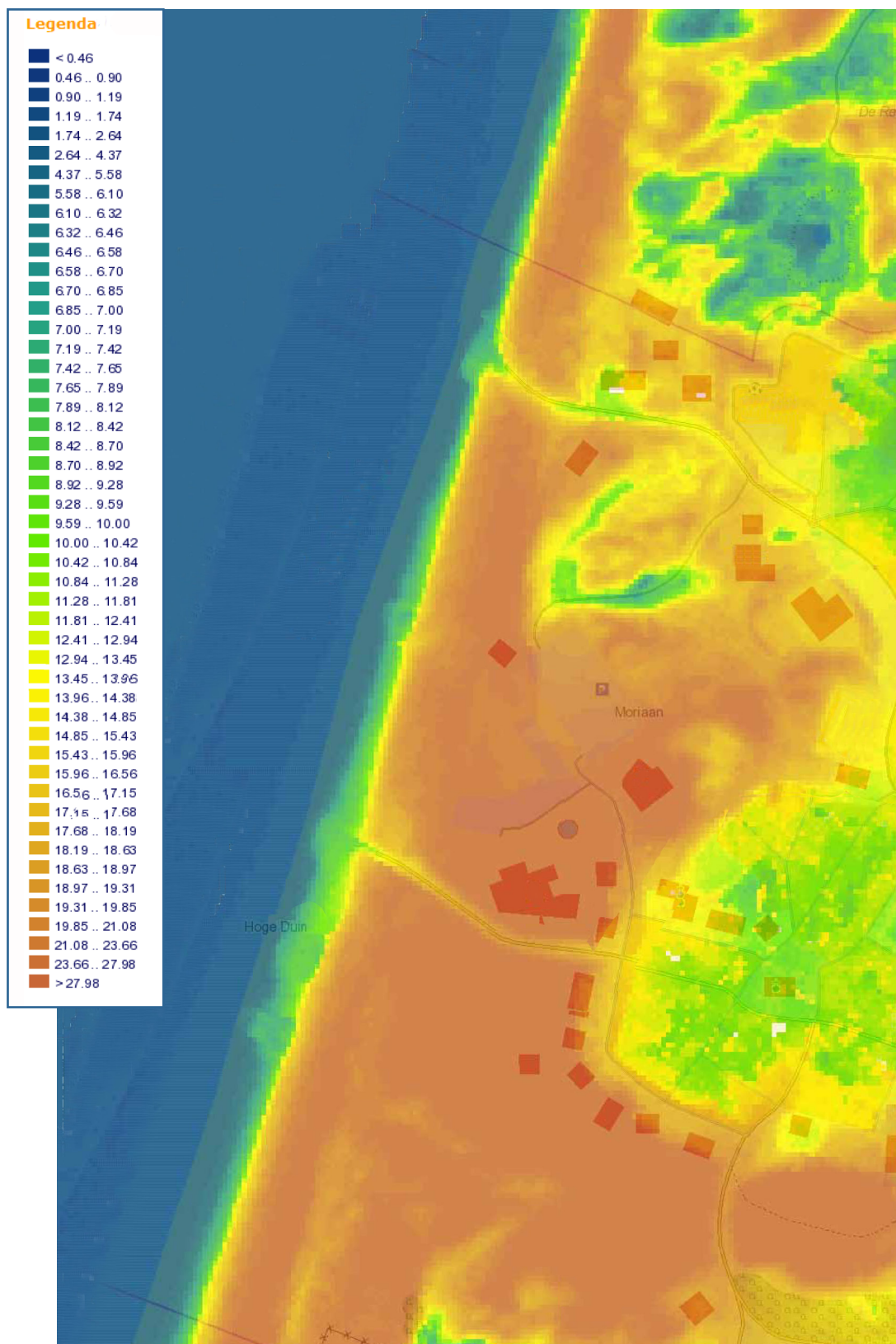
Op een aantal plekken in de duinen tussen strand en dorp is een vegetatieopname gemaakt. Uit de opname is af te leiden dat op een beperkt deel – de vallei tussen Relweg en Zeepad een goed ontwikkelde vegetatie aanwezig is dat als “grijze duinen” kan worden beschouwd. Met enkele gerichte beheeringrepen kan hier een goed ontwikkelde vegetatie worden gestimuleerd. De vegetatie

Kaart 8. Duindorplandschap (grijze duinen) ten noorden van Wijk aan Zee op basis van een luchtfoto van de RAF.

rondom de parkeerplaats en nabij het hotel wordt vrij intensief betreden waardoor hier een vrij soortarme overgangsvegetatie is ontstaan dat niet als grijze duinen is te kenmerken.

In het duin ten zuiden van de Zwaanstraat, en vooral ten noorden van de Relweg, is een betere ontwikkeling van de vegetatie en vooral is meer ruimte en minder recreatiedruk. De potentie van die duinen is daarmee veel groter. Uit gegevens van PWN blijkt dat in het zuidelijk deel zelfs een potentie voor witte duinen zou liggen. Gezien de oppervlakte kan dat witte duin een beperkte omvang krijgen. Op deze locatie zijn er geen mogelijkheden (qua veiligheid en recreatief medegebruik van het strand) om de zeereep bij de witte duinen te trekken, een combinatie met embryonale duinen, zoals in de Kerf, is niet uitvoerbaar (en waarschijnlijk niet handhaafbaar vanwege de recreatiedruk).

Kaart 9. Hoogtekaart van de duinen bij Wijk aan Zee.

Over de mogelijkheid voor witte duinen ter hoogte van Wijk aan Zee is enige discussie. Voordat ingegaan wordt op de bespreking van de te onderscheiden habitattypen in het Natura 2000 gebied wordt een overzicht gegeven van de belangrijkste afwegingen omtrent de witte duinen. Deze komen deels weer terug bij de bespreking van de verschillende facetten van het plangebied.

Witte duinen

Het habitatype witte duinen is gebonden aan de zeereep en de buitenduinen. Het bestaan van het habitatype is afhankelijk van een dynamisch milieu waar verstuiving van zand plaats vindt. Overstuiving zorgt voor een vitale begroeiing met helm (*Ammophila arenaria*), verstuiving levert een degeneratie van de helmbegroeiing op. Beide processen zijn van belang voor het behoud van witte duinen. De fysiologie van dynamische duinsystemen is ingewikkeld en van vele factoren afhankelijk. In Arens e.a. (2007) wordt een overzicht gegeven van de factoren die van belang zijn voor het duurzaam in standhouden van witte duinen. Duidelijk is dat voor duurzame instandhouding van witte duinen - lees stuivende duinen - een zekere oppervlakte noodzakelijk is, helaas wordt nauwelijks enige inzicht gegeven over de noodzakelijk minimum oppervlakte. Het verstuiven kan vrij kleinschalig starten op een oppervlakte van enkele tientallen meters. Voor een langdurig behoud is echter een grotere oppervlakte nodig waar of verstuiving gestimuleerd wordt, of het natuurlijke proces in al haar stadia kan blijven bestaan en ontstaan. Voor dat complex aan successiestadia is een oppervlakte van enkele hectare noodzakelijk.

In het dorpsduin tussen het strand en het dorp Wijk aan Zee is vrijwel geen ruimte voor een actief stuivend duin. Waarbij bedacht moet worden dat recreatiedruk een negatief aspect is voor het behoud van witte duinen.

De zeereep en de duinen zijn van groot belang voor de beveiliging van het achterland tegen overstromingen. De zeewering ter hoogte van Wijk aan Zee bestaat voor een belangrijk deel uitsluitend uit de zeereep, er is geen reserve zandvoorraad aanwezig. Het invoeren van een dynamisch kustbeheer en stuivende duinen op deze locatie kan leiden tot een onveilige situatie.

In het dorpsduin tussen strand en het dorp Wijk aan Zee is mede vanuit veiligheid geen ruimte voor stuivende duinen. Het habitatype witte duinen en embryonale duinen zal daarom niet duurzaam voorkomen op deze locatie.

Habitattypen

Witte duinen zijn duinen die niet zijn vastgelegd met helm en die dus kunnen stuiven. De natuurhistorische waarde is onmiskenbaar. Echter om te kunnen

stuiven is ruimte nodig, ingeklemd tussen strand en dorp is er op deze hoogte weinig ruimte voor stuivende duinen. Op andere locaties is hiervoor volop ruimte aanwezig. Het streven naar witte stuivende duinen vlakbij een dorp getuigt niet van realiteitszin. Met gerichte beheeringrepen kunnen witte duinen wel ontwikkeld en onderhouden worden. Uit de literatuur is geen eenduidige oppervlakte te halen die noodzakelijk is. De Kerf bij Schoorl – de eerste natuurontwikkeling met als uitgangspunt een dynamisch kustbeheer, dus van witte en embryonale duinen, heeft een oppervlakte van 35 hectare. Geconstateerd wordt dat er niet voldoende ruimte is voor een goede duurzame ontwikkeling van witte duinen, maar dat de aanwezigheid van het habitatype in vooral de Vuurbaakduin niet kan worden uitgesloten.

Het Noord-Hollands Duinreservaat wordt mogelijk aangewezen om het habitatype embryonale duinen te beschermen. Embryonale duinen ontstaan altijd op het strand zelf en meestal aan de duinvoet. Zij kunnen in een winter ontstaan. Er bestaat een zeer kleine kans dat dit in het plangebied op de plaats van of duinwaarts van de bebouwing gebeurt. In dit onwaarschijnlijke geval zal in overleg met het bevoegd gezag besloten worden hoe te handelen.

Uitgangspunt bij de beoordeling is daarom dat er grijze duinen achter de zee-reep aanwezig zijn c.q. ontwikkeld kunnen worden. Het tweede uitgangspunt is dat er wel witte duinen kunnen voorkomen c.q. aanwezig zijn, maar dat hiervoor geen optimale condities aanwezig zijn in het Dorpsduin. Verder wordt als uitgangspunt genomen dat er geen duinvennen of –plasjes of vochtige duinvalleien aanwezig zijn in het plangebied (maar wel daarbuiten). In de Vuurbaakduin en elders zijn enkele duinvennen aanwezig. In het duin ten zuiden van de Zwaanstraat en ten noorden van de Relweg is een mogelijkheid voor ontwikkeling van witte duinen. Grijze duinen kunnen in dat deel goed tot hun recht komen, en zijn voor een deel al aanwezig.

Kustverdediging

Uit de keur van het Hoogheemraadschap Noord-Hollands Noorderkwartier blijkt dat de duinen primair een waterkerende functie hebben. Volgens het Hoogheemraadschap is een dynamisch kustbeheer het uitgangspunt, waardoor duinen mogen stuiven op die plaatsen waar het de veiligheid niet aantast. Ter hoogte van Wijk aan Zee bestaan de duinen uit de zeereep en een vrij grote duinpan daarachter. Plaatselijk bestaat het duin slechts uit de zeereep met nauwelijks duinmassief. Ter hoogte van Wijk aan Zee is duidelijk geen reserve zandvoorraad aanwezig. Gelukkig is er ter plekke aanwas van het strand vanuit zee zodat geen onveilige situatie aanwezig is. Ruimte voor stuivende witte

duinen is echter vanuit veiligheidsoogpunt niet aanwezig. De provincie Noord-Holland stelt als voorwaarde voor stuivende duinen dat er geen kustplaats is gelegen. Dat betekent dat er geen dynamisch kustbeheer (en geen embryonale en witte duinen) is binnen het plangebied.

Strandrecreatie

Wijk aan Zee heeft sinds mensenheugenis een levendige strandrecreatie gehad met op stranddagen (warm zonnig weer in het weekend) vele duizenden bezoekers. Historische foto's uit het begin van de twintigste eeuw getuigen hier al van. Ontwikkeling van embryonale duinen is in zo'n situatie nauwelijks mogelijk.

Naast de ligging pal naast het dorp Wijk aan Zee maakt bovenstaande dat witte duinen en embryonale duinen binnen het plangebied niet realistisch zijn. Op locatie die verder van een dorp en voor een breder duinmassief liggen zijn betere en grootschaliger ontwikkelingen mogelijk.

Wat betreft de habitattypen duinheide, duinbossen en alle natte tot vochtige duinhabitattypen is geconstateerd dat er geen oppervlaktewater binnen het plangebied aanwezig is en er daarom geen reden is om juist deze habitattypen te beschouwen voor het plangebied. Dat de natte tot vochtige habitattypen wel juist buiten het plangebied voorkomen is voor het beoordelen van de effecten in de mer minder van belang. Echter op die onderdelen die effect kunnen hebben op de ecohydrologische aspecten of die emissie veroorzaken worden de natte en vochtige habitattypen en de soorten die hiervan afhankelijk zijn wel beoordeeld.

Habitatsoorten

In het algemeen zullen soorten die afhankelijk zijn van vochtige tot natte omstandigheden niet binnen het plangebied voorkomen; er is immers geen oppervlaktewater of vochtige duinvallei aanwezig. Het voorkomen van soorten van droge milieus is onder andere afhankelijk van de gevoeligheid voor verstoring en de omvang van het leefgebied. Van de doelsoorten is de tapuit in potentie aanwezig, maar is een zeer grote inspanning noodzakelijk om de soort daadwerkelijk te laten voorkomen in het plangebied. Binnen het Natura 2000 gebied zijn stellig meer geschikte locaties met een lagere recreatiedruk aanwezig. De andere drie de doelsoorten komen niet binnen het plangebied voor. Voor de witsnuitlibel en de nauwe korfslak is buiten het plangebied – maar wel in de omgeving van Wijk aan Zee – potentieel leefgebied aanwezig. Voor het paapje is dat minder waarschijnlijk.

Nauwe korfslak

De nauwe korfslak (*Vertigo angustior*) leeft op min of meer vochtige kalkrijke plekken in strooisel en struweel. Waargenomen is dat de soort groepsgewijs kan overwinteren tussen mossen. De aanwezigheid van de nauwe korfslak in het duin tussen Beverwijk en Bergen is aangetoond. Binnen het plangebied is het voorkeursbiotoop niet aanwezig, de kans op voorkomen van het slakje is daardoor afwezig. Buiten het plangebied zijn enkele plekken die wel geschikt zijn als leefgebied. Het duinven langs de Reyndersweg is begroeid met een kruidenrijke vochtige vegetatie, waarin regelmatig de nauwe korfslak wordt waargenomen. Overigens blijkt uit recent onderzoek (Gmelig Meyling & de Bruyne, 2006) dat de nauwe korfslak ook in droge duinbitopen kan voorkomen. Te Wijk aan Zee zijn echter tot op heden geen slakken waargenomen. In de database van het Natuurloket is geen waarneming van de nauwe korfslak geleverd. Naar verwachting is de soort hier aanwezig, Aangezien er geen toename van de depositie wordt verwacht is hier geen nader onderzoek naar uitgevoerd.

Gevlekte witsnuitlibel

De gevlekte witsnuitlibel (*Leucorrhinia pectoralis*) is net als alle andere libellen en juffers afhankelijk van geschikt oppervlaktewater voor de voortplanting. De libel is op verschillende plekken in het duin aangetroffen nabij duinplassen. Niet duidelijk is of de libel voorkomt bij de waterpartijen te Wijk aan Zee. Wel kan met zekerheid worden gesteld dat binnen het plangebied geen oppervlaktewater aanwezig is en dus geen populatie van de gevlekte witsnuitlibel aanwezig is. De gevlekte witsnuitlibel is eveneens mogelijk aanwezig in het ven langs de Reyndersweg. In de database van het Natuurloket zijn geen waarnemingen meegeleverd. Ook voor deze soort geldt dat er geen toename van verstoring is te verwachten vanuit het bestemmingsplan.

Paapje

Het paapje (*Saxicola rubetra*) is een broedvogel van open terrein dat plaatselijk begroeid is met hoge kruiden. Het is een karakteristieke broedvogel van open vegetaties met veel opgaande kruiden, die van nature veel voorkomen in zowel de middenduinen als zoet-zoutovergangen van kwelders. De trend is sterk negatief (sovon.nl, Willems e.a. 2006). Willems e.a. meldt dat er in Noord-Hollands Duinreservaat Zuid maximaal 20 broedparen voorkomen. Uit de geaggregeerde

Tabel 3. Waarnemingen van vogels in het Natura 2000 gebied Noord-Hollands Duinreservaat

© Netwerk Ecologische Monitoring (SOVON, RWS, CBS).

	2005	2006	2007	2008	2009
Paapje	-	-	0	0	-
Tapuit	11	9	13	11	14

(bewerkte) en zeer globale gegevens van het Natuurloket blijkt dat er geen paapje in het Natura 2000 gebied voorkomt (tabel 3). In Scharringa e.a. (2010) schrijft A. Dijkse over het paapje: “[...] is in 2 kilometerhokken vastgesteld als waarschijnlijke broedvogel [...]. De soort is inmiddels waarschijnlijk als regelmatige broedvogel uit Noord-Holland verdwenen”. Het paapje heeft een relatief klein broedbiotoop – de fusieafstand is 200 meter. De vogel is matig gevoelig voor recreatie (Slings 1999, Krijgsveld e.a. 2004, Ehrenburg & Hootsmans 2003). Van der Winden (2008) geeft echter aan dat door een hoge recreatiedruk en het feit dat mensen van de paden afaan het broedsucces onder druk staat. De doelstellingen van het Natura 2000 gebied meldt dat er 5 broedparen structureel aanwezig moeten zijn (tabel 2). Volgens Van der Winden (2008) is een belangrijk knelpunt de successie van de vegetatie in de duinen. Verdroging, eutrofiëring en een gebrek aan dynamiek zijn belangrijke factoren hierbij. De afname in de populatie konijnen (*Oryctolagus cuniculus*) versterkt de negatieve spiraal. De successie van de vegetatie heeft een directe invloed op het aanbod van prooidieren. De kans op het voorkomen van het paapje in de duinen bij Wijk aan Zee is vanwege het afwezig zijn van geschikt habitat erg klein.

Tapuit

De tapuit (*Oenanthe oenanthe*) is een broedvogel van open terrein begroeid met een korte vegetatie en holen voor het nest. Vaak wordt de tapuit in Nederland waargenomen als broedvogel in combinatie met konijn. De vogel maakt daarbij gebruik van de konijnenholen voor het nest en profiteert van de korte vegetatie door begrazing door het konijn. De SOVON constateert in een uitgebreid onderzoek een duidelijke correlatie tussen broedsucces en de aanwezigheid van konijnenholen. Uit de broedvogelatlas van Noord-Holland blijkt dat in de ruime omgeving van het plangebied geen tapuit broedt. Willems e.a. (2006) meldt dat er in Noord-Hollands Duinreservaat Zuid maximaal 25 broedparen voorkomen. In tegenspraak hiermee zijn de gegevens van het Natuurloket dat 10 tot 15 vogels meldt in het Natura 2000 gebied. Het tapuit heeft een relatief klein broedbiotoop – de fusieafstand is 200 meter. De doelstellingen spreken van 30 broedparen in het Natura 2000 gebied. De tapuit is vrij gevoelig voor recreatie. Momenteel komt de Tapuit niet in de Dorpsduinen voor. Er kan dus nu geen effect zijn. Aangezien de Tapuit aangewezen is als “typische soort” voor het habitattype Grijze duinen, dat hier goed ontwikkeld voorkomt, is de toekomstige vestiging niet geheel uit te sluiten. De veranderingen in recreatiedruk als gevolg van het bestemmingsplan zijn relatief gering en zullen de vestigingskansen waarschijnlijk niet significant beïnvloeden.

■ Ecologische hoofdstructuur

De Noordzee vanaf de vloedlijn en de zeereep vallen binnen de ecologische hoofdstructuur. In tabel 4 staan de doelsoorten uit Groene wegen, de provinciale nota waarin de functie van de ecologische infrastructuur wordt beschreven (Anonymus 1999). In 2010 is door de provincie een herijking uitgevoerd voor de ecologische hoofdstructuur, hierbij is de reservering in oppervlakte beoordeeld op haalbaarheid, de doelsoorten zijn niet geëvalueerd (Anonymus 2010, Pouwels e.a. 2010).

Na analyse van de tabel met doelsoorten voor 'zandige biotopen en duinen' valt een aantal soorten af die in het Gooi of op Texel een leefgebied vinden. De hazelworm (*Anguis fragilis*) heeft bij Bloemendaal een populatie en wordt boven het Noordzeekanaal niet aangetroffen. De tangpantserjuffer (*Lestes dryas*) is alleen ten zuiden van Haarlem in de duinen waargenomen. Als soorten voor het leefgebied bij Wijk aan Zee zijn zandhagedis (*Lacerta agilis*) en enkele dagvlinders relevant. Enkele soorten van vochtige en natte leefmilieus zullen – in potentie – het duin bij Wijk aan Zee als corridor gebruiken. Uit de database van

Tabel 4. Doelsoorten voor de ecologische hoofdstructuur 'zandige biotopen en duinen'.

Zandige biotopen en duinen		Beoordeling	Wijk aan Zee
Kamsalamander	Amfibie	niet in de duinen	nee
Poelkikker	Amfibie	uitgezet	passage
Duinparelmoervlinder	Dagvlinder	aanwezig	ja
Kleine parelmoervlinder	Dagvlinder	aanwezig	ja
Grote parelmoervlinder	Dagvlinder	afwezig	nee
Bruin blauwtje	Dagvlinder	aanwezig	ja
Heivlinder	Dagvlinder	aanwezig	ja
Kommavlinder	Dagvlinder	aanwezig	ja
Heideblauwtje	Dagvlinder	afwezig	nee
Tengere pantserjuffer	Libel	aanwezig	passage
Bruine winterjuffer	Libel	aanwezig	passage
Maanwaterjuffer	Libel	afwezig	nee
Tangpantserjuffer	Libel	afwezig	nee
Venglazenmaker	Libel	afwezig	nee
Venwitsnuitlibel	Libel	aanwezig	passage
Hazelworm	Reptiel	afwezig	nee
Zandhagedis	Reptiel	aanwezig	ja
Das	Zoogdier	niet in de duinen	nee
Franjestaart	Vleermuis	binnenduinarand	nee

het Natuurloket is slechts één bruikbare waarneming te halen van soorten voor de ecologische hoofdstructuur; één waarnemingen van de zandhagedis (een man en twee juvenielen) in het zuiden van het onderzoeksgebied.

■ **Beschermde soorten**

In het kader van de Flora en Faunawet moet er in een MER tevens onderzocht worden of er beschermde soorten voorkomen binnen een plangebied. Voor deze analyse mag gebruik gemaakt worden van bestaande gegevens. De waarnemingen van het Natuurloket wijzen op de aanwezigheid van de zandhagedis (een waarneming) en op forse afstand enkele overwinteringslocaties van vleermuizen. De database met flora geeft aan dat blauwe zeedistel en hondskruid (*Anacamptis pyramidalis*) verwacht kunnen worden, zonder daarvoor nauwkeurige waarnemingen te leveren. Tijdens de veldbezoeken van de ecooloog zijn vrijwel geen beschermde soorten waargenomen, alleen blauwe zeedistel en zandhagedis is binnen het onderzoeksgebied aanwezig.

■ **Cultuurhistorie**

Er bestaan over Wijk aan Zee geen gegevens van vóór de veertiende eeuw, maar verondersteld wordt dat er reeds in de eeuwen daarvoor bewoning heeft plaatsgevonden. Het dorp ontstond in een duinkom achter een hoog duin bij een beek (de Rel), die naar zee stroomde. Economische bloei van Wijk aan Zee vond plaats van de veertiende tot aan het eind van de vijftiende eeuw, toen het dorp een levendige handel op Engeland dreef. Beverwijk heeft hiervan meegeprofiteerd. Aan het eind van de vijftiende eeuw zette echter de neergang in. Wijk aan Zee werd geteisterd door oorlogsgeweld en plunderingen en heeft zich daar nooit meer van kunnen herstellen. Dit werd mede veroorzaakt door de ontwikkeling van de scheepvaart, die meer en meer havens vereiste; iets dat in Wijk aan Zee ontbrak. Het dorp ging zich toeleggen op de visvangst en de schelpwinning. In de Franse tijd ging de visserij vrijwel teniet. In 1860 werd de laatste boot uit de vaart genomen.

In de tweede helft van de negentiende eeuw kwam in Wijk aan Zee het badleven op. In 1881 werd het Badhotel geopend (circa 1980 gesloopt) en trok men de Zwaanstraat door tot het strand. Dit Badhotel werd gebouwd door de Duitse ondernemer W. Tappenbeck, die ook het initiatief nam tot de oprichting van de tramlijn Beverwijk-Wijk aan Zee (de Maatschappij tot Exploitatie van het Noordzeebad Wijk aan Zee). Wijk aan Zee zou in die jaren moeten uitgroeien van een vergeten dorp tot een badplaats met allure. Zijn initiatief bleek te groots opgezet en reeds na tien jaar werd de stoomtram vervangen door een paardentram. Wijk aan Zee ontwikkelde zich wel tot een badplaats, maar

zonder de grandeur zoals men zich die aan het eind van de negentiende eeuw had voorgesteld. Tot aan de Tweede Wereldoorlog is er wel uitbreiding van de bebouwing geweest, die direct te maken had met de ontwikkeling van Wijk aan Zee tot badplaats. Het ging hier met name om villabouw en groei van de horeca. Tegenwoordig is Wijk aan Zee nog steeds een badplaats met hotels en campings en is de recreatieve functie een belangrijke bron van inkomsten.

Aan het einde van de negentiende eeuw werd in de duinen dichtbij zee een kinderziekenhuis gebouwd. Kort na 1900 kwam hier een (Joods) kinderkoloniehuis bij. Tegen 1930 werd het sanatorium Heliomare gesticht, thans fungerend als revalidatiecentrum. Deze ontwikkeling past in een algemene ontwikkeling van gezondheidsfuncties die op verscheidene locaties in het Noord-Hollandse duingebied plaatsvond.

Opvallend in de ruimtelijke structuur van Wijk aan Zee is de Dorpsweide die langs de Zeestraat naar Beverwijk ligt. Dit is een groot ovaalvormig weiland, dat in zijn geheel omringd is door woonhuizen. Waarschijnlijk is dit een restant van de gemene weide van het dorp uit vroeger eeuwen. Tegenwoordig is het nog steeds in gebruik als weiland, maar in tijden van grote drukte is het tevens een parkeerplaats voor badgasten. De Dorpsweide wordt tevens als evenemententerrein gebruikt. De bebouwing van het oudste deel van het dorp ligt binnen de besloten structuur van een duinkom. De uitbreiding van de bebouwing in oostelijke richting langs de Zeestraat naar Beverwijk (tot de Tweede Wereldoor-

log) en noordoostelijke richting (na 1945) heeft zich lintvormig voorgedaan. Met de uitbreiding van na 1945 is in dit deel een nieuw stratenpatroon tot stand gekomen (Anonymus 1992).

Binnen de bebouwde kom van Wijk aan Zee – dus buiten het plangebied – zijn enkele cultuurhistorisch waardevolle objecten aanwezig. Nabij de grens met Velsen liggen in het duin restanten van een vuurtoren. De fundering van deze vuurtoren uit de Late Middeleeuwen (buitenwerk van ca. 4 bij 4 meter) is duidelijk zichtbaar in een sterk vergraven duin. Deze fundamenteën leveren zowel in wetenschappelijk als in cultuurhistorisch opzicht een belangrijke bijdrage aan de bewoningsgeschiedenis van het gebied en dienen derhalve in principe behouden te blijven (bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed).

■ **Archeologie**

Buiten het onderzoeksgebied zijn enkele terreinen met grote archeologische waarden. De dorpsweide – ruim buiten het onderzoeksgebied – heeft grote historische geografische waarde. De kerk aan de Julianaweg is een rijksmonument. Verder zijn er geen archeologisch of cultuurhistorische waardevolle plekken of objecten.

■ **Aardkundige waarden**

Het strand en een deel van de duinen is aangewezen als aardkundig monument. De aard van het monument is gelegen in het natuurlijke ontstaan van het landschapstype jonge kalkrijke duinen. Belangrijke delen zijn nooit grootschalig vergraven of bebouwd geraakt. Erosie anders dan de natuurlijke afkalving kan het aardkundig monument aantasten.

De duinen bij Wijk aan Zee zijn jonge duinen en zijn ontstaan tussen 1000 en 1200 na Chr. Ten zuiden van de Hondsbossche zeewering liggen de jonge duinen over een deel van het strandwallenlandschap, dat in het verleden intensief bewoond is geweest. Zo komt aan het strand bij Schoorl geregeld veen aan het oppervlak dat gevormd is in een oude strandvlakte. In dit veen worden overblijfselen uit de IJzertijd aangetroffen.

Het kuststelsel bestaat uit verschillende landschappen (veen-, zeeklei- en rivierkleilandschappen) waarvan de ontwikkeling en het ontstaan nauw samenhangt. Het kustinbraakmodel – dat het oorspronkelijke theorie van transgressies en regressies vervangt – start met een grotendeels gesloten kustlijn zoals deze in de vroege Middeleeuwen bestond. Achter de kustduinen lagen veengebieden, en in het noorden van Nederland een waddengebied achter

een onderbroken kustlijn. Na een doorbraak van de duinen begon een reeks ontwikkelingen. Bij langdurige invloed van eb en vloed klinken aangrenzende hoogvenen in. Het overstroomde gebied groeit en krijgt de vorm van een long. In rustige delen werd zeeklei afgezet, waardoor de dynamiek verminderde en het gat slibde dicht. Onder invloed van de mens is dat proces versterkt. De door ontwatering begaanbare hoogveenresten werden ontgonnen en nog sterker ontwaterd. De erosie was daardoor sterk. Deze is met afdammingen van kreken en dijken beteugeld (Renes 2003).

Het verstuiwen van duinen is geomorfologisch en ecologisch van groot belang waarschijnlijk kan alleen op deze manier voldaan worden aan belangrijke onderdelen van de doelstellingen voor het Natura 2000. Het stuiven van duinen is een complexe materie waarin vele factoren samenkomen. Voor de mer gaat het te ver om hier diepgaand op in te gaan. In Arens e.a. (2007) wordt een uitgebreide inleiding gegeven op het proces van verstuiwen en de noodzakelijke heractivering ervan in de kustduinen.

Ontwikkelingen

Normaal gesproken wordt in een plan-mer of een passende beoordeling een nieuwe ontwikkeling, of een voornemen tot ontwikkeling, getoetst. In het voorliggende project wordt een geleidelijk gegroeide situatie via een bestemmingsplanprocedure gelegaliseerd en gereguleerd. Als referentiedatum wordt het generieke moment (7 december 2004) uit de Crisis en herstelwet genomen. Daarbij wordt dus elke nieuwe ontwikkeling dan wel elke nieuwe (extra) ontwikkeling die het voorliggende bestemmingsplan mogelijk maakt beoordeeld op de potentiële significantie effecten welke kunnen of zijn op(ge)treden tussen de referentiedatum en heden. De aanwezige recreatieve voorzieningen waren qua bebouwing opgenomen in het toen vigerende bestemmingsplan. Het overige recreatief gebruik was nauwelijks gereguleerd of vastgelegd.

Wijk aan Zee heeft vanaf de tweede helft van de negentiende eeuw strandrecreatie, daarvoor was de toenmalige gemeente bekend als vissersdorp. Strandrecreatie is in eerste instantie vooral bereikbaar voor de bevolkingsgroepen die zich een zomerhuis in een kustplaats konden veroorloven. De aard van de strandrecreatie verandert na de tweede wereldoorlog, voornamelijk door de toegenomen welvaart en mobiliteit. Op strandfoto's van rond 1900 zijn rieten strandstoelen en een – voor huidige begrippen – matige drukte zichtbaar. Op foto's uit de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw zijn zeer intensieve hoogtijdagen vastgelegd. Hoewel niet gedocumenteerd is aannemelijk dat in de jaren vijftig en zestig de massale strandrecreatie opkomt en vooral op stranddagen een massale toestroom van recreanten aanwezig is. Mogelijk dat op andere dagen een minder intensief beeld aanwezig is dan in de opkomende leisureperiode van de jaren negentig. Een aantal strandactiviteiten vindt immers juist plaats bij minder gunstig strandweer.

In het begin van de eenentwintigste eeuw – de referentieperiode – was een topdrukke met 20.000 dagrecreanten tijdens stranddagen (weekenden met optimaal strandweer) gebruikelijk. In het seizoen zijn dan de verschillende strandhuisjes in verhuur. Het overgrote deel van de strandhuisjes wordt per seizoen verhuurd, verhuur over kortere perioden komt incidenteel voor. Hoewel formeel niet toegestaan wordt er in grotere strandhuisjes ook overnacht. In het bestemmingsplan wordt de overnachtingsperiode beperkt tot de zomermaanden (juni, juli en augustus). Het aantal strandhuisjes wijkt niet significant af van het huidig aantal strandhuisjes en wijkt evenmin af van het vergunde aantal strandhuisjes binnen de komende planperiode. In het bestemmingsplan

is voorzien dat grotere strandhuisjes kunnen worden vervangen door een groter aantal kleinere strandhuisjes. Verwacht wordt dat binnen de bebouwingszone het aantal strandhuisjes met maximaal 10 tot 15 strandhuisjes kan toenemen. De strandhuisjes zijn en worden voornamelijk gebruikt door families die een rustige min of meer passieve strandrecreatie nastreven.

Vanaf de jaren negentig is een opkomst van de actieve strandrecreatie waarneembaar. Het gaat hierbij om activiteiten als surfen, kitesurfen en georganiseerde strandspelen als beachvolleybal. Hierbij zijn minder gewenste activiteiten als fietstochten per mountainbike en kitesurfen. Binnen de gemeente Beverwijk is geen mogelijkheid voor paragliden aanwezig, wel is er juist binnen de gemeente Heemskerk een duin waarvan paragliders starten. Het al dan niet reglementeren van deze activiteit valt daarmee binnen de bevoegdheid van de gemeente Heemskerk. Vanuit ecologisch standpunt is paragliden een minder gewenste activiteit omdat er veel erosie en verstoring van het achterliggende Natura 2000 gebied kan optreden. Omdat de activiteit niet binnen het plangebied of het onderzoeksgebied plaats vindt en niet binnen de jurisdictie van de gemeente Beverwijk valt kan de activiteit niet nader getoetst worden binnen de voorliggende planmer. Wél is met betreffende grondeigenaar afgesproken dat het afschermend hekwerk tussen Beverwijks en Heemskerker grondgebied zal worden hersteld. In het handhavingsbeleid is een signaalfunctie - in casu naar de boswachters, politie of BOA's - opgenomen indien betreding van het tussenliggende Natura 2000 gebied wordt gesignaleerd.

Verschillende strandactiviteiten kunnen verstorend zijn voor de overige strandrecreanten, daarom is in het bestemmingsplan Stand Wijk aan Zee een zoning opgenomen. Hierbij is gekozen om het familiestrand – dat oorspronkelijk vanuit de strandopgangen is ontstaan op de huidige locatie te houden en de actieve strandrecreatie in zuidelijke richting te plaatsen. De toegang tot het strand blijft via de drie huidige strandopgangen. Door het faciliteren van de actieve strandrecreatie ontstaat een goed handhavingskader, zullen de eventuele effecten op de naastliggende Natura 2000 gebieden niet verder toenemen en blijft het strand voor families met kleine kinderen een geschikte mogelijkheid voor strandrecreatie. Binnen het bestemmingsplan Wijk aan Zee worden geen mogelijkheden voor paragliding, mountainbiken en evenementen opgenomen. Incidenteel kunnen evenementen via een reguliere vergunningsprocedure toegestaan worden. Het rijden met een mountainbike zal uitsluitend tijdens de strand zesdaagse toegestaan zijn. Het rijden met gemotoriseerde vervoersmiddelen (crossmotor, quad) blijft verboden, met uitzondering van vergunninghouders die de auto gebruiken voor aan- en afvoer van spullen.

Luchtfoto uit 1958 waarop de aanleg van de parkeerplaats goed zichtbaar is.

Op het strand staat een aantal strandpaviljoens en juist achter de zeereep een duinpaviljoen. Deze horeca is sinds decennia aanwezig op het strand bij Wijk aan Zee. Nieuw is het toestaan bij maximaal drie paviljoens om ook buiten het seizoen open te zijn. De paviljoens moeten voldoen aan de gebruikelijke horecavergunningen en mogen geen geluidhinder of andere hinder veroorzaken op de omgeving. Een gunstige omstandigheid is de situatie aan de teen van de zeereep. Hierdoor zal de zeereep als geluidswal functioneren en is het geluid afkomstig van de paviljoens niet hoorbaar in het Natura 2000 gebied (met uitzondering natuurlijk van de strook zeereep aan de zijde van het strand).

Van het activiteitenstrand (het deel tegen Velsen aan) is er aanlanding van enkele bootjes mogelijk. Het gaat om ongeveer 20 bootjes (50% zeilschepen en 50% motorbootjes). Alleen een vergunninghouder (in de praktijk een uitbater van een paviljoen) kan en mag de bootjes over land naar hun ligplek vervoeren.

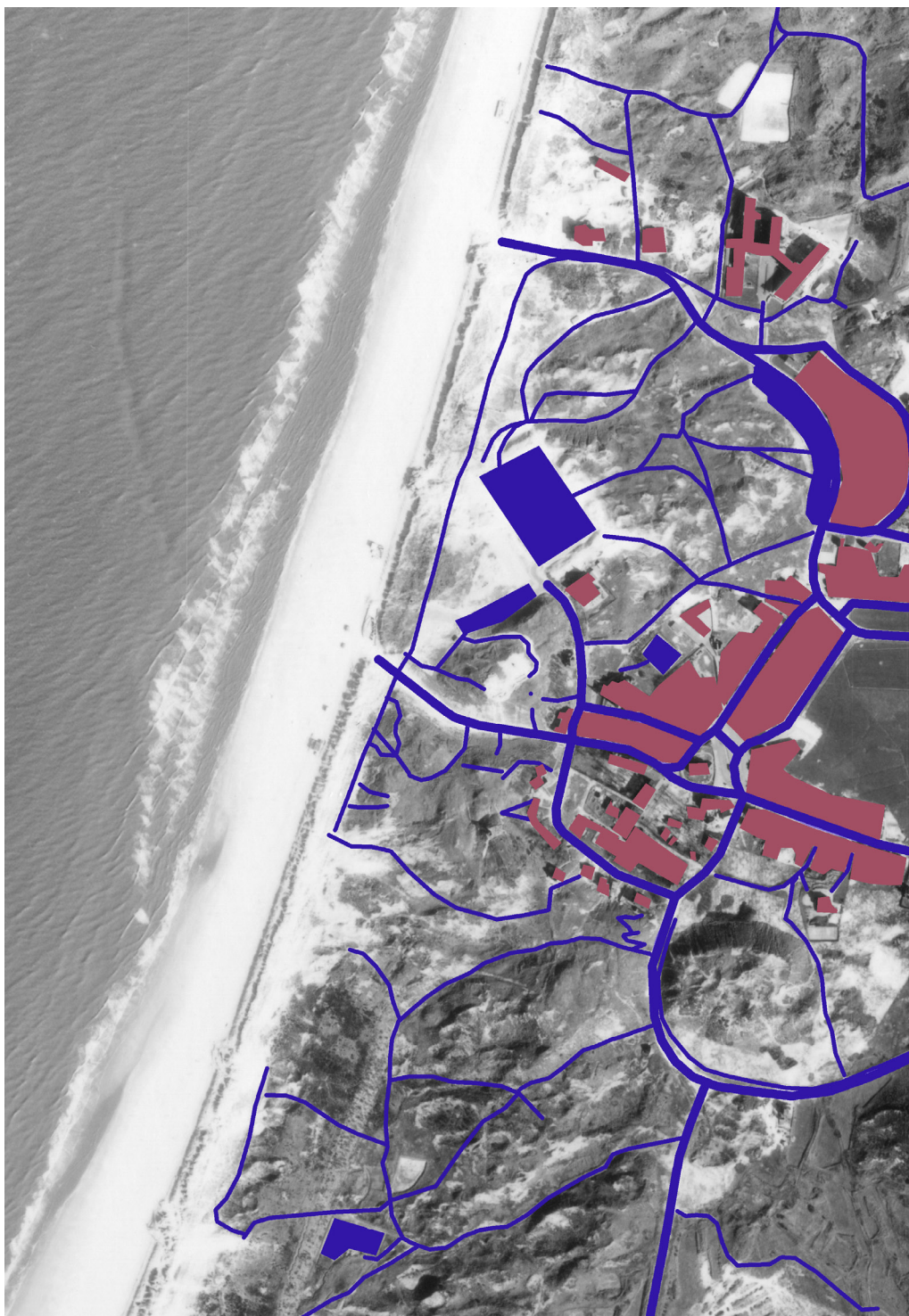
In de praktijk valt dat samen met de opbouwperiode van de paviljoens en de strandhuisjes; er zal daardoor geen extra verstoring optreden.

Vanaf de inwerkingtreding van het voorliggende bestemmingsplan zal, conform het bepaalde in het handhavingsbeleid, de thans gangbare praktijk tijdens de opbouw en afbraakperiode van het 'zelf' brengen c.q. halen van 'huisraad' naar c.q. van de strandhuisjes verboden zijn. Alleen de vergunninghouder (conform Beleidregel Rijden op het Strand) zal dan nog het vervoer hiervan mogen verrichten.

■ **Ontwikkeling recreatiedruk**

Er zijn geen cijfers over de ontwikkeling van de recreatie op het strand van Wijk aan Zee. Over alle denkbare aspecten van het aantal strandhuisjes, paviljoens of strandbezoekers ontbreken harde feiten. Alle gegevens berusten op een gewogen gemiddelde uit interviews en de enquête bij de uitbaters van de paviljoens. Bruikbare inventarisaties van de natuurwaarden in de directe omgeving van Wijk aan Zee ontbreken of hebben een anekdotisch karakter.

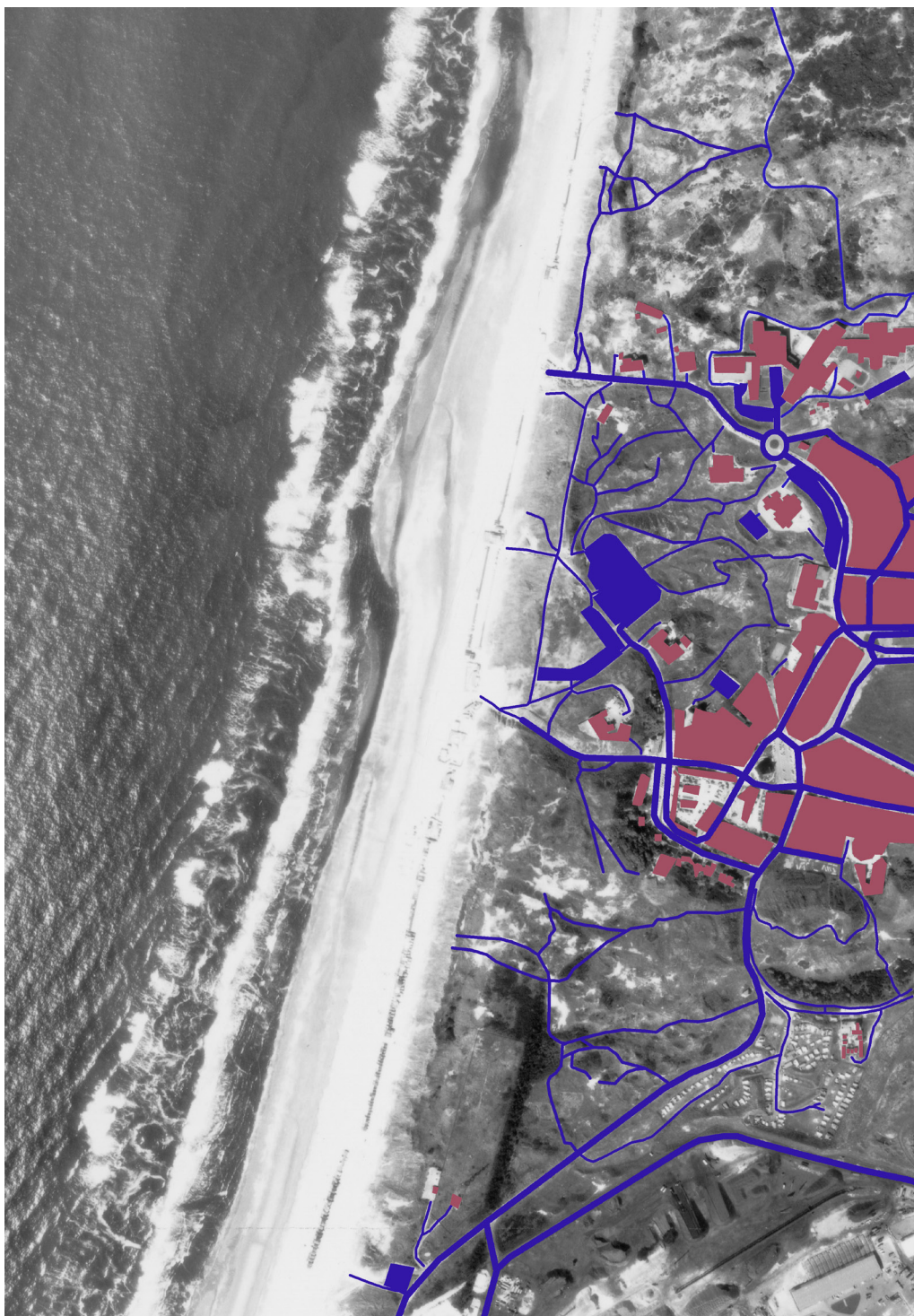
Om enig concreet inzicht in de omgevingsaspecten te krijgen zijn de luchtfoto's die ieder decennium gemaakt worden bestudeerd en is het padenpatroon en de permanente bebouwing ingetekend. Er zijn luchtfoto's gebruikt uit: 1958, 1969,

Luchtfoto uit 1958 met ingetekend de bebouwing, de wegen en de paden.

Luchtfoto uit 1969 met ingetekend de bebouwing, de wegen en de paden.

Luchtfoto uit 1986 met ingetekend de bebouwing, de wegen en de paden.

Luchtfoto uit 1992 met ingetekend de bebouwing, de wegen en de paden.

Luchtfoto uit 2007 met ingetekend de bebouwing, de wegen en de paden.

1986, 1992 en 2007. Daarnaast is een luchtfoto van de RAF beschikbaar, echter deze beslaat niet het gehele duin (een strook ter hoogte van het hotel Hoge Duin ontbreekt).

Bij de interpretatie van de luchtfoto's moet bedacht worden dat de foto's niet allemaal in het zelfde seizoen zijn genomen (helaas kon de exacte datum niet achterhaald worden), voor de niet permanente bebouwing – strandhuisjes en paviljoens vormen de luchtfoto's geen betrouwbare bron. Ook kan niet uitgesloten worden dat – vooral smalle – padjes door schaduwwerking, belichting en geomorfologie gemist worden. En alleen de recente foto kon in het veld gecontroleerd worden.

Met deze kanttekeningen kan geconstateerd worden dat er tegenwoordig een dicht padennetwerk in het duin tussen strand en dorp aanwezig is en dat het padennetwerk ten zuiden van de Zwaanstraat en ten noorden van de Relweg veel minder dicht is. Met enige terughoudendheid kan geconstateerd worden dat het netwerk in het duin bij het dorp verdicht in de loop der tijd en in het overige duin minder dicht wordt. De recreatie concentreert zich in het duin tussen strand en dorp. Met het sluiten van de camping ten zuiden van het dorp zal de recreatiedruk op het duin ten zuiden van de Zwaanstraat nog verder afnemen. De strandopgang van Velsen ligt op een dusdanige afstand dat een rustig

duin met weinig tot geen recreatie kan worden gestimuleerd. Het strand van Heemskerk is per fiets bereikbaar via een fietspad door de duinen. Opvallend is ook dat al in jaren vijftig een uitgebreide parkeerplaats juist achter de zeereep wordt aangelegd. Op de luchtfoto uit 1958 is de aanleg goed waarneembaar, het terrein is geëgaliseerd maar nog niet als parkeerplaats in gebruik, op de foto van de RAF is nog geen geëgaliseerd terrein zichtbaar.

Activiteiten

Voor de huidige activiteiten en de gewenste activiteiten in de nabije toekomst is een enquête gehouden bij de belanghebbenden. Uit de antwoorden komt de wens van een beheerste groei naar voren, het karakter van het strand is het uitgangspunt van de groeimogelijkheden.

Uit de enquête volgt dat op stranddagen tot 20.000 bezoekers naar Wijk aan Zee komen. In een regulier weekend zijn tot 2.500 en op andere dagen maximaal 500 mensen aanwezig. De opgaven van 240 bezoekers als minimum voor een stranddag moet (waarschijnlijk) begrepen worden als het aantal bezoekers aan het betreffende strandpaviljoen. Gezien de omvang van het strand en de faciliteiten is een groei van het aantal bezoekers op een topdag nauwelijks mogelijk. Ook voor het verleden worden dergelijke aantallen genoemd. Het aantal topdagen is afhankelijk van de weersomstandigheden en kan niet beïnvloed worden met een bestemmingsplan. Op het strand worden verschillende kleinschalige activiteiten georganiseerd. Een aantal zal naar de aard van de activiteit in een paviljoen (al dan niet op het terras) georganiseerd worden. Voor zover er versterkt geluid wordt gebruikt vallen deze onder de horecaverunning (geen overlast buiten het paviljoen) of zal een evenementenvergunning nodig zijn. Georganiseerde sportwedstrijden zijn eveneens vergunningplichtig.

	Door de week	Weekend	topdagen
Min	0	0	240
Max	500	2.500	20.000
Gem	230	840	7.900

Tabel 5. Geschatte aantal bezoekers van het strand.

paardrijden		Mountainbike rijden		Crossmotoren		Honden uitlaten	
Binnen	Buiten	Binnen	Buiten	Binnen	Buiten	Binnen	Buiten
7	90	20	400	10	10	25	40

Tabel 7. Gemiddeld aantal bezoekers per dag met potentieel storende activiteiten, zowel binnen als buiten het seizoen.

		activiteiten	Gebruik van geluidsversterking
Aantal	bezoekers	Aard	
5	25	Teambuilding	Soms
		Bedrijfsfeest	Soms
		Bruiloft	Soms
		(live) muziek	Ja
250	600	Playbackshow	Ja
		Pannenkoekenfeest	Ja
		Sportief	Ja + nee
		Blowkarten	Nee
50	180	Beachvolleybal	Nee
		Raften	Nee
		Surfboard wedstrijd	Nee
		Strand zesdaagse (mountainbike)	Nee

Tabel 6. Op het strand georganiseerde kleinschalige activiteiten

Surfen *		Paragliden *		Bootjes te wa- ter laten		Kitesurfen *	
Binnen	Buiten	Binnen	Buiten	Binnen	Buiten	Binnen	Buiten
50	50	10	10	10		100	100

Tabel 8. Gemiddelde aantal activiteiten vanaf het strand binnen en buiten het strandseizoen.

Opmerking: surfen en kitesurfen vanaf de Noorderpier, paragliden te Heemskerk.

Verhuur		Meegenomen spullen		
Spullen	Aantal	Spullen	Aantal	frequentie
Kano's	12	Surfplanken	9	10
Blowkarts	11	Kitesurf	30	12
Rafting	11	Bootjes	11	8
E quads	11	Paragliden	70	?
Kitesurf	11			

Tabel 9. Aantal verhuurde of meegebrachte spullen voor actieve strandrecreatie

Tijdstip	Aantal gesloten
18:00	2
20:30	1
21:00	2
22:00	2
00:00	1
01:00	3

Tabel 10. Sluitingstijden paviljoens.

	Door de weeks		Weekend		Topdag	
	overdag	's avonds	overdag	's avonds	overdag	's avonds
Min.	20	20	150	30	80	50
Max.	200	100	300	250	1800	1500
Gem.	80	50	200	130	750	450

Tabel 11. Bezoekers aan de paviljoens

Aantal per seizoen	Aantal bezoekers per keer
Min. 6	20
Max. 100	500
Gem. 30	110

Tabel 12. Aantal activiteiten en bezoekers van de paviljoens. (Sportief, Teambuilding, Bedrijfsfeest, Playbackshow, Pannenkoekenfeest, Kleppertoernooi, Bingo).

Aantal pers. Per nacht	Parkeer Voorz.	Aantal Voert. p/w
Min.	2	2
	Parkeerplaats Naast Paviljoen	
Max.	4	10
	Achter Paviljoen	
	Oprit	
Gem.	3 p.n.	6 p.w.
	Garage	
	Heliomare	
	Wijk aan Zee	

Tabel 13. Overnachtingen en parkeerplaats van de paviljoenhouders.

Bevoorrading			Afvoer afval				
Aantal x Per week	Type Vervoer	Afvoer Aantal x p/w.	Wijze van afvoer				
					Per voertuig	Drukriool	Septictank
Min.	2	Pers.auto	Min.	2			
Max.	7	Transport Auto	Max.	7	X	X	-
Gem.	5	Vrachtwagen	Gem.	3			

Tabel 14. Bevoorrading en transport afval van strandpaviljoens

Materiaal Opbouw		Tijd opbouw	Tijd Inrichting	Tijd afbouw	Tijd Opruimen	per dag Vervoer t.b.v. opbouw	Vervoer t.b.v. Afbouw Per dag	Vervoer opbouw c.q. afbouw totaal
Trekker	Min.	1	2	1	3	2	2	8
Auto + Aanhanger								
Vrachtwagen	Max.	21	21	14	14	10	10	30
Shovel								
Minikraan								
Hijskraan	Gem.	6	10	5	8	5	5	15
Telekraan								

Tabel 15. Benodigde tijd voor opbouw en afbraak van de paviljoens (tijd in dagen).

Door de weeks		Weekend		Topdag		Aantal gasten van huurder in strandhuis		
	overdag	's avonds	overdag	's avonds	overdag	's avonds	overdag	's avonds
Min.	2	2	2	2	24	80	20	10
Max.	200	100	400	200	720	200	20	20
Gem.	60	40	125	90	245	125	20	15

Tabel 16. Aantal bezoekers van de strandhuisjes.

Verhuur strandhuisjes	Gezamenlijke activiteiten *		Activiteiten in strandhuisjes			Huisdieren
Aantal per seizoen	Aantal per seizoen	Aantal deelnemers per keer		Koken	Overnachten	
29	2	50	Min.	27	30	hond
			Max.	140	140	of
			Gem.	80	80	kat

Tabel 17. Activiteiten vanuit de strandhuisjes (o.a. Kleppertoernooi, Bingo).

Materiaal opbouw		opbouw	inrichting	afbouw	opruimen	Vervoer opbouw c.q. afbouw aantal x totaal	Vervoer eigen spullen
Trekker + aanhanger	Min.	1	1	1	1	Min. 2	Trekker
Auto + aanhanger	Max.	21	3	14	14	Max. 100	Auto
4WD + aanhanger	Gem.	6	2	5	5	Gem. 35	4WD + EXPL

Tabel 18. Schema voor de opbouw en afbraak van de strandhuisjes. Zowel voor de opbouw als de afbraak wordt eenmaal per dag gereden (tijd in dagen).

Stallingsplekken			Tekort			parkeerplaatsen
Relweg	Zeepad	Zwaanstraat	Relweg	Zeepad	Zwaanstraat	
50	50	100			50	200

Tabel 19 Aantal stallingplaatsen en parkeerplaatsen. Bromfietzers blokkeren de doorgang voor hulpdiensten bij de Zwaanstraat.

Er zijn verschillende strandbezoekers die potentieel storende activiteiten uitvoeren. Paardrijden en het uitlaten van honden (op het strand) kan buiten het strandseizoen relatief weinig schade veroorzaken als de activiteit wordt gezoned. Om verschillende redenen is het verstandig om aan het rijden met mountainbikes of crossmotoren een verbod te koppelen en deze te handhaven. De motivatie is dat een mountainbiker niet te beperken is tot (een deel van) het strand en crossmotoren veel hinder en overlast geven voor andere strandgebruikers en de natuurwaarden aantasten. De tabellen 7 en 8 geven een overzicht van de strandactiviteiten die op het activiteitenstrand uitgeoefend kunnen worden. De activiteiten kunnen hinder voor andere strandbezoekers opleveren. Als deze beperkt blijven tot het activiteiten strand (en niet de duinen betreden worden) zal er weinig natuurschade of overlast ontstaan. Uitzondering hierop is het paragliden op het grondgebied van Heemskerk dat alleen uitvoerbaar is vanaf een duintop en daardoor erosie en verstoring veroorzaakt.

■ **Verkeer**

Belangrijkste probleem bij de verkeersafwikkelingen ontstaat tijdens stranddagen. Voor auto's wordt dan de dorpsweide als aanvullende parkeerplaats gebruikt. De problemen hiervoor blijven beheersbaar. Lastiger is het tekort aan stallingen voor fietsers en brommers te reguleren, vooral bij de Zwaanstraat kunnen problemen met bereikbaarheid ontstaan. In het bestemmingsplan Dorp (de fietsenstallingen vallen hieronder) zullen daarom handhaafbare regels hiervoor worden opgesteld. Er is geen voornemen de stallingen te vergroten.

Tijdens stranddagen komen ongeveer 20.000 bezoekers. Deze bezoekersstroom leidt tot een verkeerstoename van globaal 5.000 mvt. Er zijn ongeveer 20 stranddagen per jaar. Aangezien het aantal stranddagen niet toeneemt als gevolg van het bestemmingsplan is er geen extra effect op de leefomgeving te verwachten. Uit de verkeersmilieukaart is gebleken dat de problemen met verkeer beperkt blijven tot de genoemde stranddagen.

■ **Cumulatie van recreatie**

Op de stranden van Heemskerk en Velsen zijn eveneens activiteiten en strandgasten aanwezig. De strandbezoekers kunnen slechts via Wijk aan Zee bij de betreffende stranden komen; Heemskerk via de Relweg en Velsen via de Reyniersweg. Deze constatering leidt tot de conclusie dat de strandbezoekers wat verkeersbewegingen betreft volledig binnen de geconstateerde toename van mvt in Wijk aan Zee vallen. Langs de Reyniersweg zijn enkele kleine parkeerplaatsen aanwezig. Er zijn geen fietsenstallingen langs de weg of de strandopgangen te Velsen. Waarschijnlijk is het aantal fietsers en brommers naar dat strand van ondergeschikte aard.

Er zijn waarschijnlijk hooguit enkele honderden extra bezoekers die buiten de tellingen voor het strand Wijk aan Zee vallen. Het leidt niet tot significante effecten op het Natura 2000 gebied binnen het onderzoeksgebied.

Verstoring

Er zijn – in potentie – verschillende verstoringsbronnen aanwezig. Voor de meeste zijn echter geen harde feiten beschikbaar of herleidbaar. Deels omdat metingen ontbreken en deels omdat de beschikbare metingen onvolledig zijn. In het voorliggende hoofdstuk wordt de omvang van de verschillende verstoringen, deels op basis van expert judgement, zo goed mogelijk gekwantificeerd.

Verlies oppervlakte

Het strand zelf ligt buiten het Natura 2000 gebied, de grens van het beschermde gebied ligt aan de teen van de zeereep achter de strandhuisjes en paviljoens. De strandactiviteiten hebben daarmee geen direct negatief effect op de oppervlakte Natura 2000. Er zijn wel enkele indirecte effecten te beoordelen. Zo liggen de fietsenstallingen bovenop de zeereep en daarmee binnen het Natura 2000 gebied. Het parkeerterrein en het hotel zijn geëxclaveerd en leiden dus evenmin tot verlies aan oppervlakte. Het duinpaviljoen Schoos ligt

	oppervlakte
Fietsenstallingen	
Zwaanstraat	900
Relweg	260
Zeepad	100
Paviljoen Schoos	235

Tabel 20. Oppervlakte onverharde fietsenstallingen en duinpaviljoen Schoos in de zeereep (geschatte maten in vierkante meters).

wel binnen het Natura 2000 gebied. Het strand wordt bereikt via drie strandopgangen; namelijk Zwaanstraat, Relweg en Duinpad. De eerste twee sluiten aan op de infrastructuur van het dorp en de laatste ontsluit het strand vanaf het parkeerterrein. De Zwaanstraat en Relweg zijn (nog) niet geëxclaveerd, maar zijn van oudsher aanwezig. De facto leidt deze niet tot oppervlakteverlies. In de tabel staan de oppervlakte van de objecten binnen het Natura 2000 gebied. Tegen de Relweg aan staat nog een gebouw binnen de Natura 2000. Er is geen relatie tussen de strandrecreatie en dat gebouw. Het maakt geen onderdeel uit van de voorliggende mer. Tijdens veldbezoeken is geconstateerd dat er enkele (smalle) illegale voetpaden vanaf het strand het duin ingaan. Het is niet de bedoeling deze te legaliseren. Na vaststelling van het bestemmingsplan zal op dit onderdeel handhavend worden opgetreden. Zo er een effect is op de oppervlakte dan is het een positief effect door de handhaving van het toegangsverbod. Het worstcase scenario leidt niet tot een groter ruimtebeslag voor fietsers. Wel blijven auto's mogelijk langer staan op de parkeerplaats; er zal wellicht enige parkeeroverlast volgen. Het netto aantal bezoekers zal niet of nauwelijks toenemen. Tijdens stranddagen zal er geen significant verschil zijn.

Geluid

Er zijn op het strand geen geluidgevoelige objecten volgens de Wet milieubeheer. De duinen worden als Natura 2000 gebied wel als een geluidgevoelig object beoordeeld. En verder is de dorpsbebouwing geluidgevoelig. Op het strand zijn de badgasten en de paviljoens mogelijke geluidbronnen en in het duin kan het duinpaviljoen een geluidbron zijn. Van het hotel zal weinig of geen geluidhinder ontstaan. De paviljoens en het hotel moeten voldoen aan de standaard voorschriften voor horeca en zullen als zodanig geen hinder veroorzaken. De badgasten zijn moeilijker te duiden, echter de zeereep zal als geluidswal functioneren. Binnen het onderzoekskader vallen geen geluidversterkte evenementen. Deze zullen eventueel pas na een aparte procedure vergund worden. In het kader van een goede ruimtelijke onderbouwing is in het bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee het onderdeel horecageluid opgenomen en uitgewerkt.

Een tweede bron van geluid is het gemotoriseerd verkeer van en naar het strand (incl. paviljoens en strandhuisjes), het hotel en het duinpaviljoen. Voor de verkeersintensiteit zijn verschillende niveaus te beschouwen; helaas zijn er geen goede of complete verkeertellingen beschikbaar. Uit de verkeers- en milieukaart en een eenmalige telling t.b.v. de randweg zijn wel enkele feiten te extraheren. Een onbekend fenomeen blijft de hoeveelheid brommers die naar het strand gaan, waarschijnlijk gaat het op hoogtij dagen om enkele tientallen, en op andere tijden om enkele stuks.

De toestroom naar het strand is gebundeld op enkele zogenoemde stranddagen (mooi weer in het weekend). Jaarlijks zijn dat gemiddeld maximaal 20 dagen. Op die dagen kunnen er tot 20.000 strandbezoekers aanwezig zijn. Tijdens deze topdagen wordt de dorpsweide gebruikt als extra parkeerplaats. Buiten deze topdagen zijn er in het seizoen op het strand enkele honderden mensen. Op de overige momenten gaat het om enkele tientallen.

De verkeerstellingen uit 2009 – onder andere uitgevoerd op een stranddag – laten zien dat er op topdagen ongeveer 5.000 mvt naar het strand gaan. Het aantal stranddagen wordt niet beïnvloed door de voorzieningen op het strand, maar is afhankelijk van de weersomstandigheden. Het aantal topdagen met 20.000 bezoekers zal daarom niet toenemen. Het aantal voorzieningen zal niet toenemen ten opzichte van de huidige omvang.

Van de standaard bezoekaantallen op een reguliere zomerse dag is weinig bekend wat betreft aantallen. Het gaat waarschijnlijk om enkele honderden bezoekers. Een aantal dat enigszins beïnvloed wordt door de voorzieningen

(denk daarbij aan de mogelijkheid om na een strandwandeling uit de wind een consumptie te gebruiken). Het strandseizoen staat al sinds jaar en dag vast en er zijn geen voorstellen deze op te rekken. Het aantal reguliere stranddagen zal daarom evenmin toenemen.

Het openstellen van drie paviljoens gedurende het gehele jaar – dus ook buiten het strandseizoen – zal leiden tot een gematigde toename van bezoekers aan het strand buiten het strandseizoen. Het aantal is moeilijk te schatten, omdat er geen cijfers van winterse bezoeken bekend zijn. Als uitgangspunt voor de analyse wordt een bezoek van 1.000 mensen op een zondag met fraai weer en 250 bezoekers op andere dagen genomen. Daarnaast wordt verondersteld dat alle bezoekers per auto komen op deze dagen. Dat betekent globaal 500 mvt tot 125 mvt extra op dagen buiten het strandseizoen. De verkeersontwikkelingen zijn getoetst in het bestemmingsplan. Gebleken is dat er geen groei is te verwachten (buiten de autonome groei).

Het worstcase scenario zorgt niet voor een hogere geluidbelasting vanaf het strand. Het aantal verkeersbewegingen zal evenmin significant toenemen. De bezoekers hoeven immers 's avonds niet naar huis. Het geeft hooguit een lichte afname op een normale dag tijdens het seizoen.

Vermesting & verzuring

Van het verkeer, de paviljoens, het hotel en een deel van de strandhuisjes zal een zekere emissie van exogene stoffen komen. De emissie van het verkeer heeft een bekende samenstelling van NO_x en SO_2 . De bron van de emissie van het strand is afkomstig uit de ruimteverwarming van de paviljoens. De samenstelling van de emissie bestaat zeer waarschijnlijk uit een mengsel van H_2O , CO_2 en NO_x . Er zijn geen dieselgeneratoren aanwezig waardoor SO_2 niet wordt verwacht als emissiegas. Voor de vermisting en verzuring is alleen de depositie van NO_x en SO_2 relevant.

Als gevolg van het bestemmingsplan komen er maximaal drie emissiepunten die ook in de wintermaanden een uitstoot hebben. Het zijn de drie paviljoens die een jaarrondexploitatie wensen. De uitstoot kan gelijk gesteld worden aan die van een normaal restaurant. Er zijn echter geen gegevens bekend of beschikbaar die of informatie geven over de uitstoot vanuit één gebouw, of die daartoe herleidbaar zijn. De uitstoot wordt – voor individuele gebouwen als de strandpaviljoens – als nihil beschouwd. In het worstcase scenario is een marginale toename van de depositie mogelijk als gevolg van de incidentele toepassing van ruimteverwarming in de strandhuisjes. Deze marginale depositie leidt met zekerheid niet tot significante effecten.

Aangezien er geen noemenswaardige depositie vanuit de paviljoens is te verwachten is het onderzoeken van cumulatie (Tata Steel) in het kader van de voorliggende mer niet van belang.

Verontreiniging

De strandpaviljoens, strandhuisjes en overige gebouwen op het strand en in de duinen moeten voldoen aan het bouwbesluit. Dat betekent dat er geen uitloogbaar bouw materiaal gebruikt mag worden. De paviljoens zijn met een drukriool op de gemeentelijke riolering aangesloten.

De vaste afvalstoffen worden met containers afgevoerd, waarbij het afval van de strandhuisjes centraal wordt verzameld en door de Vereniging van Strandexploitanten afgevoerd. De vereniging heeft hiervoor met de gemeente Beverwijk een convenant gesloten. Het strand wordt regelmatig schoongemaakt en het zwerfvuil verwijderd.

Zeker tijdens stranddagen – met 20.000 bezoekers – zal ook in de duinen zwerfvuil achterblijven. Dat zal voornamelijk rond de strandopgangen en de parkeerplaats ontstaan. Deze plekken worden eveneens in het reguliere onderhoud schoon gehouden. Het probleem zal in ieder geval niet groter worden door de voorgestelde plannen. Buiten het seizoen worden geen producten op het strand verkocht die extra vervuiling kunnen opleveren – men gebruikt de eventuele consumpties binnen de paviljoens en niet op het strand. Contractueel is met de strandexploitanten geregeld dat zij verantwoordelijk zijn voor het opruimen van (zwerf)vuil op het strand.

Het worstcase scenario leidt naar verwachting niet tot een toename van zwerfvuil. Mensen die op het strand overnachten zullen eerder geneigd zijn de rotzooi op te ruimen dan dagbezoekers.

Optische verstoring

Een optische verstoring wordt veroorzaakt door wezensvreemde objecten binnen het Natura 2000 gebied of zichtbaar vanuit het Natura 2000 gebied. Daarnaast is de aanwezigheid van verkeer en wandelaars – met en zonder hond – een verstoring die onder de noemer “optische verstoring” valt.

Er wordt geen wijziging in het aantal gebouwen of de omvang hiervan voorgesteld. Vanaf de zeereep is natuurlijk sinds jaar en dag de bebouwing van strandpaviljoens, strandhuisjes, hotel, duinpaviljoen, parkeerplaats en de bebouwing van Wijk aan Zee zichtbaar. Vanaf het duingebied zijn het hotel, het duinpaviljoen en de parkeerplaats zichtbaar aanwezig.

Uitzondering is de relatief diepe duinpan waaruit verschillende verstorende bebouwingen minder of zelfs niet (parkeerterrein) zichtbaar zijn. Al deze aspecten betreffen bestaande bebouwingen die al langdurig aanwezig zijn. Er zijn geen wijzigingen voorzien in de bebouwingsmogelijkheden, zodat van de aanwezigheid van bebouwing niet meer verstoring komt.

De drie strandpaviljoens die een jaarrond openstelling (kunnen) krijgen zijn uitsluitend vanaf de zeereep zichtbaar. Vooralsnog gaat het om een paviljoen naast de Zwaanstraat en een zuidelijk van de Zwaanstraat. Een derde strandpaviljoeneigenaar – bij de Relweg – heeft uitbreiding van de openstelling nog in overweging, naar verwachting zal hij in 2012 jaarrond gaan.

De recreanten bereiken het strand over drie toegangswegen: Zwaanstraat, Relweg en Duinpad. Vanaf Zwaanstraat en Relweg is vrij weinig verstoring te verwachten omdat deze voor een groot deel tussen de bebouwing liggen en achter een duin lopen. Recreanten op deze beide ontsluitingen verstoren dus weinig tot niet. Het Duinpad loopt via de parkeerplaats en langs duinpaviljoen Schoos naar de zeereep en het strand. Wandelaars over dit pad zijn wel goed zichtbaar en kunnen verstoring veroorzaken. Vanaf het dorp lopen ook enkele wandelpaden door het duin. Ook hiervan gaat een potentiële verstoring uit.

Naast de wandelaars die van en naar het strand lopen zijn er eveneens recreanten die het duingebied als mogelijkheid voor een wandeling zien; het gaat daarbij om mensen uit de omgeving die het duingebied benutten voor het uitlaten van de hond en om wandelaars die recreatief willen wandelen in de duinen (en over het strand). Het is onduidelijk wat de omvang van beide groepen wandelaars is. De wandelaars met hond zullen beperkt in aantal zijn en blijven. Ten eerste omdat het gebied waar je de hond mag loslaten beperkt in omvang is en ten tweede omdat het voornamelijk omwonenden betreft. Voor wandelrecreatie vanuit Wijk aan Zee zijn er voornamelijk mogelijkheden voor een wandeling langs het strand. Door het openstellen van twee of drie strandpaviljoens is het aantrekkelijker om buiten het seizoen voor een wandeling (en consumptie) naar Wijk aan Zee te gaan. Hierdoor zal de recreatiedruk buiten het seizoen toenemen.

Als uitgangspunt voor de analyse wordt een bezoek van 1.000 mensen op een zondag met fraai weer en 250 bezoekers op andere dagen genomen. Daarnaast wordt verondersteld dat alle bezoekers per auto komen op deze dagen. Dat betekent globaal 500 mvt tot 125 mvt extra op dagen buiten het strandseizoen.

Uiteraard zal niet iedereen in het duin gaan wandelen, maar ook om naar het strand te gaan moet het duin gepasseerd worden.

Het worstcase scenario leidt niet tot extra bebouwing op het strand. Ook zal het effect van de wandeling van auto naar strandhuisje geen extra aanwezigheid opleveren en dus ook geen extra verstoring veroorzaken. Het is een logische redenatie dat mensen die langere tijd verblijven op het strand sneller geneigd zijn een huisdier (met name de hond) mee te nemen. Ook is het logisch dat mensen die langer verblijven sneller een wandeling in de duinen zullen maken, dan mensen die één dag komen. Gemiddeld een kwart van de huishoudens een hond. In de worstcase zouden dan maximaal 48 honden aanwezig zijn op het strand. Uiteraard worden deze dieren uitgelaten en meegenomen op een wandeling.

Wijk aan Zee heeft ongeveer 2400 inwoners, dat levert ongeveer 250 honden op. Een tijdelijke toename met 48 honden is dan substantieel. Bekend verondersteld is dat honden - zeker als deze los lopen - verstorend zijn voor grondbroeders, konijnen en andere kleine zoogdieren. Waarbij het effect tijdens de exploratie (het zoeken van een geschikt broedterritorium) en op jonge dieren het grootste is.

Milieu-effecten

In het vorige hoofdstuk zijn de potentiële verstoringen benoemd. En waar mogelijk gekwantificeerd. In het voorliggende hoofdstuk worden de effecten van de verstoringen besproken. Naast de effecten op het Natura 2000 gebied en de ecologische hoofdstructuur worden de effecten op kustverdediging en archeologie etc. besproken. De referentiedatum is het moment van de concept aanwijzing van het Natura 2000 gebied; 7 december 2004. Door autonome ontwikkelingen is het aantal paviljoens die in het seizoen open zijn afgenomen van tien naar negen. Het aantal strandhuisjes is gelijk gebleven. Ook het aantal bezoekers is niet meetbaar veranderd. De situatie anno 7 december 2004 is daarom gelijk gesteld aan de inmeting van 30 juni 2010.

■ **Archeologie en cultuurhistorie**

De archeologische waarden bestaan uit enkele belangrijke locaties binnen de bebouwde kom en één locatie waar in de Middeleeuwen een vuurtoren heeft gestaan en nu nog de fundamenteën herkenbaar zijn. De archeologisch waardevolle objecten binnen de bebouwde kom vallen buiten het onderzoeksgebied. Strandrecreatie heeft hierop geen rechtstreekse invloed. De kans op schade als gevolg van het bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee is marginaal.

De locatie 'vuurtoren' kan beschadigd raken door erosie als gevolg van intensieve betreding en wellicht door toename van depositie van exogene stoffen. De locatie ligt buiten de toegangswegen van het strand. Als gevolg van de toename van strandactiviteiten zal er geen extra erosie op de locatie van de voormalige vuurtoren optreden. De toename aan depositie van verzurende stoffen vanaf het strand is verwaarloosbaar klein. Extra aantasting door "zure regen" is daarom afwezig. In het worstcase scenario wordt evenmin een significante toename van effecten op de archeologische waarden verwacht.

Er zijn geen maatregelen noodzakelijk om de bescherming van de archeologische waarden te beschermen.

■ **Aardkundige waarden**

De aardkundige waarden bestaan uit de natuurlijke ontstaanswijze van de jonge duinen en de afwezigheid van grootschalige ontgrondingen en ophogingen. Antropogene erosie kan eveneens een negatieve invloed hebben op de aardkundige waarden. Een toename van wandelaars buiten de officiële paden kan een

negatief effect hebben op de aardkundige waarden. De aanleg van leidingen of het slaan van funderingen is al gebonden aan een vergunningstelsel.

Tijdens het strandseizoen zal er geen substantieel hogere recreatiedruk ontstaan. Er is wel een kans dat er buiten het seizoen meer wandelrecreatie op het strand en in de duinen komt. De omvang van de toename van erosie als gevolg van betreding is moeilijk te schatten. De meeste mensen zullen op de aanwezige paden blijven (er zijn echter verschillende niet-officiële paden in de duinen). Als bestaande paden een onlogische route volgen is de verleiding voor het afsteken van de route groot. Bij grote recreatiedruk is men eveneens sneller verleid tot een alternatieve route. Als de betreding van het duin verder gaat dan incidenteel is aantasting niet onwaarschijnlijk. Het worstcase scenario kan leiden tot een lichte versterking van het effect.

Buiten het seizoen zal de parkeerplaats in het Dorpsduin voldoende zijn voor de bezoekers. Een goede geleiding naar het strand kan voorkomen dat mensen buiten de paden treden. Eventueel door de paden met een gladde draad af te zetten.

Een ander aspect dat in de huidige situatie al aanwezig is, en niet per definitie zal toenemen, is de betreding van het duin vanaf het strand. Op verschillende plekken zijn illegale paden aanwezig die de zeereep inleiden. Het plaatsen van een raster aan de zeereep langs het strand en gerichte handhavingsacties kunnen de negatieve effecten verminderen.

■ **Kustverdediging**

De zeereep is de primaire waterkering langs de kust. Bij Wijk aan Zee is het duin met kerende functie in belangrijke mate beperkt tot de zeereep. Er is geen aanvullende zandvoorraad. Erosie van de zeereep kan daardoor de veiligheid aantasten. De natuurlijke vormen van erosie door wind en water zijn met het bestemmingsplan niet beïnvloedbaar. De erosie veroorzaakt door de mens is dat wel. De effecten komen in aard en omvang overeen met de effecten op aardkundige waarden, de oplossingen volgen het zelfde stramien.

■ **Leefomgeving**

Hinder op de leefomgeving c.q. het dorp Wijk aan Zee ontstaat vrijwel uitsluitend door verkeersbewegingen en is de facto uitsluitend aanwezig en merkbaar tijdens stranddagen. Op die dagen is er een grote verkeersstroom van strandrecreanten die het dorp blokkeert. Het aantal stranddagen wordt niet beïnvloed door een bestemmingsplan. De enige invloed die de overheid en de gemeen-

schap heeft is het geleiden van de verkeersstroom. Dat wordt onder meer gedaan door tijdens topdrukte de dorpsweide als parkeerplaats te benutten. Tijdens de procedure voor het bestemmingsplan Stand Wijk aan Zee is beoordeeld of de verkeersstroom (nog) adequaat wordt begeleid. Belangrijkste knelpunt is de bereikbaarheid van het strand voor hulpdiensten tijdens topdrukte. Van ernstige knelpunten die tot overlast leiden voor de bevolking is niet gebleken. Voor de stalling van met name brommers is tijdens stranddagen bij de Zwaanstraat een tekort aan ruimte. Brommers worden daardoor op plekken gestald waarmee de toegang tot het strand wordt belemmerd. Er wordt gewerkt aan een oplossing voor dat probleem.

In het dorp is geen geluid afkomstig vanaf het strand waarneembaar. De zeereep zorgt voor een efficiënte geluiddemping en functioneert derhalve als geluidswal.

■ **Natuur**

Een uitgebreide toetsing is uitgevoerd in de passende beoordeling, deze is opgenomen als bijlage 2 van de mer (om dubbelwerk te voorkomen zijn daarin de algemene hoofdstukken niet opgenomen, deze hebben immers een overlap met de algemene hoofdstukken uit de mer). In het voorliggende hoofdstuk wordt daarom een samenvatting gegeven van de effecten. Die onderdelen waarop geen effect aanwezig is of kan zijn (bijvoorbeeld op de habitats die niet voorkomen in de omgeving) worden in de bijlage 2 beoordeeld en hier overgeslagen. In de passende beoordeling zijn de effecten op het functioneren van de ecologische hoofdstructuur niet relevant, voor een mer moeten deze echter wel meegewogen worden. In het voorliggende hoofdstuk wordt daarom eerst een overzicht gegeven van de effecten op de Natura 2000 en daarna wordt ingegaan op de ecologische hoofdstructuur.

Natura 2000

Uit de passende beoordeling volgt dat er geen meetbare toename van depositie van verzurende of vermestende stoffen op het Natura 2000 gebied zijn te verwachten. De uitbreiding van de bronnen betreft slechts de jaarrondexploitatie van maximaal drie paviljoens. De emissie per paviljoen is in de orde van grote van enkele gram stikstof per jaar. Dat heeft geen enkele invloed op de depositie of de achtergrondemissie. Alle paviljoens zijn aangesloten op een drukriool en de afvoer van afval is goed georganiseerd. Er zal geen verontreiniging ontstaan en zeker niet toenemen. De bouwwerken moeten voldoen aan het bouwbesluit en mogen geen uitloogbaar bouw materiaal gebruiken. Het worstcase scenario leidt niet tot extra effecten door toename van depositie of vervuiling. De toe-

name van depositie als gevolg van ruimteverwarming of koken in de strandhuisjes is nihil.

Uit de analyse van de luchtfoto's blijkt dat er al eind jaren vijftig een vrij dicht netwerk van kleine paadjes in het duin aanwezig is. Er is sprake van verdichting van de padenstructuur in de loop van de decennia. Waarschijnlijk is er geen verband met toename van de strandrecreatie, maar eerder met de toename van de vrije tijd en het aantal huisdieren, en daarmee het gebruik van het duin als uitloophet gebied voor het dorp. De vorm van de verschillende paden wijst hierop. In het worstcase scenario is sprake van ongeveer 48 honden. Dat zal geen effect hebben op de dichtheid en vervlechting van het padenstructuur. Er is geen afname van habitat te verwachten. In het worstcase scenario is een niet significant effect op de potentiële vestiging van de tapuit in het Dorspduin denkbaar. Opgemerkt wordt dat uit de analyse van de recreatie blijkt dat een hoge recreatiedruk vanuit het dorp aangetoond is, dat de vestiging van de tapuit minder waarschijnlijk maakt. Een toename van de recreatiedruk leidt dan niet tot toename van het effect.

Al in 1969 is duidelijk een parkeerplaats zichtbaar in het duin (eind jaren vijftig is hier een kale vlakte, mogelijk als gevolg van de aanleg van de parkeerplaats). Er zijn geen plannen voor uitbreiding van de parkeergelegenheid op deze locatie. Er is als gevolg van het bestemmingsplan geen afname aan oppervlakte te verwachten.

Door het langer open houden van paviljoens kan het aantrekkelijker worden om buiten het seizoen te recreëren op het strand en in de duinen. Dat leidt mogelijk tot extra verstoring in de wintermaanden. De voor recreatie gevoelige soorten zijn dan echter afwezig (overwinteren in Afrika) of zijn in winterslaap.

De verschillende niet-officiële paden kunnen ongewilde erosie van het duin veroorzaken. Het worstcase scenario leidt niet tot extra erosie.

Voor de uitgebreide analyse per habitatype en -soort wordt verwezen naar de passende beoordeling. De analyse van de passende beoordeling moet als "onlosmakelijk van de mer" worden beschouwd.

Ecologische hoofdstructuur

De ecologische infrastructuur op het land is aangewezen voor een aantal soorten dagvlinders, libellen en de zandhagedis. De dagvlinders en libellen zullen weinig directe hinder ondervinden van recreatie. Indirect kan er een effect zijn als de vegetatie hierdoor niet kan ontwikkelen. Voor de insecten zal geen

negatief effect ontstaan door het bestemmingsplan. Daarbij komt dat slechts de zeereep binnen de ecologische infrastructuur valt, libellen en andere vocht afhankelijke soorten zullen hier niet voortplanten.

De zandhagedis is niet bekend uit het Dorpsduin ter hoogte van Wijk aan Zee, maar is wel in de omgeving waargenomen. Ook in het Natuurloket zijn geen waarnemingen van de zandhagedis bekend die tot het Dorpsduin herleidbaar zijn. Uitgangspunt in de analyse is daarom dat de zandhagedis aanwezig is in het Dorpsduin, maar waarschijnlijk in een lage dichtheid. Het afsluiten van de zeereep voor betreding kan leiden tot herkolonisatie van het gebied uit de omgeving. Voor de zandhagedis is het belangrijk dat er ook in de wintermaanden geen intensieve betreding van de zandige plekken is. Er kan een licht negatief effect ontstaan door het aantrekken van de recreatie buiten het strandseizoen.

In het worstcase scenario is een effect te verwachten op de zandhagedis door (loslopende) honden en een lichte toename van de recreatiedruk. Dat effect is het meest zichtbaar in het voorjaar en tijdens de voortplanting (in het bestemmingsplan is overnachting buiten de zomermaanden niet toegestaan).

Van de natte ecologische hoofdstructuur die over de Noordzee ligt zijn geen doelsoorten gevonden. Er is geen uitbreiding van de strandrecreatie in het kwetsbare seizoen te verwachten (dan is er immers al veel recreatie) en buiten het seizoen zullen weinig mensen gaan zwemmen. Er zijn daarom geen effecten te verwachten als gevolg van het bestemmingsplan. Ook in de worstcase scenario is er geen substantiële toename te verwachten die een effect heeft op het ecosysteem van de Noordzee.

■ **Beschermde soorten**

Uit de gegevens van PWN en het Natuurloket blijkt dat er weinig bekend is van het Dorpsduin. Het Natuurloket komt niet verder dan één traceerbare waarneming van een Zandhagedis ten zuiden van de Zwaanstraat. De overige waarnemingen zijn dermate vaag en slecht traceerbaar dat hier niets uit af te leiden is. PWN heeft een uitgebreide vegetatiekartering van haar eigendommen laten maken. Helaas is er slechts ten zuiden van de Zwaanstraat een deel in eigendom van PWN, het overige eigendom ligt op grondgebied van Heemskerk. Naast de voornoemde bronnen zijn de verschillende provinciale atlassen en digitale verspreidingsgegevens gebruikt. Deze gegevens zijn meestal slechts op uurbolkniveau beschikbaar, en is sommige gevallen op een nauwkeurigheid van een kilometerblok. Dat betekent dat de waarnemingen zowel binnen als buiten het plangebied kunnen zijn waargenomen. Een overzicht van de gebruikte bronnen staat achter de literatuurlijst.

Er zijn - met zekerheid - geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen. Ook komen er in de duinen bij Wijk aan Zee met zekerheid geen strikt beschermde zoogdieren voor die schade ondervinden van de plannen. Er is nauwelijks toename van recreatie in het duin, waardoor grondbroeders niet extra verstoord worden. Er is evenmin aanleiding te veronderstellen dat er een significant effect is op de populatie van de zandhagedis.

De beschermde blauwe zeedistel geeft pas bij intensieve recreatie een negatief effect te zien; de blauwe zeedistel is een soort van een dynamische standplaats. De toename van recreatiedruk is niet zo groot dat het leidt tot een significant effect.

In het worstcase scenario is een toename van recreatie mogelijk van wandelaars met een hond. Een effect op grondbroeders en de zandhagedis is dan denkbaar. Aangezien er waarschijnlijk een kleine populatie van de zandhagedis in het Dorpsduin is, is een significant effect niet uit te sluiten.

Mitigatie & handhaving

De effecten van het worstcase scenario zijn aanleiding om aan te geven dat slechts in de zomermaanden - dus buiten het kwetsbare seizoen - overnachting in de strandhuisjes is toegestaan. Huisdieren (lees: honden) zijn tijdens het strandseizoen slechts toegestaan in een smalle strook bij de strandhuisjes.

Om intensieve betreding van de zereep te voorkomen wordt het plaatsen van een raster geadviseerd. Dat raster is - vooruitlopend op het bestemmingsplan - inmiddels door het bevoegd gezag geplaatst.

Het opstellen van het bestemmingsplan is aanleiding geweest een nota Handhaving op te stellen. Het ambtelijk concept van de nota Handhaving is als bijlage toegevoegd. Naast interne afspraken op afdelingsniveau binnen de gemeente is tevens overlegd met betreffende grondeigenaren (bijv. PWN, Dhr. Tuin), het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, Rijkswaterstaat, de Provincie en (externe) gemeentelijke adviesdiensten (bijv. Milieudienst en VRK) om middels een signaalfunctie over en weer de handhaving van (o.m.) milieu- en natuurwaarden te borgen. geweest om de handhaving en voorkoming van overlast te reglementeren.

Vanaf het duin te Heemskerk springen paraglyders. De gemeente Beverwijk heeft geen directe invloed op het afspringen, maar heeft het hekwerk op de gemeentegrens (bij de fietsenstalling) gerepareerd en voert een actieve wegsleep-regeling voor aanhangers. Hierdoor kunnen de paraglyders minder makkelijk de duintop bereiken.

Conclusie

Aanleiding voor deze geschreven conclusie is gelegen in de reacties op het ter inzage gelegde voorontwerp bestemmingsplan Strand Wijk aan Zee. Aan de hand van de ingekomen (vooroverleg)reacties en zienswijzen hebben onder meer gesprekken plaatsgevonden met NV PWN Waterleidingbedrijf NH en met de vertegenwoordiger van de Stichting Duinbehoud. Verder heeft een verhelde- rende bespreking plaatsgevonden met de commissie voor de MER naar aanlei- ding van hun voorlopig advies. Tenslotte is in het kader van het handhavings- beleid met verscheidene vertegenwoordigers van (hogere) bevoegde instanties, teneinde handhaving middels een signaalfunctie te borgen, gesproken en zijn met hen afspraken gemaakt.

Naar aanleiding van voornoemde overleggen, is de planmer en de passende be- oordeling op een aantal onderdelen aangevuld of verduidelijkt. De belangrijkste uitgangspunten daarbij zijn de vaststelling dat slechts die (natuur)gegevens die voorhanden zijn behoeven te worden opgenomen c.q. behandeld, dat uitgegaan dient te worden van een worstcase scenario dat gedurende de zomermaanden in 60% van de strandhuisjes overnacht zal (gaan) worden en dat de oorspronke- lijk gehanteerde referentiedatum (7 december 2004) gelijkgesteld mag worden met de door GEO verrichtte inmeting van alle bebouwing op het strand (30 juni 2010) ten aanzien van bestaand gebruik. Dit teneinde een helder, meetbaar en controleerbaar referentiekader te verkrijgen om potentiële effecten te beschrij- ven en de effecten te monitoren.

■ Inleiding

Onderhavige planmer is geen (geheel) zelfstandig te lezen product, de achter- liggende passende beoordeling (bijlage 2) alsmede de toelichting behorende bij het bestemmingsplan behoren in onderlinge samenhang te worden gelezen. Hetzelfde geldt voor de onderscheidenlijke bijlagen, waarvan vijf bijlagen extra zijn toegevoegd. Deze zijn, de vegetatiekaart (partieel) verkregen van PWN, de verkregen (onvolledige) gegevens van Natuurloket, de informatieve brief aan eigenaren van strandhuisjes, de in de huurovereenkomsten tussen exploitant- en eigenaren van strandhuisjes op te nemen Algemene Bepalingen en het (ambtelijk concept) handhavingsbeleid Strand Wijk aan Zee.

Ten overvloede wordt erop gewezen dat veel achterliggende wet- en regelgeving is aangepast of ingevoerd teneinde, naast andere belangrijke aspecten, de na- tuur- en milieuwaarden te borgen.

Een en ander houdt in dat hetgeen de commissie voor de MER in haar Concept Eindadvies d.d. 15 april 2011 heeft verwoord, voor zover mogelijk is gevolgd. Voor zover als mogelijk, aangezien is gebleken dat bepaalde gegevens welke verkregen zouden moeten (kunnen) worden van het Natuurloket niet door hen vrijgegeven zijn. Voor zover mogelijk is dit ondervangen door - nogmaals - andere gegevensbronnen te raadplegen en te verwerken. Daarnaast is er soms sprake van een afweging van belangen, zoals de wens om hetgeen aanwezig was op het strand voor zover als mogelijk te legaliseren zonder de noodzaak voor mogelijke (toekomstige) wijzigingen in het gebruik onmogelijk te maken. De borging van persoonlijke veiligheid, de 'omruil' mogelijkheden tussen bebouwing op het strand, et cetera. In het bestemmingsplan en aanpalende stukken is een afgewogen keuze opgenomen, die gezien de genomen mitigerende voorzieningen en maatregelen recht doet aan de te beschermen natuur- en milieubelangen.

■ **Worstcase Scenario**

Vast is gesteld dat hetgeen het bestemmingsplan legaliseert en reguleert, conform de inmeetgegevens door GEO d.d. 30 juni 2010, datgene is wat onder bestaand gebruik begrepen kan en mag worden. In onderhavige aangevulde planmer is echter, conform de aanwijzingen van de commissie voor de MER, een beschrijving opgenomen van die (nieuwe) ontwikkelingen die het bestemmingsplan maximaal mogelijk maakt. Concreet houdt dit in dat de eventuele negatieve effecten bezien dienen te worden van de 'extra' twee jaarrondopenstellingen van strandpaviljoens, de aanhechting van het betonnen pad op het strand ten behoeve van hulpdiensten, het eventuele effect van de aanname dat in 60% van de strandhuisjes gedurende de zomermaanden wordt overnacht, het mogelijke effect van de circa 10 á 15 extra strandhuisjes die het bestemmingsplan mogelijk maakt en de mogelijk effecten van de zonering (familiestrand versus activiteitenstrand) binnen het bestemmingsplangebied. Uitgaande van het worstcase scenario zijn eventuele effecten - hoe gering ook - op de doelstellingen van het Natura 2000 gebied niet uit te sluiten, reden waarom een fors aantal aanpassingen hebben plaatsgevonden dan wel binnenkort zullen plaatsvinden betreffende van toepassing zijnde overeenkomsten, beleidsregels en wet- en regelgeving op het strand te Wijk aan Zee teneinde de gewenste mitigerende maatregelen c.q. omstandigheden sterk te verbeteren door borging daarvan. Voor een totaal overzicht van verrichte aanpassingen wordt korthedshalve verwezen naar het Handhavingsbeleid. Voornoemde aanpassingen en invoeringen zullen allen hun beslag (moeten) hebben gekregen voordat de gemeenteraad het bestemmingsplan zal (kunnen) vaststellen.

■ **Mitigerende maatregelen en/of voorzieningen:**

Er zijn verschillende mitigerende maatregelen voorgesteld en grotendeels al uitgevoerd of opgenomen in het bestemmingsplan. Naast de mitigerende maatregelen zijn er enkele bovenwettelijke maatregelen opgenomen om effecten op de doelstellingen en de natuurhistorische waarden van het Natura 2000 gebied en de ecologische hoofdstructuur te verminder, voorkomen of op te heffen.

1. De mogelijkheid van twee extra jaarrondexploitaties

Nu het verschil tussen het voorgaande en het komende bestemmingsplan ligt in de mogelijkheid van winteropenstelling en tijdens de wintermaanden de eventuele effecten als praktisch non existent kunnen worden beschouwd, is niet voorzien in mitigerende maatregelen of voorzieningen.

2. Het aanhechten van het betonnen pad onderaan de strandopgangen en voorlangs de bebouwing

De aanhechting van het betonnen pad (Stelconplaten) onderaan de strandopgangen en voorlangs de bebouwing (gedeeltelijk houten plankier tussen strandafgang Zeepad en strandafgang Relweg) op het strand opdat in ieder geval de paviljoens kunnen worden bereikt was om reden van de wettelijk verplichte bereikbaarheid voor hulpdiensten onomkoombaar. Teneinde gemotoriseerd verkeer zo veel als mogelijk te weren is de Algemene Plaatselijke Verordening aangepast, zijn verbodsborden geplaatst onderaan de strandafgangen en wordt de Beleidsregel Rijden op het Strand stringent toegepast. De gangbare praktijk tot dusver dat, tijdens de opbouw- en afbraakperiode, individuele eigenaren van strandhuisjes op het strand spullen komen brengen of halen, wordt onmogelijk gemaakt. Slechts vergunninghouders (maximaal twee per exploitant) mogen, naast officiële ambtsdragers (onder meer, Rijkswaterstaat, Douane, Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en Hulpdiensten) nog het strand op met gemotoriseerde voertuigen. In de handhaving zal hier, mede vanwege de veiligheid, stringent op worden toegezien.

3. De aanname dat in 60% van de strandhuisjes wordt overnacht

Hoewel strikt genomen niet behoeft te worden verwacht dat er plotseling een toename van het aantal overnachtingen zal plaatsvinden ten opzichte van de referentiedatum, dient dit meegewogen te worden aangezien het bestemmingsplan overnachten toestaat daar waar het voorheen was verboden (doch niet werd gehandhaafd).

Het bestemmingsplan voorziet in het mogen overnachten tijdens de zomermaanden juni, juli en augustus, het reguliere strandseizoen duurt 6 maanden.

Met de aanname dat in 60% van de huisjes overnacht zal worden gedurende de toegestane periode, komt ook de aanname dat er 48 'extra' honden op het strand aanwezig zullen zijn. De afgelopen jaren zijn er, van de eigenaren van strandhuisjes en/of exploitanten, circa 15 honden aanwezig geweest. Teneinde het meenemen van honden verder te ontmoedigen is, naast de verbodsbepaling in de APV, de bewegingsvrijheid van honden op het strand sterk ingeperkt, bij overtreding wordt geverbaliseerd. Door het geplaatste hekwerk achter de bebouwing op het strand en voor de zeereep en door het aanwezige hekwerk langs de strandopgangen (naast de frequente verbodsborden van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier in de zeereep/duinen), wordt zoveel als mogelijk geborgd dat betreding van het achterliggende kwetsbare gebied wordt ontmoedigd.

Ter verdere mitigering zal strikt de hand gehouden worden aan het vergunningstelsel op grond van de Beleidsregel Rijden op het Strand. Dit zal een significante afname betekenen van het aantal voertuigen op de strandopgangen (door het kwetsbare gebied) en het plangebied.

4. De circa 10 á 15 extra strandhuisjes

Aangezien van deze komende ontwikkeling geen enkel significant effect te verwachten is, is niet voorzien in mitigerende maatregelen en/of voorzieningen. In het bestemmingsplan zit verder de mogelijkheid om bijvoorbeeld een strandpaviljoen (gemaximeerd op 9) te amoveren en in plaats daarvan strandhuisjes te exploiteren. Indien een exploitant daartoe overgaat zal dit, in de regel, een positief effect hebben. Alleen reeds om reden van het aantal vervoersbewegingen, een strandpaviljoen heeft immers veel meer vervoersbewegingen (van clientèle) dan het gevolg zou zijn wanneer er strandhuisjes voor in de plaats komen.

5. Onderscheid familie- en activiteitenstrand

Deze zonering is met name ingevoerd ten behoeve van de persoonlijke veiligheid, het voorkomen van hinder en het tegengaan van overlast. Strikt genomen wijzigt zich aan het gebruik van het strand niets. Dit behoudens de verboden, zowel ter bescherming van de persoonlijke veiligheid als ten behoeve van Natuurwaarden, zoals opgenomen in de inmiddels aangepaste Algemene Plaatselijke Verordening, deze verboden zullen stringent worden gehandhaafd.

Grotere evenementen op het strand zijn verbonden aan een vergunningstelsel in het kader waarvan de Flora- en Faunawet en Natuurbeschermingswet '98 / Natura 2000 onderzoeken verricht dienen te worden alvorens vergunning mag worden verleend. Evenementen zullen in de regel alleen op het activitei-

tenstrand worden toegestaan. Door het activiteitenstrand gelegen tussen het perceel van strandpaviljoen de Sunseabar en de gemeentegrens met Velsen daar te zoneren, wordt enerzijds een milieuhygiënisch aspect en een natuurbeschermingsaspect (verder) beschermd. De achterliggende zeereep en duinmassief adresseert het milieuhygiënisch aspect (geluid) en de zone ligt op een zo'n groot mogelijke afstand van de Relweg waar de effecten significant zouden kunnen toenemen.

6. Extra maatregelen en voorzieningen teneinde betreding van het zeereep/duin tegen te gaan

In samenspraak met het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier is een raster onderaan de zeereep (teen van het duin) geplaatst, waardoor het betreden van het achterliggende kwetsbare gebied wordt ontmoedigd.

In samenspraak met PWN Waterleidingbedrijf NH is afgesproken dat het Nico Snijderpad (halverwege strandopgang de Zwaanstraat loopt dit wandelpad de duinen is) punt van aandacht zal zijn in de komende bestemmingsplanprocedure Dorp Wijk aan Zee.

In samenspraak met PWN en overige grondeigenaren zal de bestaande afscherming van het tussen het dorp en het strand liggende Natura 2000 gebied en EHS worden verbeterd teneinde betreding van de kwetsbare gebieden te ontmoedigen.

In samenspraak met betreffende grondeigenaar van het perceel gelegen ten noorden van strandopgang de Relweg waarover recreanten (paragliders) zich naar Heemskerker grondgebied begeven, is een herstel van het afschermend hekwerk overeengekomen. De realisatie hiervan wacht op de uitkomsten van een planologisch onderzoek van betreffende grondeigenaar. Overigens is het betreden van het duin (achterzijde zeereep) ook een aandachtspunt van handhavers, inmiddels zijn al diverse verbalen gegeven en is een aantal malen tot wegslepen van aanhangers overgegaan. Dit heeft nu al een positief effect tot gevolg.

In diverse overeenkomsten met en aan gebruikers van het strand verschaft informatie, is uitputtend aandacht besteed aan afvalinzameling en het - middels de APV - geldende verbod op honden (en paarden).

■ Concluderend

Uit de passende beoordeling en de planmer blijkt dat effecten op de doelstellingen van het Natura 2000 gebied Noord-Hollands Duinreservaat niet zijn uit te sluiten. Door het nemen van mitigerende maatregelen zoals beschreven en het in te voeren handhavingsbeleid is er zekerheid over het uitblijven van deze effecten.

■ **Borging**

Borging van al hetgeen zich afspeelt op het strand te Wijk aan Zee wordt op drie wijzen geregeld. Conform wettelijke bepalingen zal het handhavingsbeleid elk jaar worden geëvalueerd en waar nodig bijgesteld.

1. Teneinde de (on)mogelijkheid van gewenste verbeteringen in de verkeersafwikkeling en het parkeren te onderzoeken, wordt ten behoeve van de Dorpsvisie Wijk aan Zee (onderlegger voor het komend bestemmingsplan Dorp Wijk aan Zee) deze problematiek nader bekeken. Strikt genomen is aangetoond dat er thans geen problemen in de verkeersafwikkeling (ten behoeve van het strand te Wijk aan Zee) aanwezig zijn evenmin als parkeerproblemen. Dit neem echter niet weg dat, overigens met name de reden waarom dit in de genoemde procedures wordt meegenomen, verbetering altijd wenselijk is. Ook een verschuiving naar openbaar vervoer en non-gemotoriseerd verkeer is nastreefbaar.
2. Tenslotte worden de eventuele effecten door middel van monitoring in de gaten gehouden. Een monitoring op de effecten in het kader van natuurdoestellingen is niet eenvoudig op te zetten. De effecten kunnen namelijk ook door verscheidene andere oorzaken negatief zijn. Dat kunnen effecten zijn waar mensen de hand in hebben (beheer, handhaving, et cetera). Het kunnen ook effecten zijn veroorzaakt door natuurlijke factoren, denk aan myxomatose en VHD bij konijnen. Aangezien de effecten van het bestemmingsplan en de planmer getoetst moeten worden zal een afgeleide monitoring nodig zijn. De toename van het padennetwerk, verschuivingen in vormen van recreatie en het aantal bezoekers (juist ook in de wintermaanden) kunnen inzicht geven.
3. Als het beheer niet wijzigt (wat wel moet gezien de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000 gebied) is monitoring van de resultaten - de (ontwikkeling van) natuurwaarden en de aanwezigheid en/of vestiging van soorten een mogelijkheid. De gemeente zal dit ter hand moeten nemen teneinde bij de eerstvolgende herziening van het bestemmingsplan niet tegen dezelfde 'problemen' aan te lopen als thans het geval is geweest.

Literatuur

- Anonymus (1992) Monumenten Inventarisatie Project Noord-Holland. Beverwijk. Provincie Noord-Holland, Haarlem.
- Anonymus (1999) Groene wegen. Een leidraad voor inrichting en beheer van ecologische verbindingzones in Noord-Holland. Provincie Noord-Holland, Haarlem.
- Anonymus (2002) Leidraad zandige kust. Technische Adviescommissie voor de Waterkeringen, Delft.
- Anonymus (2008) Waterplan provincie Noord-Holland. Beschermen, beheren, benutten en beleven. Provincie Noord-Holland, Haarlem.
- Anonymus (2009) Kustlijekaarten 2010. Rijkswaterstaat, Ministerie van Verkeer en Waterstaat.
- Anonymus (2010) Ecologische Hoofdstructuur Noord-Holland. stand van zaken, herijking en toekomst. Provincie Noord-Holland, Haarlem.
- Arens, B., L. Geelen, H. van der Hagen & R. Slings (2007) Duurzame verstuuving in de Hollandse duinen Kans, droom of nachtmerrie. Eindrapport Fase 1. Waternet, nv PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland & Duinwaterbedrijf Zuid-Holland.
- Boesveld, A., A.W. Gmelig Meyling & I. van Lente (2009) Inhaalslag Verspreidingsonderzoek Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2008. Nauwe korfslak Vertigo angustior Stichting Anemoon.
- Ehrenburg, A. & M. Hootsmans (2003) Broedvogeldichtheid en recreatiedruk. Een verkennend onderzoek naar hun relatie in de Amsterdamse Waterleidingduinen (1986-1996). GWA, Amsterdam
- Gmelig Meyling, A.W. & R.H. de Bruyne (2006) Inhaalslag Verspreidingsonderzoek mollusken van de Europese habitatrichtlijn. Inventarisatieperiode 2004-2005. Nauwe korfslak Vertigo angustior. St. Anemoon.
- Haring, R. (2005) Strandzonering in Noord-Holland. Stichting Duinbehoud & Natuurbeheerdersoverleg Noord-Holland.
- Henkens, R.J.H.G., R. Jochem, D.A. Jonkers, J.G. de Molenaar R. Pouwels, M.J.S.M. Reijnen, P.A.M. Visschedijk & S. de Vries (2003) Verkenning van het effect van recreatie op broedvogels. Alterra, Wageningen.
- Janssen, M. & H. Wijkhuizen (2002) Kijk op de kust. St. Duinbehoud, Leiden.
- Jonker, S.IJ. & G.M. Janssen (2007) Strandlopers. Inventarisatie van strandgebruik aan de Noordzeekust en de relatie met natuurwetgeving. RIKZ.
- Kivit, H.A. (2007) Natuurdoelen voor de duinterreinen van PWN. nv PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland, Velsbroek.
- Klijn, J.A. (1981) Nederlandse kustduinen. Geomorfologie en bodems. Pudoc, Wageningen.

- Krijgsveld, K.L., S.M.J. van Lieshout, J. van der Winden & S. Dirksen (2004) Verstoringsgevoeligheid van vogels. Literatuurstudie naar de reactie van vogels op recreatie. Vogelbescherming, Zeist
- Oosten, H.H. van, P. Beusink, P. de Boer, L. van den Bremer, L. Dijkse, O. Klaassen, F. Majoor, C. van Turnhout & S. Waasdorp (2008) De laatste karakteristieke vogels van het open duin: de dynamiek van populaties op de rand van uitsterven en oplossingen. Stichting Bargerveen, Radboud Universiteit Nijmegen & SOVON vogelonderzoek Nederland.
- Pons, L.J. & M.F. van Oosten (1974) De bodem van Noordholland. St. voor bodemkartering, Wageningen.
- Pouwels, R., J. Verboom, H. Kuipers & R.M.A. Wegman (2010) Herijking EHS Noord-Holland. Een toets vanuit het perspectief van ruimtelijke samenhang. Alterra, Wageningen.
- Renes, H. (2003) Historische invloeden van de mens. In: D. van Dorp, K.J. Canters, J.T.R. Kalkhoven & P. Laan. Landschapsecologie. Natuur en landschap in een veranderende samenleving. Boom, Amsterdam.
- Slim, P.A. & M.A.M. Löffler (2007) Kustveiligheid en natuur. Alterra, Wageningen.
- Slings, Q.L. (1999) Het effect van natuurgerichte recreatie op de broedvogelstand van het duingebied bij Egmond. NV PWN.
- Stronkhorst, J., L. van Rijn, H. de Vroeg, R. de Graaff, B. van der Valk, A. van der Spek, J. Mulder, A. Oost, A. Luijendijk & G. Oude Essink (2010) Technische mogelijkheden voor een dynamische kustuitbreiding. Een voorverkenning t.b.v. het Deltaprogramma. Deltares, Delft.
- Turnhout, C. van, P. Beusink, J. Aben & M. Geertsma (2006) Broedsucces en voedselecolo-gie van Tapuiten in de Nederlandse kustduinen. Stichting Bargerveen, Radboud Univer-siteit Nijmegen & SOVON vogelonderzoek Nederland.
- Turnhout, C. van, W. van Manen & J.W. Vergeer (2006) Jaar van de Tapuit 2005. SOVON, Beek-Ubbergen.
- Vandenbussche, V., F. T'Jollyn, M. Leten & M. Hoffmann (2002) Systematiek van natuurty-pen voor de biotopen heide, moeras, duin, slik en schor. Deel 4: kustduin. Instituut voor Natuurbehoud, Brussel.
- Willems, F., C. van Turnhout, W.B. Loos & D. Zoetebier (2006) Belang van het Nederlandse duin- en kustgebied voor broedvogels. SOVON, Zeist.
- Winden, J. van der, R.F.J. van Beusekom & M. Tentij (2008) Beschermingsplan duin- en kustvogels. Vogelbescherming Nederland.

■ **Bronnen met verspreidingsgegevens**

- Anonymus (2011) Natuurloket - uitdraai gedetailleerde gegevens.
- Boesveld, A., A.W. Gmelig Meyling & I. van Lente (2009) Inhaalslag Verspreidingsonderzoek Mollusken van de Europese Habitatrichtlijn. Resultaten van het inventarisatiejaar 2008. Nauwe korfslak *Vertigo angustior* Stichting Anemoon.

- Brink, D.J. ten, E.H.P. Leusink, J.A. Inberg, P.H.N. Boddeke, R.J.W. van de Haterd, M. Japink & J.W. de Jong (2008) Vegetatiekartering Noordhollands Duinreservaat. Terreindeel Heemskerk en Terreindeel Wijk aan Zee-Zuid, 2008. Waardenburg, Culemborg.
- Gmelig Meyling, A.W. & R.H. de Bruyne (2006) Inhaalslag Verspreidingsonderzoek molusken van de Europese habitatrichtlijn. Inventarisatieperiode 2004-2005. Nauwe korfslak *Vertigo angustior*. St. Anemoon.
- Herder, J. (2010) Atlas van de Noord-Hollandse amfibieën en reptielen 1980-2010, RAVON, Landschap Noord-Holland.
- Inberg, J.A., E.H.P. Leusink, M. Japink & L.S.A. Anema (2007) Vegetatiekartering Noordhollands Duinreservaat. Terreindeel Wijk aan Zee, 2007. Waardenburg, Culemborg.
- Kivit, H.A. (2007) Natuurdoelen voor de duinterreinen van PWN. nv PWN Waterleidingbedrijf Noord-Holland, Velsersbroek.
- Scharringa, C.J.G., W. Ruitenbeek & P.J. Zomerdijs (2010) Atlas van de Noord-Hollandse broedvogels 2005-2009. SVN, Landschap Noord-Holland.
- Termaat, T. & V. Kalkman (2009) Verspreidingsonderzoek libellen 2009. Vlinderstichting, Wageningen.
- Turnhout, C. van, W. van Manen & J.W. Vergeer (2006) Jaar van de Tapuit 2005. SOVON, Beek-Ubbergen.
- Willems, F., C. van Turnhout, W.B. Loos & D. Zoetebier (2006) Belang van het Nederlandse duin- en kustgebied voor broedvogels. SOVON, Zeist.

■ **Internet**

- www.waarneming.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.sovon.nl
- www.vlinderstichting.nl/libellen
- www.vlinderstichting.nl/vlinders